UCLA

START

UCLA Reprographic Service

UCLA

REEL 60

UCLA Reprographic Service

UCLA

Microfilmed 1990

University of California
Reprographic Service
Los Angeles, CA 90024-151804

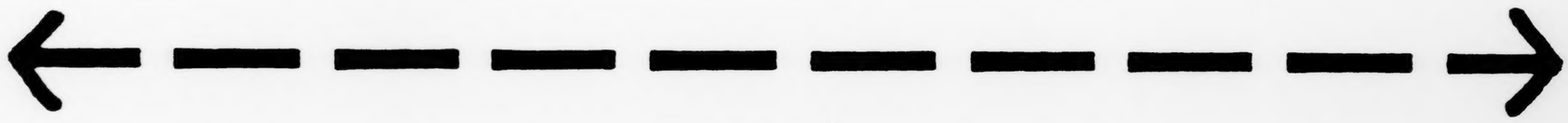

6 inches

Reduction Ratio 12:1

National Preservation Program for Biomedical Literature:

Preservation of Persian and Arabic Medical Manuscripts

Funded in part by the
National Library of Medicine
and the
University of California at Los Angeles

(Contract Number N01-LM-9-3534)

October 1989 - September 1990

The material on this microfilm is of varying quality. Portions of the material may illegible due to:

Aged paper
Foxed, stained, or insect damaged paper
Water damaged paper
Glossy paper
Illegible script or faded ink

Red and purple within the manuscripts may appear paler.

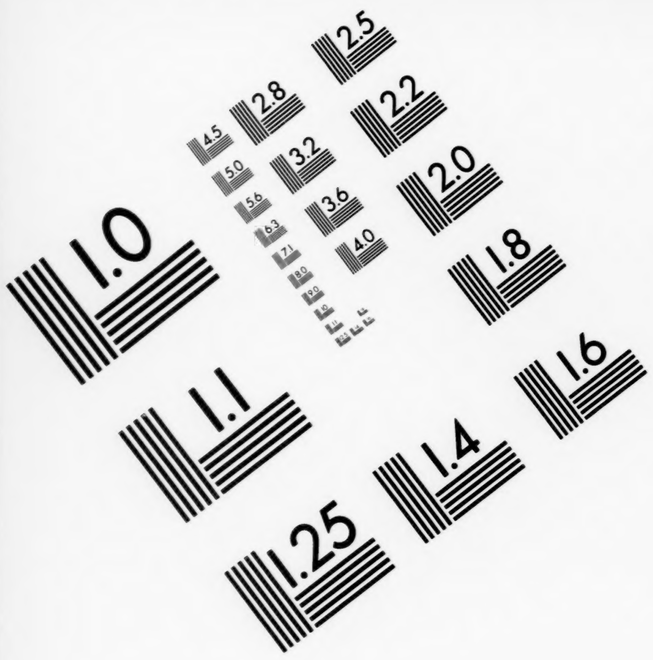

Association for Information and Image Management

1100 Wayne Avenue, Suite 1100
Silver Spring, Maryland 20910

301/587-8202

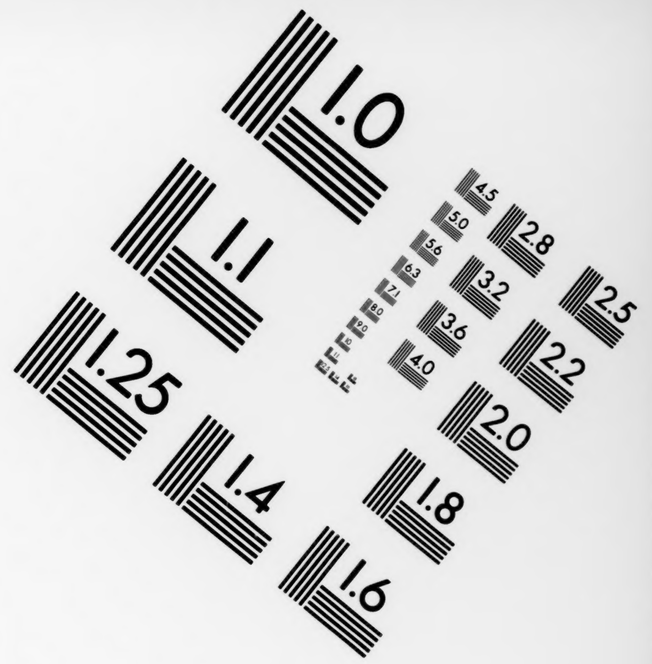

Centimeter

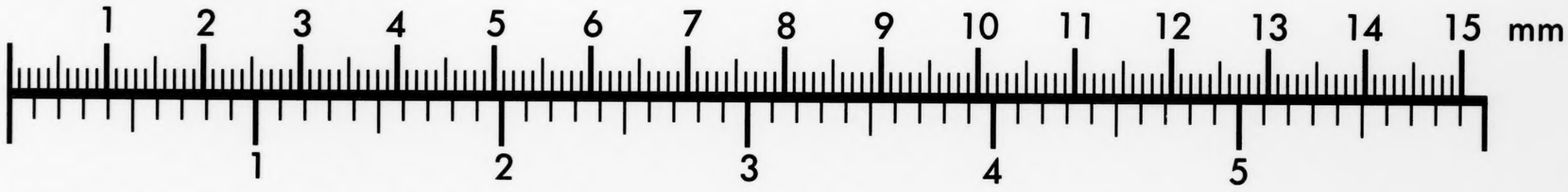

Inches

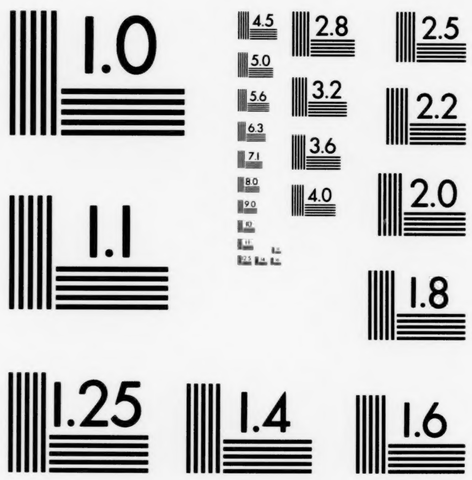

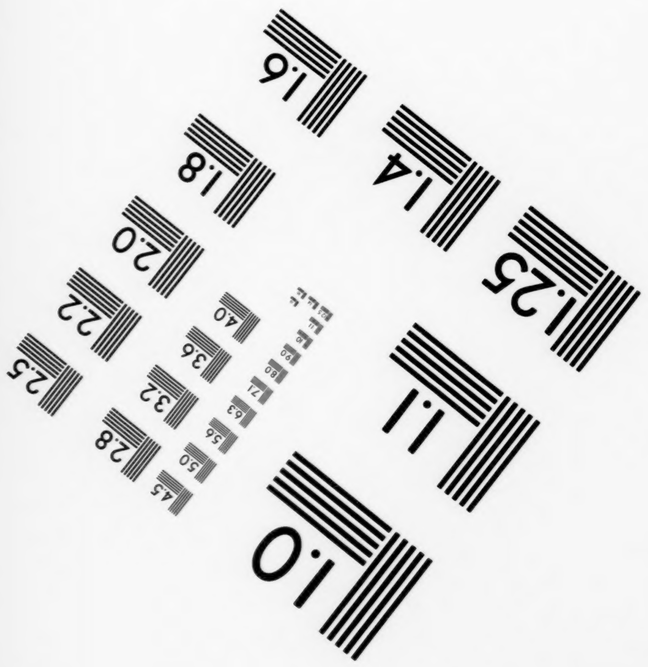

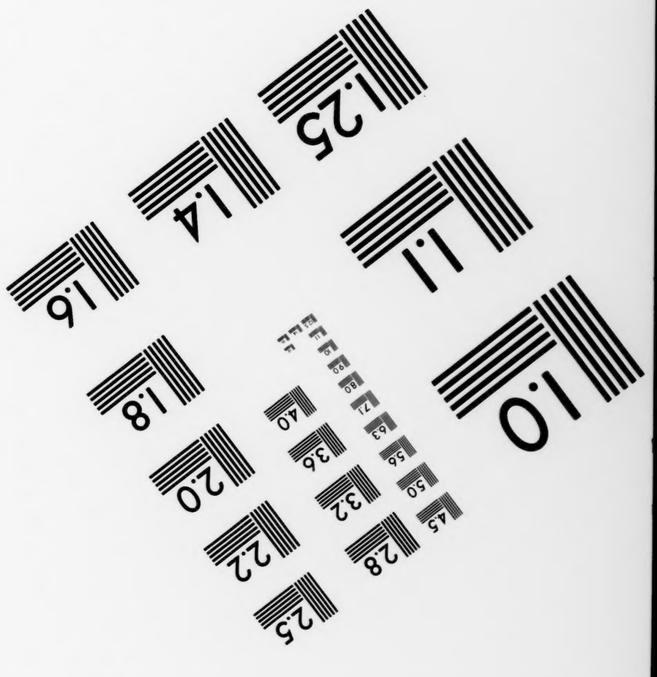

MANUFACTURED TO AIIM STANDARDS
BY APPLIED IMAGE, INC.

Los Angeles,
University of California

Louise M. Darling Biomedical Library

History and Special Collections Division

Persian Medical Manuscript Collection

(Shelved as Ms Collection 60)

For permission to publish, or obtain copies of microfilm, write to:

History and Special Collections Division
Louise M. Darling Biomedical Library
University of California, Los Angeles
Los Angeles, CA 90024-1798
U.S.A.

*Ms.
coll.
no.60
RARE

Persian medical manuscripts. -- ca. 1100-ca. 1900.
150 v. ; 15 x 8-38 x 24 cm.
Entire collection microfilmed as part of a National Library of Medicine preservation project: the preservation master negative is at NLM; the printing master negative is at the University of California's Southern Regional Library Facility; a positive copy is housed in the UCLA Biomedical Library's History Division.
Formerly a part of: Near Eastern manuscript collection, Dept. of Special Collections, University Library, University of Califonia, Los Angeles, and assigned accession no. 1117. Transferred to the History Division of the UCLA Biomedical Library in

CLU-M ejf 891113 CLUHsl SEE NEXT CRD

*Ms.
coll.
no.60
RARE

Persian medical manuscripts. ... ca. 1100-ca. 1900. (Card 2)
March, 1986.
Finding aids: Annotated and indexed list available in library: Richter-Bernburg, Lutz, Persian medical manuscripts at the University of California, Los Angeles : a descriptive catalogue (Malibu : Undena Publications, 1978)
1. Medicine, Arabic. 2. Manuscripts, Medical. I. University of California, Los Angeles. Louise M. Darling Biomedical Library. History and Special Collections Division. II. Series: Near Eastern manuscript collection ; no. 1117.

CLU-M ejf 891113 CLUHsl

Persian Medical Manuscript Collection

Ms. 60

Majmūᶜä-ye maṣnūᶜāt, here ascribed to Moḥammad Morād (in the text, fol. 1a, 5; not catalogued in Richter-Bernburg).

(Richter-Bernburg No. 177)

Author: Anonymous

Title: Montakhabo l-aṭebbāʾ

(Richter-Bernburg No. 178)

Author: Anonymous

Title: [Moᶜālajāt]

(Richter-Bernburg No. 60)

Author: Yūsof b. Moḥammad
b. Yūsof "Yūsofī"

Title: ᶜElājo l-amrāż

(Richter-Bernburg No. 193)

Author: Anonymous

Title: [Taqvīm-e advīā]

75 fols., 240 x 150 mm

Coll. 1117
Ms. 60

یافتاح یارزاق یاستار یاغفار

یافتاح یاعلیم یاقبض یاسبط یارافع

کتاب صنعت نمره ۱

قیمت مبلغ دس روپئے اس کتابکی

بسم الله الرحمن الرحیم

بعد ثنای بعد مر خالقی را که وجود بشر را ازکارخانه عنایت خود از یکجوهر
رنگ آفریده و جهان جهان صلوات بر احمد مختار آن آفریدگار کبر شمع
ثبت طالبان عنایت را از ظلمت کده غوایت بشاه راه هدایت
رده باد بعد ازان اضعف العباد محمد مراد کلمه چند در باب مصنوعات
ان یونان که در حوطه تحریر آن علوم درج کرده در جلوه ظهور می آرد
م جواهر رقم رنگ آمیزی هر گونه جرم صقلی مینماید تا طالبان این صنایع
راک و معرفت این صنایعات اطلاع یابند و بکمال رسانند مقصود کلی
صل شود بتوفیق الله تعالی و این مجموعه یکصد و شصت بهر است که هر یکی
وات خود را نظیر است و بسنجیده و برگزیده و در چهل باب تقسیم شده
یکصد و چهل فصل باب اول در ساختن مروارید و آن هفت فصل است
دوم در ساختن لعل و یاقوت و آن چهار فصل است باب سیوم
رنگ کردن بلور که چون رنگ لعل و یاقوت شود و آن هفت فصل است
چهارم اندرجلا دادن مروارید که چون بعدلی بطریق اول بود روشن
ن کرده و آن چهار فصل است باب پنجم اندر حل کردن زر و آن بعضی

masmuath
70/-

THE LIBRARY
OF
THE UNIVERSITY
OF CALIFORNIA
LOS ANGELES

CLU-M

در فلمع کار آید و بعضی در نوشتن و نقاشی و غیره و آن [illegible] فصل است
باب سیم در ساختن زمرد و برجد و آن سه نوع است باب چهارم در
ساختن فیروزه و الماس و مرجان و اسپس قوی و شنگرف و ازرنگ و ازرق و آن
کردن و آن چهار فصل است باب ششم در رنگ کردن عاج از هر رنگ و آن سه چهار
فصل است باب هفتم در تلاویح کردن بلور و رنگ کردن و آن رنگ است
در یک فصل باب هشتم اندر رنگ کردن لطامه چینی و این رنگها بود
بود و برگزیده است در رنگها و نیز لطامه چینی در [illegible] رنگها باب
یازدهم در ساختن تنبع های فرنگ از چون بتوان بچین و بران باشد و چینه
بکند و این سنها را ببرد و این از عجایب است و چهار نوع است در دو فصل
باب دوازدهم ساختن تنبع و یکان و سرتیزه از چون دشمن ازان رخمی نوشد هیچ
مرهم نشود و دران ضایع نشود و هلاک شود و آن چهار نوع است در دو فصل
باب سیزدهم در آب دادن هر سه مثال مانند و ازان آب باب چهاردهم در آهن
بردن و آن چهار نوع است باب پانزدهم در معدن ساختن منیا هفت رنگ
و آن دو فصل است باب شانزدهم اندر ساختن هفت رنگ غیر مکرر و عود و آب
دست بند غیر حنا هفت رنگ لطیف بود و آن چهار نوع است باب
هفدهم در بخیر شنگرف روی و شنگرف زنگاری و شنگرف زاوی و شنگرف
مصفا و شنگرف قبرسی و فرنگی و قارسی و آن هفت نوع است در سه فصل
باب هیجدهم در زنگ کردن کاغذ بعضی رنگ قدیم و بعضی رنگ جدید لطیف
غیر مکرر و آن هفت نوع است چهار رنگست در دو فصل باب نوزدهم در ساختن الوان
و آن هفت نوع و الوان است رنگ تره از آزر و سیره و مس کبود و رنگ زرگ

و رنگ مصفا و رنگ قبرسی روی رنگ فیروزه و رنگ رنگ و هر یک خاصیت
گفته آید و آن سه فصل است باب بیستم در ساختن لاجورد و انواع خاصیت
لاجورد و انجمله هنرها یی غریبه است و آن سه فصل است باب بیست و یکم
کردن شنگرف و جمله تقاشی و غیره و آن ملمع نوع است باب بیست و دوم در ساختن
گوزه جهت شنگرف نجاتی و ساختن جاه و فرجهت حمل مروارید و غیره و این
ضرورتست در همه کارها کل حکمت و قلقند و قلقطار و قلقدیس و قلقیت
در ساختن جهت رنگ کردن بلور و غیره در همه کارها یی این اشیاها همه سر
نشود و آن چهار فصل است باب بیست و سوم در رنگ کردن ظرفها از گوزه و ماشند
زغرد باشد و آن یک فصل است باب بیست و چهارم در حل زاج و در رنگ ها
کار آید و آن پنج فصل است باب بیست و پنجم در صفت کردن زر و سیم و مس و فولاد و ابهر
و آزاد طلی گویند و آن پنجاه فصل است باب بیست و ششم اندر ساختن نگینه یا
نگینه و کشیدن مس حراطین جهت نگینه نگینه چون آن ماند هم زبرها ماشند
قلمی خزانه پادشاهان و آن دو نوع است باب بیست و هفتم حکمت روغن اسکندر
و تعبیه روغن جهت آتش در قلعه و شهرستان دشمنان افکندن و از
آن روغن غریبه است و آن چهار فصل است باب بیست و هشتم اندر ساختن گوگردها
مجرب جهته امساک نهادن و دران گیرند امساک شود تا از دهن بیرون
نیاید و زوال نشود و آن هفت نوع است و چهار عقد باب بیست و نهم در عمل
عقد اب کبار و عقد اب زرنیخ و عقد اب گل ارمنی و آن یک
فصل است باب سیام در صفت تخلی بنده از زر و سیم از مثل گل ارمنی
و موکره ماشد و متحرک و ازان ماشد و نوی دهد و آن یک فصل است

باب سی و یکم در صفت حلیت الکتاب و رونق از کاغذ بردن و آن
و قلم تفاوتی ساختن و جرز راست کردن و دوده کردن و کاغذ را صاف
کردن و رمثال بعد از دوده کردن و منجق ریختها حیث نوشتن و آن ده فصل
است باب سی و دوم در صفت الکتابت و چون نویسند بعد از آن
و چون برآنش برند بعد از نوشتن و آن انواع است بر یک فصل باب سی و سوم
در صفت دستهای کاغذ و ساختن لاجورد و سرخ و زرد و
صدف کاری و ارزنگ بار ها قدر تی توان ساخت و ورق هوا کردن
و آن دو فصل است باب سی و چهارم در عجایبها و خداوندان زر و نماید
مثل اکلیل جبری و دست کبیر و اردست غایب نماید و آتش و دست کبریز
و دور و نان کنند و در جامه کنند و نشوزد و شعبده ها و جز اینها و صنعتها و
غیر مکرر غریبه و آن انواع است بیست فصل باب سی و پنجم در صفت برسیم و
و جواهر الصباغ و آن چند نوع است باب سی و ششم در حساب زر بر سیم و زر باران
و آب خوار نمودن و اکرده روز در آب داشتن و آن یک فصل است باب
سی و هفتم اندر ساختن سیب سیمین کوچک باب سی و هشتم در صفت ساختن سریخ و منقش و خالی کردن
و جلی کردن جلی و ساختن صلاده نورانی و در ساختن اندر آخر بر نقره و کندن
الجواهر و ساختن تیز آب مارون و اندر یک بر صفت ساختن باب سی و نهم
در رنگ کردن یاقوت سعدی و لعل نمودن و قیمت یاقوت سلیمانی و آن چهل باب
صفت باب سی و یکم در یک تنی و دوده آوردن و زرد یا تمدن آن و آن در سه فصل است
باب چهلم در آتش یاره ها از هر رنگ طلا و سیمین و هفت رنگ و در رنگ
و هوائی و ملوک اندر قفص و کلهای عبر مکرر و آن در دو فصل است باب

الی آخر

در ساختن مرواریدها عمل استاد محمد فیلسوف المغربی کودستانند مروارید تمر و
نا بکره جمله صافی و سفید و بشوئند ماب و نمک خنده نوت بعد از آن بکشت و در نوشادر
معدنی حل کرده بگذارند بس از شستن نوشادر معدنی در بصه مرغ حل کنند و آن چنان
باشد که نشانند بیضه مرغ و در آب بجوشانند و پوست از وی باز کنند و قدری از پخته
بیضه زسران بر کنند و دست از سر بیضه بکار و نیز دارد و بدست بفشارند تا زده
بیضه بنگذارد از آن جا بیرون آمد و سفیدی بیضه بماند مانند بوته خواهد ماند بس نوشادر
اصاف کرده و بگیرد کوفته و بیخته و رسان ناخن البیض مسلوق کنند و بر سر شش
یاره حل نهند و در سان آبی که در آن شاه بنه نباشد بگذارند و در آنجا تا
حل شود بعد از آن چون حل شدنا باشد و در ظرفی بگیرند کنند و نوشادر محلول و دانها
مروارید شسته بر سر آن کنند و بگذارند بشویند به آب گرم بگذارند راست
بعد از آن بستانند تر بخ بگیرند و بر گیرند تا بماند همچون لوزینه و آنچه در میان تر بخ بماند
بدر کنند و آنرا گویند بعد از آن تر بخ بوده است کوفته نبات سفید و مارد نوشادر
تر بخ کنند بس لولوی شسته بستانند و در سر آن تر بخ کنند و آن یاره تر بخ بر آن سر
آن بر گرفته است مار تر بخ بهند و بشش را بدوزند آنگه بستانند یاره را بس لولو
آن تر بخ بهند و بگیرند و بگردانند اطراف آنرا محکم بهند بعد از آن لولو در زیر کنند
بقدر یک تیر در زیل آب نرم و خشک لولو زیر یکدیگر و در آن چقره کنند و این
تر بخ کنند میان آن زیل بهند و لگاری بر سر آن چقره بهند و لاکونه و بر کنار آن
حالب بر کنند بس بشش روز بر کنند بعد از آن بیرون آرند آن لولو حمله حل شده
باشد جمله بیرون بر گیرند یک بیضه مقدار از زجاج یا از نقره و در طرح کنند از آنگینه و
شسته و ریک بگیرند بر آمیزند تا خوب آنچه کرده و بس جامه یاره از ابریشم بستانند

وبقدر نخود انگشتان بدوزد و دو دست راست کند و بندان ازان جامه بر انشم
بیاورند در کف دست چپ گیرند پس ازان مجمره بگیرند چندانکه خواهند در میان
کف دست چپ می مالند تا تهنک کردد پس ازانکه آنست نه بیاض البعض
مروق مالیده باشد پس بسوراخ کنند پس ازانکه آنست نه بیاض البعض
انگبینه بر لغایت روشن باشد سه شبانه روز بعد ازان در سه لط یا دو جمالی
جمیر آرد میده نهند و بخورند مرخ خایکی دهند و آن یاری میکند تا بهتر قوت
کود و اکر دانه دایکی یا دو ایکی و نیم باشد نکذارند ازان نیز چیزی بخورند تا
کود بعد ازان آن مرخ را نکند و حوصله او را لبقا فتد و نکذارند تا قوی کود پس
آن دانه ها را لبور تی لقره از انجا بدر آورند بعد ازانکه تهنک سرد شده باشد
بیاورند سه روز تا تهنک خشک کود پس بکیرند اکر روزی ماوری باشد آن را در
آرزیخ انست لبتا هند شیر برنش بر لغایت تر نش باشد و لوکو قرآن شیر برنش پس
افکنند زردی او را آن شیر برنش بخوابهند کشید و بسفید و لطیف خواهد شیر تا کمتر
و لطیف بر آرد معدنی لقرآن خدا اعلم. فصل دویم عمل لولو لالا آر خواهی
بر لولو سازند لبتا هند لولوهای کوچک و درهاون زجاجی بکوبند و
بهرده درم ازان یکدرم سیم و دو درم زر بر نهند و در جاه جل کفش کنند
کود بعد ازان بر حل شده باشد سر دن او رند و ازان مروارید کوچک بیاورند
و بزرک چنانکه خاطر خواهد و سوراخ کنند لطریقی که ازین کفته شده و از
دو قیچ در آو مزند تا خشک کود و بعد ازان بخورند مرخ سیاه و سند بعد از
سیم کهربا بکنند و بران کنند و یکدار تر تا بر سر دو کود بر از ارسکم سر دن او رند
بر از بحری لطیف تر باشد لعربان خدا و منف جاه جل کفته بر کود در جل

آن را لله فصل سیوم عمل ساختن مروارید بر درغانت خوبی باشد بکشایند
مروارید خوب صافی پاکیزه یک جزو صدف سفید صاف یک جزو مروارید بلور
را بکوبند لطریقی که کفته شده و هر دو را در هاون انکبینه بکوبند و صلابه کنند
تا یکدیکر بهم خیشیده کود بعد ازان در غاروره صافی پاکیزه کنند و سر غاروره بهم ار
انکبینه باشد بعد ازان بستانند ترنج آبدار دو تیم کنند و مغزهای او سر دن او رند
و دانه آن را کنند و مغز را در همان هاون انکبینه کنند و یک بکوبند تا او سیر
سپیدنار زرد کرده بول خوب کوفته باشند در جامه تنفید سفت کنند بعد ازاب
او میالند و بر صدف مذکور و مروارید مذکور در غاروره ست کنند چنانکه
چهار انکشت بر بر آن باشد تمام بماند پس سر غاروره مذکور بندد و آرد ارد و
سفید میز محکم کنند و در جاه حل کفته خوابهند شد بنهند و هر سه روز آب کرم
بر دیل فاشند و لقاری بر سر کرد انند تا مست یکروز بعد ازان هفت روز ماند
در ریکال مذکور را تازه کنند چنان لب و یکروز نکذشته باشد غاروره را تا تنکه
بیرون آورند سر دن او سر لو را بر دارند و صدف حل شده باشد و
بر زاب ترنج خون برده عنکبوت مانده باشد مروارید بر زاب بکفچه لقره بر کیرند
تا بلند
و در غاروره فشته مروارید مذکور را بر زاب بکفچه لقره بر کیرند
و در یکال بجاج پاکیزه کنند و آب ترنج تا تنکه در کاسه دیکر کنند آنچه
در غاروره باشد بر مروارید کنند و تا یکدیکر بکفچه لقره بر زنند و یکدیکر را
نکویند پس در حریر بمصد کنند و نم از او بستانند و در خشک کنند چنان خشک
شود تا قدری بر لشم به نرمی کشند و زود تر از انکه بسته شود مروارید لولو
را خواهند بندند و علطان کنند چنان علطان شود تا مند تمام خواهند

و نوره از آب و نه از آتش زبان ترسا بعده بعد دهنده مروارید هزار
بینه دانه در خلیطه کنند و این دانها را علطان در آن میان تر و یک روز
بمانند تا جلا گیرد پس بیرون آورند بار دیده کرفته بخورند مرغ دهند و او را
بدوا دهند چنانکه سست نود آنکه او را بکشد و در تنور کرم بریان کنند و بیرون آورند
بگذارند تا سرد شود پوستش او بکافند بیرون آورند بفرمان زنده هر دو مخرج
او بوللا بود در غایت لطافت نکویم به از معدنی امام آرامی نباشد
پس این مروارید با بدهر یک مرغ بگیدانه بنشیرند هفده چون از نوبلا بیرون
آید آنرا از خکاک بیرون آرند چهار چوا هند در سلک کشیده نگاه دارند
فصل چهارم در ساختن مروارید بدو عدد مرجان بیارند مروارید ریزه پاکیزه بشویند
پاک و در خاوره سرداب کنند و آب ترنج و لیمون و سرو بیارند بر آن کنند
و بر شبیشه بنهند و در آفتاب نهند و هر روز دو سه بار بهم زنند چون آبها فرو خورد دیگر
مدد کنند تا الکاه هر حل نود و مدت او هفت روز نهد یا هشت بگیرند چون حل
شده باشد محلول در کاسه چینی کنند و خالصه دیگر بیارند و آن نور را
خواهند کرد کرده در آن کاسه نهند و فرو گیرند تا مدور کرد دو پس آهسته در کاسه
دیگر نهند بدین منوال تا همه مرتب نود باید هر یک نهاد چهار ده روز در سایه
نهند و سر او بجامه به بندند چون پاره خشک نود بیرون آرند نقره بیارند بموزن
آن نور اخ کنند آنکه چون نقره از آتش بگیرد فارغ نود بیارند با به قرنفل و
شکم او را با آب لیمو بشویند و مروارید نو را در شکم او نهند خرد خوب باشد
و در تنور ماقش آهکشت سبز بندو بیرون آورند سرد کنند بیرون آرند با به از بخار
بدر آید صحیح هر گز تغیر نکند ما زمان حیات و الله اعلم فصل بیست و نهم در
صفت

صفت لؤلؤ بیارند مروارید خورد سفید و پاکیزه بوده چنانکه اندرو هیچ درشتی نباشد
بجز سبز بندر بحریر سفید پاکیزه و اندر شیشه کشند و بیشش فراخ و فرعونی بود نصید و دو انگشت
بر سر او تر شه تریخ کشند و سر شیشه استوار سازند و اندر سایه بیاویزند تا ده روز و زود
بعد از آن مروارید را در حریر پاکیزه کشند و آن حریر اندر میان رکوبی بقدر نصف پاکیزه
بزرم بهندیک چنانکه مروارید چنبر بچسبند و در وی نماند چون تمام خشک نود
بسلامت آنکه بهند و مقدار یکه خواهند بر مثال مروارید به بندند و هر مروارید سوزن
نقره ما بیک توبا بگسترانند تا وقت بردشت بدست توان گرفت بگذارند پس
اندر شیشه بقدر نهند و اندر سایه بیاویزند تا خشک نود و دو هفته بگذارند چون
کرود و در میان خمر کبود بندو پاکیزه را نخورانند و او را فرو گذارند و او را در تنور او زند
از بامداد تا شبانگاه و در شکم پاکیزه باید بود بعده بیرون آورند و سوزن آنرا
نقره آن بگشایند و آن دانها اندر میان موم پاکیزه بندو در شکم پاکیزه
سر دو سر نود پس مرا و را در نمد نو بندند و در آب سرد گذارند بر ا بر یک ساعت
از بحر فرو گیرند و بگذارند تا سرد شود پس استادان را بدهند تا خبر باد آرند و این
لغات مجلس و السلام فصل سی ام نوعدیگر اندر صفت مروارید ساختن
و نیز همه استادان گفته اند بهترین بیارد مروارید خورد و در لغات
رحمی فرصادی و پاکیزه باشد و بات نمک چند بوت نگویند و بات
تریخ در شیشه بقدر سر فراخ کنند و تریخ در سر آن کنند و سر آن مهر کنند چنانکه
باد و خاک در آنجا نرود و دو هفته در حمل بهند میان ریگ بات نهاده مروارید
حمل نود چنانکه موم نرم بعد از آن در کاسه چینی کنند و آب صاف بگویند
تا سر تریخ از رو بعد و صاف کنند و بعد از آن مروارید خورد و بزرگ بسازند از آن

کرود

موراخ کنند بسوزن لقره و سروین و سه مرانداز کی جهت کسیدن بلدارند
بعد ازان سیر ماهی زده از برای سه شبانروز در کیسه کنند و بگذارند تا آب بیندازد
و بعد ازان کیسه در آب نهند تا وقتیکه اثر تلخی و نفخ در ان نماند بعد
بنیز را خشک کنند و خورد کنند بمثقال آرد شده و مروارید مثقالی سه گرو در ان
بکروانند ماهی ازان بنیز خشک شده کرده بر او تشنند بعد ازان انجا مروارید
را بمجربه ماشوره خرطا کرده در کلوی ماهی زنده اندازند و ماهی را در
حوض آب رها کنند تا ده روز تمام در ان حوض ماهی بگذارند بعد ازان
ماهی را از حوض بدر آرند و مروارید از شکم او و بیرون او در خانه
بجر بدر آمده باشد مجرب است و این عمل بلا نظیر است فصل هفتم
صفت مروارید و ازین مشتمل است بر خاصیت و انهم محذوم است بسازد
مروارید بیره چنانکه خواهد بطریقی که گفته شده حل کنند و به سرمه خصد
کشند و از موم رنگ طوطی کحالیت سازند در قیاس جو از شعیر بعد ازان
محلولات آن کحالیت را بر کشند و کحالیه چنین نهند و بگذارند کحالیه چنین بر کرا خواهد
کشند تا مالک هفته بگذرد و عقد نشته باشد لیکن نیکو نرم باشد پس ازان
لگاس موی تو راخ کنند یعنی تازه سرمایی و بمدران کحالیه بکشند و بگذارند تا
خشک شود و بعد ازان بمقدار فندق خمیر از شیره عورت کرفته باشند و آرد میده
باید پس جهار ادرمان خمیر بگیرند و در شکم ماهی تازه نهند و ماهی را در محل
تر بگیرند و بتنور گرم فرو دارند تا ماهی بخته شود پس از تنور بر دارند و بعد
ازان خمیر از شکم ماهی بیرون آرند و بگذارند تا سرد شود بعد ازان بر مرمر سفید
نقطیر کنند و آن جهار ادرمان آب بسویند و کحالیه چنین اندازند تا در خشک

فصل اول

بنیز در ین دو موضع ماند هفت روز تا دام در ین کاسه اند خشک ازان
غلطاند تا بر آن نوند و روشن کردد چنانکه خشم و آن خمیره نباید پس بر دارد
و در رشته کند بر جا خواهد عرضه دارند و قیمت تمام بستانند و لصیب مشتریان
بدهند و در ین عمل هیچ شائبه نیست و مجرب صحیح و ازموده است باب دوم
در شناختن لعل و یاقوت و مانکو هر کدام در اضلع مقابل مانند فصل اول
در شناختن یاقوت رمانی بستانند بلور صافی چنانکه خواهند در ماون کنند و
پاره شبه بر آن اندازند تا متفرق نشود و نکوبند و بیزند چون بیخته شود صلابه کنند
و بران آو نمک بر اندازند و بلوب بیندو خشک کنند و یکپاره نرم نشوند یکی
نمک بر او اندوزش بیندو آب رها کنند تا خشک شود و ما ران نمک بیندو همچنین
عمل کنند ما هفت بار مکلس و نفوذ و نرم شود لما بر ان اعتماد کنند بار در صلابه
اندازند و آب بر آن بریزند و زش بیندتا وقتیکه آب ما نند دوغ سطبر کردد
از پس در ما لیده ما شند قوت یاقوت رمانی کند و نمک مالا به صلابه ازان دور
ما رند و آنرا در قدح و یکپیاله بندو و یکبار آب تازه کنند و ما لند و دکر آب
در سر آن قدح ریزند و همچنین در نوبت ما بلور همه آب بکذرد و از ش قدح بقدر حبه
یکسان ما هیچ نماند دور ها کنند و زش بیوسند ما بلور بشنند پوسته و آب صافی کردد پس
ان را بر سر آن بر کیرند و بلور را بر خشک کیرند و بگذارند تا خشک شود و تاب بند
و در شیشه کنند و در ش محکم کنند تا کروه بر آن نشیند تا وقت حاجت چون
خواهند همان قوت سازند سه مثقال از ش بلور و یک مثقال زر سرخ و مثقال
سرخ در بگذیر مصلابه کنند و در بکاین و آن بهند و با آش مقلوب بگذارند
در ها کنند تا سرد شود و یاقوت سرخ ما شد و خاصیت بلور دارد و بر جا شته باشد

وبعد آتش ماند اگر نبود و اگر بعوض زرنیخ آن مرکب بود و با مفلس جوش بگذارند
زرد آید و اگر با مگنیسیه بگذارند سیاه شود و رنگ فاسد کند و اگر با زاج و نوشادر
با مس بلور را بگذارند مذموم است و بقیت تمام و السلام فصل نهم
در ساختن لعل بدخشانی و لطیف و خوش آمده و پسندیده بود و این نوع
را محوف خوانند و آنچنان است بیارند بلور کشمیری صاف و برگزارند لعل
روزنی که خواهند بر آن بندند و آن دهنه تا عظیم روشن شود بعد ازان بیارند
دیگی یا کیزه از سنگ و بر آتش نهند چون دیگ گرم شود آن بلور را قدری
در دیگ اندازند چون نیک گرم شود از آتش بیرون آورند و در میان
هر باتش حل کرده باشند بگذارند و بعد ازان بیرون آورند و بگذارند بر جایی
بارد و گرم کند و در آب سرد بیاند چنان جذب کرده هر نشانه باشد از هر جوان
آن سنگ بلور چهارم گرت عظیم آبدار گشته باشد بعد ازان گرت پنجم آبدار بر
تاب بقیم تک عت تمام بگذارند و بیرون آورند بتوفیق خداوند جل جلاله لعل
با قوت رمانی گرفته باشد هر جا که خواهند کاویدن هر لطیف باشد آنرا
باسنگ جلاء اندر جلد دادن مروارید هر بریک قدیم نرد بارد و نور آنی
گردد و آن چهار نوع است نصف آن نوعی که مروارید بیرون شود و منفعت تمام
گردد چهارم نوع آنست که مروارید بیرون شود و منفعت تمام
ازان گناه مذکور گردد مروارید بگیرند و سه باشش بگذارند بعد ازان بگشایند
سریع خانیده باشند و آب بر و شویند چنان شود که گویا از معدن برآمده و
السلام فصل دوم در جلد دادن مروارید چهار مروارید هر آب او فرود
آورده باشد بگیرند یک گوره شیره عنب و صاف کنند و بجوشانند در عین

جوشش سلاک مذاب بر دو فرو آورند و ساعتی بر آلود بیرون آورند و بسته
مرت چنان کنند و در شیره گرم فرو آورند بر یک قدیم نهند تا نور تعبیر ازان بیارند
برگ کنار بر گرفته و آن سنگ جهاب بیارند که بر گرد جت باشد آنرا خشک کرده
باس کنند و گرد مروارید بر گرد باشد آنرا گرد کنند و در میان مسکم یک قطره روغن
کنجد بیرون آورند بر یک قدیم شده آبدار گردد فصل سیزدهم در عمر جلد دادن
مروارید بیارند مروارید هر یک را شسته باشند بیارند و محلب و کنجد بر دارالوست
بگذارند بیارند و آب سرد بر آن شده باشد بیارند و محلب و کنجد بر دارالوست
بگذارند بیارند تا نور مسحق کنند هر سه توزن راست نور بر دو گرد کنند بر آن
آتش دارند و بیارند خورد کنند و صلایه کنند و حمیر کنند و دانه مروارید در میان آن
بنهند و بیارند آتش اخلاط کوفته هر اول یاد کرده شده نور بر آن اوراق نور و در
آتش نرم نهند و بجوشانند تا نور دو بهره بماند و در میان دارد و بیارند تا شود
و اگر مروارید سرخی دالو بسنند بیارند و شنبلیانی و تا نور توزن راست سفیدی
کنند و بشیر حمیر کنند و دانه مروارید در و نهند الگاه تا زد میان آن حمیر کرده در
نور نهند تا نجته شود مروارید بر لعل دانی و ابدار بیرون آن بر الله فصل چهارم
در عمر جلد دادن مروارید هر یک تباه شده باشد صابون و نمک اندانی
و اگر نمک نور توزن راست تا سند و در ظرفی انگبینه کنند و آب نیرین در و
نهند و بیارند دانه را در و افگنند و بر آتش نرم نهند و گاه گاه صابون نمک بر آورند
اندر و بسایند و باز آب صاف بجایش کنند چند گرت بعد ازان تاب
با گیره بشویند بعد و آبدار بیرون آورد و اگر بیارند بعد نسایند و نگویند و آتش
بگیرند و بر دانه مروارید بر نهند و قدری ساج بعد کوفته بر و افگنند و بسایند و الگاه
دانه بگیرند و بیرون آرند بعد از زمانی بعد و صابون بشویند و اگر الله و حمت تعالی

کیمیا ی کحل

تبیر نند ما شیر از روی بیرون آید او ان نشا ند و مرو ارید در ان افکند و نرم کرم
کنند و نیم روز در ان بگذارند انگاه اندر طلی محلول کرده مهد تش ساعت هر روز کنند
و صافی نمود و طلی هم محلول باید کرد و او را بوبی بنک آن قدر هم حوا هند
انگاه بشویند و بکار دارند و پاره پاره بر گیرد و خورد کنند و انگاه کوبی نو با کره
بنشا نند بهتر و طلی قدر و کنند و پنج ما ر با خورد و در دست بمالند تا مانند شیر ا ز و
بیاید و ا ریخ نبا شد ر یزها بلور هم حل کنند و که که آب بر یزند ا گر نشلور حل
کنند چون فرو آید یکدا ر شنا ب صاف بر ریز ا فتد و طلی محلول در هن نشیب
بر گیرند و بکار ریزند با ب پنجم اندر حل کردن زر ریع و در ملمع بکار آید
و بعض در لو نش و لقاسی و مکسان و غیره آن چهار نوع است فصل اول
اندر حل کردن زر ریع ما نسا تی اگر خوا هند هر زر ا حل کنند ما ر یدر ا ر حالص
خروب و ا یکنبه شا مع خروب و مر کر خروب و سها ب خروس هم را در کوزه کنند
و شیشه در رود و ا نیده ما شد و ما یه تیره بر او تعبیه کنند و سر ما یه بیرون
ما شد و بدمند تا ا ز زر حل شده مجتمع اگر مر آنهم بمالد یا مرس ما ر بر کاغذ
زر کرد و ما کرا و را ملمع عربی سا ز ند و مر یوست ما لند زر یوست کرد و
یعنی بنکسان و لسیا ر جا کا ر آید ان شا الله تعالی فصل چهارم در حل کردن زر
لدان آسان تر سهل مجمع و لسیا ر جا کا ر آید ما ید و زر ریع خالص مقدار
دو مثقال و نوشا در کا نه ریع و ا ر یکا و کبریت ما زر قه ریع مضر یع یعنی
کنند و زر کا فتم چنین کنند و ا ر یکا ا ر ا ش و ا ر ا رد و در دو مثقال زر ریع ا فکنند
اندک بمالند حل کو تقدیر زر بر ا ر ا ش نهند نوشا در کوکر و مرد و زر حل
بیا مد نهان کنند هر ا ر ا ش که شده ا ست ا ر ا ده تعالی فصل سوم

و حل ا ر ا ش

کیمیا ی کحل

حل کردن ا ر ا ن بهتر و سهل تر بیا ر ند بر ا ده زر ریع خالص و مثل آن زاج
طبیعی و انگاه بسا بند با ب زاج حل کرده و ر ا فتا ب بر صلا یه هر حل نو و در
ساعت ا گر خوا هند هر بنویسند بر کاغذ با صبع یا میر ند نوشته لطیف بیرون آید
و در لقاسی و ملمع نظیر ند ا ر د ان ا ر ا الله تعالی فصل چهارم در حل زر ریع
و ر نهایت لطف توان کردن هر همه جا کا ر آید سهل تر ا ز ان ا گر خوا هند هر زر حل کنند
و بر کاغذ زود بیا ر ند زر طی کرده چندا نکه خوا هند و دستها ر ا مالند کرم و صابون
چندان بشویند نه یا کیزه و لطیف بود و تا خیر ها دور کنند و هیچ محل دست حرکتن نباشد
انگاه بیا ر ند صبغ خود بی یا ر کنند حل کرده هر بعل نو بر کف دست بمالند و ورق بر
کنند و دست بمالند تا مثلاشی نود همچنین قدری صبغ بمالند و زر ران مالند
چندگاه ا گر خوا هند دوست بر یکدیگر محکم بمالند و هر چند بیشتر بمالند بهتر آید بعد ا ن
دست در کاسه چینی بشویند پاک و نکدا ر تا ز ا ر و ن نشود و آب ا ر سر ا و
دور کنند قدری صبغ با ز بیا میز ند و غلو ا کنند و ر دوات چینی کنند ر نش محکم
کنند تا کر دو ر و نشوند چون خوا هند عمل کنند قدری کو بنک با هم بعض صدف کو بنک
کنند و صبغ حل کنند و بنویسند چون خشک شود لبنک بشویند هر کنند خیال لطیف
با شد هر قلم خوا هند ا ر ا الله تعالی با ب ششم اندر ساختن زمرد و زبرجد لطیف
بلطف تر ا ن سه نوع ا ست فصل ا ول ساختن زمرد هر چگونه سا ز ند بیا ر ند ز ریع
یکمثقال و لقره یع شش مثقال سریخ یع سه مثقال و نمک قلیا یعنی نمک ساجی شش مثقال
و مس سه مثقال و نیم و مروا ر ید چهار مثقال و ا ر د ی ا ر ا همه نیکو کرده با ید ا ر مکلس با ید
بعد ا ر همه آن نکدیگر مجتمع جمع بسته نیکو مروا ر ید با نکدیگر بسا ید و در بوته کنند و در
کوزه ا یکنبه کریا کا نه کرده هند و ا گر در کوزه مقلوب خود با شد بهتر بود تا دا نه

کیمیا حریری

چون خواهند آتش کنند و گرد خود بیرون آورند و با دیگر بکوبند و اگر سیاه باشد
با آب گرم بشویند و خشک کنند و فرو ارند با آن بسایند و در بکین دان ها نهند
و با آتش بر بندند یک شبانه روز تا بکین دان بگذارد و بیرون آورند که تمام شده باشد
و رنگ کحل دران بوته مانده باشد اما که آن را بخرج برگیرند زر مرد و تمام باشد اما آن
پایدار و بخاصیت و لیکن گران و الله تعالی فصل هفتم بوعلی در زرد و ساختن از آن
اشیاء تا بوجه زرد مایل نشنیده باشد بیارند مینا یه سبز چکیده لطیف یا کبره
در سیم جوش نباشد ۵ درم و زرق خالص دو ماسه و بوته سازند یا کبره
و لطیف مذکور و زرطق در بوته مذکور اندازند بعد ازان بیارند عوک
در هوا یه برشکال بر درخت مورد باشد کوچک ازان عوک بگیرند طبنی مذکور
اندازند و با دیگر عوک مذکور خشک کرده باشد پس و رمان مینا زرد مذکور
اندازند و آتش کنند طریق زرکران چنانکه هر سه اشیا آب بود پس بیارند از سنگ
جراحت کالبد یه بهوازیه آن بکاهی مذکور دران کنجد و کالبد بهوا زیا شد اشیاء
گداخته دران کالبد بریزند و بالا یه آنی آب اندازند چون سرد شود بیرون
آورند و بخرج بهوا رکنند و اگر بور اخ کنند شاید و اگر در بکین نهند بهتر آید و خوب
نماید پسندیده است ان شاء الله تعالی فصل سوم عمل زبرجد ساختن بیارند مینای
سبز چندانکه خواهند بکنی بیارند بهر نوع که باید بعد ازان شب یمانی
حل کرده موحد بیارند و آن بکنی ها مینا یه سبز را ریسمان آب نارسیده نهند
و آتش تیز کرم کنند چون تب گرم شده باشد چنانکه انگشت بر آن فرا نگیرد
ازان آب شب یمانی حل کرده قطرات بر آن بکنی ها می چکانند لا یزال
تا سه کرت گرم و سرد کنند بعد ازان دست بدارد و بشویند تا توفیق خدای

عز و جل ریگ سیدا آید مانند رنگ زبرجد یمانی و روشن و پسندیده که
آن آفریده فرق نتواند کرد هر جا که خواهد کار فرماید تا باب هشتم در شناختن
فیروزه و الماس فویسه و تبلی و مرجان و ارکانی فرق تواند کردن فصل
اول شناختن فیروزه و الماس فویسه و تبلی بیارند مغسا یعنی رنگ سلیمانی دو
درم و مر اصفهانی دو درم و لیکینه دو درم یک یک جز بکوبند و با کلید بکر بیارند
بعد ازان بیارند جز کنجد خدانکه باید و بکوبند و مانند جز مر صلابه کنند و قلیه از
جز دو قراط از زر دارو ده یا دو درم و از زراده نقره درشت درم یکدرم و از سیماب
مصعد یک قراط بعد ازان همه را بهم آمیزند و بسه کرت بسایند انکه بیارند و در بوته
بگذارند و در تنور گرم نهند چندانکه یکدانه از بیرون آورند فیروزه لطیف نسنجیده
لطراوت و جلاوت و غایت لطافت بود ان الله تعالی فصل دوم در عمل
الماس فویسه و شیمی تبلی اما شناختن آن خیانت بیارند هون کشمیری و از زر
بجرخ بگردانند الماس کیا بند هشت بهلو خواهند جوزه خواهند تر ترک و عظیم را و شش
کنند پس بر سفال آب نارسیده نهند و آتش عظیم گرم کنند چندانکه انگشت بر و
قرار نتواند گرفت و حد آتش کاه دارد چنانکه از تیزی آتش تنور فرو جوش خفیف
گرم شده باشد در میان زر دو چوبه بوده نهند و بمالند و بعد ران بگدازند
و در کاهد نجیده تا بجد یه که آن الماس بر بیرون آرد سه نوبت همین عمل
کنند با چهارم بیرون آورند و در آب هفت کشند و دو نیم بچند تا توفیق خدای تر
عز و جل بر رنگ الماس گشته باشد لیکینه و حبت را ببرد و کس از الماس اصلی
فرق نتواند کردن و این صنعت بر اصل بود ان شاء الله تعالی فصل سوم اندر
صنعت الماس فویسه و ان نیز غایت لطیف است بیارند بنور کشمیری چنانکه

یاد کرده شد بعد ازان زرد چوبه را بسایند و عنبر زرد چوبه نیل بر و مالند
تا بر هم آمیخته شود بعد ازان چون الماس قوت در عمل آورده بودند همان
طریق عمل نگاه دارند بتوفیق خدای عزوجل الماس نیلی رنج نامند و همچنان الماس
فصل چهارم اندر صفت کحلی و آنرا مردمان کوبند نیکو میارند شنگرف و هیشه
و اول نخه آورده باشد و میارند مهره صدف نیکو و آنرا باد مهره کوبند
شش درم شنگرف ازان و لاکهه بیزی و هندوی بران ماخته رنگ میکنید و
و سه درم سنگرف مارنگ صلایه کنند و حامه تنبر کنند و باشیر و لاکهه نیکو
تر کنند و بسرشند و هم میامیزند و غلوله سازند هر گونه و دل جواهر بعد ازان میارند
فلم کوسفند و نیلهای کرد اورا پاک بشویند و خشک کنند و مهرهای کحلی بدین گونه
در نیل کنند در سال هر مهره قدری ترک سرمایان نهند تا هم نخسبد و سرمایی
نیلی مارد و نیکو و نگذارند تا خشک شود میارند و نیل پاکیزه و نصف وزن آب
کنند و مقدار چهار انگشت بینه و انه سرمایی آب بر مغز هر تمام روز آب
گرفته باشد بعد ازان سر و آب بنهند و بگذارند و باش آتش کهربی کنند و ان
دو باش بگذارد فرود آورند نیلی مذکور چون سرد شد و سایه بگذارند تا
سه روز بعد ازان بگشایند هر جا نیها نشاند لطیف آنرا بخرج جلد
بدهند بسوراخ نشنند بلکه بگذارند از اصطاروس تا بیرون آید و السلام تمام شد
اندر رنگ کردن عاج از هر رنگ و آن نیز چند فصل است ان شاء الله تعالی
فصل اول در رنگ کردن عاج هر سرمایی اندر و سرون او و ازین
بسیار اسباب توان ساخت میارند عاج لطیف و ازان هر چه خواهند
نیز اشند و بعد ازان آنرا در شیر گاو اندازند و اگر شیر نباشد در میان

جوزات ترش اندازند و شیر ماجوزات در جایگاهی نمین باید کرد
چون یکشبانه روز بگذرد و میارند زنگار ترسایی و هر دو را نیم سیر برده نیم سیر
جوزات نیز بتند و میکرد انداکرده روز خشک کنند بر آبریک روی کارد
در رنگ کیرد اگر حمل روز گذشته میان برسد و همه شب تر نشود و لطیف و نیکو آید
بود ان شاء الله تعالی فصل دوم در رنگ سرخ در غایت خوبی و این نشوده
است میارند عاج تراشیده و او را یک هفته در شیر گاو و سرخ خیسانند
تا میان عاج نرسد هر گاه بر سد اگر کارد بر دارند و خواهند نقش کنند فرود
آنگاه میارند رنگ لاکهه و آنرا از شیر برش در میان رنگ لاکهه اندازند
و سه شبانه روز بگذارد مطلق رنگ لعل کرد و لیدر هر چه خواهند
کار کنند فصل سیوم در رنگ لاجوردی و این نیز لطیف است میارند عاج
هر چند خواهند از و تراشیده آن تراشیده را لاجوردی کرد و بنوعی
هر دو هر روز نیل خوب ساوده در و باشند قریب دوازده روز
و اگر رنگ تمام خواهد یکماه اندرون و بیرون همه لاجوردی کرد و بنوعی
خدا الشیا را الله تعالی فصل چهارم اگر خواهند عاج را رنگ سیاه کنند میارند
پوست انار و بکوبند و در و باتیم آهن کنند و آب در و ریزند و آتش
کنند چون بجوشد آید بازیر و بگذارند و سوزش کنند آن برآتش بر سر و
بگذارد و قدری آب تابیخ در وی کنند تا غایت روشن کرد و میان
ده روز عاج اندر او باشد بنوعی خدا تمام عاج سیاه لطیف
شود فصل پنجم اندر رنگ زرد کردن میارند عاج هر چه خواهند ازان
تراشند و میان شیر برش اندازند شیر برش دیگر باید و هر دو را با هم

هر روز باد سیر دز دجوبه صلابه کرده و نه درم زرنیخ نیک صلابه کرده هر
را بکلند و بکزدانند تا چهل روز اندرون و بیرون زرد نادیکی کرد و چنان عجب
مانند در غایت خوبی فصل ششم اگر خواهند عاج را حل کنند تا از روی
باز نشناسند بیارند خرد عاج و ازان در شیر کاو فرو ریزند بعد از دو شبانه روز
آن خورده از شیر بیرون کنند و با ریشم نعنه پاکیزه بیزند و با هم بمالند
و چون خمیر نرم دارد هر چه خواهند توان ساخت و هر چه خواهند
و اندوی بر آن طلا کنند و بگذارند تا خشک شود بعد ازان و بیرانند
بعجایب بیند عجب تبرک بود باب نهم اندر تلفیق بلور یعنی نوں در
غیر نگر بلور و آن هفت رنگ است در بسیار کارها ازان آید ان شاء الله تعالی فصل
اول در رنگها بلور و این عمل به تنور ساخته اند تا چون رنگها بر آبگینه طلا
کنند و در تنور بر زند آن آبگینه شکسته نشود و هموار بیرون آید و این
چه ذکر کرده میشود بسه که سنجی نیکو ما پدید کردن و الگاه تقلم نگاران بر آبگینه
باید نگاشتن تا بمراد بیرون آید اکنون رنگها را یاد کنیم اول رنگ نارنجی
زرنیخ زرد ۱ جزو گوگرد سه جزو شب یمانی یک جزو بسنجی کنند چنانکه گفته در عاج
عمل کنند رنگ لاجوردی سیم سوخته زرد ۱ جزو نوشادر آش نوشادر سیم
لاجورد چهار دانگ و جزوی یک روز باب و نشاسته سبز بسنجی کنند
و یک روز باب سه گونه انگوری نگار بر بند رنگ خلوتی نیکو سیم سوخته
با زرنیخ نوزن برابر باب مورد تر یا خمک بود اگر نباشد باب بر
لیمون بردارند نیکو آید رنگ بنفش ابار دانه ی شکوفه نیلی جزو سیم سوخته
یک جزو فلفل طباشیر جزو نیکو آید سوده است رنگ سرخ لطیف سیم سوخته

لبناشتر

بشناسند و بکوبند و باب مورد بر کنند رنگ فیروزه نطلبند رنگ زرنباد
و نعنیا و سیم سوخته جزو لاجورد بکوبند صلابه کنند باب مورد بر کنند نیکو آید رنگ
زرد لیمویی روی سوخته یک جزو زاج دو جزو نمی کنند نیکو آید فصل دوم اندر
رنگ و اول بلور و کداخنی و شرح بلور و این هنر غریب است و بکوبند
بیارند بلور و او را بشویند و در ده درم دو درم بریخ و شنجرف بر و افکنند و
بگذارند و با را بشویند و باب بنفشه بکوبند و دیگر بار بگذارند و اندک بریخ
دیگر بر و افکنند و بدان قالب ریخته اند فرو ریزند رنگ نیکو آید رنگ سبز روشن
سوخته ده درم و خون سیاوشان یک درم بریخ سه درم بر یک رطل بلور بکوبند
آید رنگ زرد بر صد درم آبگینه شصت درم توتیا یک درم زاج یک درم روی
سوخته نهند و بگذارند نیکو اندان را الله تعالی رنگ زبرجد نیکو بلور و آبگینه و
نگار را همه بر ابر بغایت خوب آید رنگ سرخ دلربا دو جزو سرخ زرصد
جزو بلور بیارند نهاد و نیکو آید رنگ آسمان گون آبگینه صد و پنجاه درم و سرخ
سه درم و سیم سوخته چهار درم با هم بگذارند رنگ زرد تاریکی سنور و سل
آبگینه بار کنند و با بلور بر کوره نهند تا بگذارد نیکو آید باب دیگر
ساختن رنگها فرنگی و لطابه چنین و این بهترین رنگهاست و شوده و زر
زنگار و غره زر زنگار و لطابه و غیر لطابه نگار آید و لطابه چنین سه لیوه آب
و رنگ فرنگی شوده یک لوخ در چهار فصل بیان میشود فصل اول در
ساختن گونه فرنگی زرنامدار و شوده بهتر و بسیار جا کار آید آبگینه
بیارند اک شده و زرده جزو صبر لقوطری سه جزو زرد چوبه یکچو زچوب
لبقم دو جزو سند سوخته یکچو زآب انگور شسته جزو جمله را بر هم کنند و چوب

پس در او نرمسین کنند و سه جزء آب در وی کنند و سه شبانه روز بگذارند
تا بگندد بود بعد از سه شبانه روز بنگرند نرمسا در بوده در آن زرنیخ و باش نرم
بکوبند چهار جزء شش اخلاط جمله از میان آب بیرون آورند و صاف کنند
و هیچ جزء بنشاند و باره در بن آب اندازند و بکوبند تا نقوام زنبق
مثل حلاب پس از دیگ بیرون آورند و بگذارند تا سرد شود و در شیشه
پاکیزه کنند و قت حاجت اگر در نقاشی خانه کار فرماید مانند لعل سیلی
باشد و قلم بگذرد و اگر نقاب زند کار ما کند و بوالاوا طلس رند چون
زرد بگیرد بگوید و ورق زر بالای او چسپانند نهایت روشن و لطیف
بماند و اگر زر هم بچسپانند نیکو بود و در لطافه چنین بلا مثل باشد و بسیار جاها کار اند
فصل دویم صفت لطافه نوشته است بیارند آهن نوخته از بهتر آهنگران
ای افتد بر تک کردن طاوسی می باشد بنگرند صاف کنند پاکیزه و در
اندازند بازوخ بسیار کهل چندان بماند چون مسکه شود انگه بر آتش نهند
در میان طرفی آهنی و چندان بپزند بروغن بپزد و بماند انگه بیارند بسم کاه
مانند نقش است آنرا بسورانند تا سنگ خاکستر شود پس بیارند بار کنند
کهنه بابوست و بورا بسوزند تا سنگ خاکستر شود بعده بیارند نرگ شسته شود
او را در آوند آهنی کنند و او را بسوزند تا سنگ سوخته شود پس بیارند طلق
سیاه و او را چندان بکوبند چون سرمه کرده شود جزو آرزن طلق و دو جزو
سنگ ساج در بوته کنند و سنگ بر آن محکم کنند و بر او بدمند تا منحل شود
بعد از آن بیارند قلم کاو و بسورانند تا سنگ سوخته شود پس بکوبند تا
غباری شود بعد از آن دو جزو از آن آهن نخته و یک جزو سم کاو سوخته و بیکجو

مارکیس

سندراس بحل ۱۲

بر بندد و بلور در آنجا نهند اگر تنک باشد چون به بندند رنگ نیز سوزد
فشت بر کنند و اگر سیر خواهند بگذارند یکلحظه و نیز چنان بود دل خواهد
فصل سیوم در رنگ کردن بلور رنج و یاقوت بهلورند ضع صنوبر دو مثقال
و دم الدجاجین دو مثقال و قطران شاهی و زیت از هر یک نیم مثقال زره
جمله بر آرند و چندان بپایند روز تر بماند و حل کنند الگاه بلور کرم کنند
و در میان این اخلاط نهند سه ساعت و چنان باید که اخلاط بلور را
بگیرد و دارد در نیروز نیز نارنگ کبود ماند با قوت فصل سیوم نگین بلور را
کرم کنند و در آب تنک بمانند از آن تنک محلول بود آب و الگاه
نیم بکوبند یک رنگ کبود اندرین بکار خاست و از ملحش با زرند آب
و آب دار بیرون آید و اصل آنست و نگین را کرم کنند و در آب تنک افکنند
تا بگیرد شود و رنگ کبود الگاه کرم کنند و در آب نیم گرم افکنند و از بهر
جلا دادن مروغن زیت حرب کنند و با آب اندک بمالند و اگر در رکوی
یا در کاغذ بپیچند و بمالند انگه جلا کند و رنگ نیکو بماند دیگر بلور در طبقی
مسکنند و آب لوشانی افزور یا آب نیم نهم رنگ غلی میکنند مصطکی هم
بر چسپانند و لفاف و نگین آید و اگر بلور کرم کنند و در آب نیم یا آب
لوشانی افزور افکنند رنگ نیکو برد و اگر زرد نیز مختار رنگ کند بهتر آنست
فصل چهارم در لاجورد و زهره کاو سنجی کنند و مازو شاه و بیخ لنبا سند و در
او غرآن افکنند تا خمیر شود الگاه دیگر لاجورد و مازو شاه هم سنجی کنند تا خمیر
شود و بلور کرم کنند و در میان این اخلاط نهند سه ساعت بگذارند از خمیر
زرد در آید بگوان را به قاف فصل بیجم در رنگ کردن بلور لنبا سند بلور

تکلف و لطف و نکو نماند تا سفید نشود و الکاه لیف نشود و تا لس کوبی
صاف رنگش مانند لعل نبود و باره موم صافی بر آتش نهند تا نگذارد
در و فاس در اندازند و قدری رانب کلغار فارسی و اصل کنند تا فرو نخورد
و رنگش چون خون کبوتر نبود پس بنگین در آتش نهند تا گرم نشود چون سفید نشود
بر گیرند و در شیشهٔ پاک نهند با صمغ چینی تا سرد نشود چنانکه دست بر آن نهند
و نسوزد پس بر گیرند و در میان رنگ آنذارند مانند زرنگ بر سر آتش نهند
بگذارند تا گرم و سرد معتدل و نیستر خود تا رنگ بگیرد و اگر گرم باشد رنگ
نگیرد تا معلوم باشد و السلام فصل ششم در رنگ نیلم چنانکه گفته شد
مانند رنگ بلور لعل و مرکبات بلور یعنی لنگل چون بر تبلی مهرها سایند نرم
شنگ سلیمانی را نیز با آب ترنج بسایند و بر آتش مهرها طلا کنند و بگذارند تا
خشک شود الکاه بگازخانه ایکبیر و در آتش بگذارند و در گوشه نهند تا رنگ
بگیرد و بعد از آن بیرون آورند بفرمان خدای سبحانه و تعالی بیرون یاقوت نیلی باشد
در عمل لطافت هر جا خواهند کار بندند فصل هفتم در رنگ بلور لعل و
لطیفه پیوسته بود بیارند دم الدخونین بنگین و در ترنج بریزند بنگین و عقیق را
یعنی لونها در زرد مصعد در ترنج شده باشد بنگین و از زرد و عنابی بنگین و
دار لفظ لعل بنگین و از قطران شامی بنگین و ارزار احمل بایدو قطران
و روغن بامیزند و آن مرهم شود الکاه فراگیرند بلور و نیلم و صافی از هر
یکنیم و مرها نارند و آنچه فرا خواهند آنرا در بوته کنند از آنس و روغن عناب
سرخ بایند و دار و حلد و از بوته و بگذارند الکاه بلور را در بوته مس کرم کنند چون
مرها ترنج شود در آن دارو بیندازند و در بوته دیگر بیت چنانکه

۱۵
۱۳

و چنان دارو مغرق نشود بگذارند تا سرخ شود آنگه او را همچنان نادارو در
حجره کنند سر که کهنه افکنند بیرون آرند مانند یاقوت سرخ ناب چهارم در
مینا کاری و عالم اعلا هفت رنگ میارند سنگ بلور و ماشک بگیرند
و گوردستاند سوده و بیخته و ده جزو شنگار سوده یکجزو روی سوخته یکجزو سفیده
ارزیز یکجزو جمله مریم آمیزند و در بوته کنند و زیر بوته سوراخ کنند و در بوته دیگر
زرنیخ کنند چنانکه از بوته اول در بوته چهارم چکد و بر یکدیگر اسوار بعد از آن مایه
که بر زر نشناخته باشند هر مثال بر زیر آبگینه گران و این بوته را در آن
مرزیر نهند و آتش قوی کنند تا بگذارد و آنچه لطیف بود در بوته زیرین
جمع خواهد شد بگذارند تا سرد شود بتوفیق خدای عز و جل مینا سبز گشته باشد هر جا
که خواهند کار بندند رنگ دیگر اکنون بیارند همان سنگ را دگر اورا بر آتش رفته
ده جزو دو جزو از زیر سفیده خاص و یکجزو شنگار بر یکدیگر امیزند و بر همان طریق عمل
کنند تا مینا دسبز کرده آیند چون از بوته بیرون آورند مینا باشد اکنون لطیف
روشن رنگ آسمان هر جا که خواهند عمل نمایند نیکو بود عمل مینا زرد بیارند
دو جزو سفیده سرب خالص و یکجزو شنگار ساده جزو نیز را صاف بیامیزند بر همان
طریق عمل کنند چون از کارگاه بیرون آید مینا زرد بود و یاقوت
زرد عمل بیارند ترنج بیارند و جمله بلور صاف کمیر سوده و یکجزو شنگار و
یکجزو زرنیخ یکجزو سفیده ارزیز یکجزو جمله را با هم بیامیزند
بهمان طریق هر زر مینا زرد عمل کردند همان طریق نگاهدارند چون از بوته
بیرون آید بتوفیق خدای عز و جل بر رنگ لعلی یا بر رنگ یاقوت رمانی بود اگر
در این عمل عامل صاحب فراغت کند رنگ روی دیگر هیچ نگزیده از لعل

بدخشانی و یاقوت رمانی فرق نتوانند کرد هر جا خواهند

مقابل باشد و رنگ او بر رنگ فیروزه صفهانی بیارند جوهر اصلاده جز
و مس سوخته نیکو و نقیده لازورد نیکو و سنگ سلیمانی نیم جزو نیکو بلور بدر
بهم کشند و در بوته نهند همچنان طریق عمل کنند و بگذارند تا سود لس بیرون آورد از
جوهر حکیده باشد بیرون آرند کانی هر جا خواهند کار بندند مستخفان و رایض نوازند
تا بمراد او باشد فصل دوم در صفت نگین ها گوید بیارند جهار جزو
رومی و جهار جزو رصاص سوخته بکیریت و یک مثقال اقلیمیا و سیم و سه را نیکو بسایند
و اندر بوته آهنی کنند غیر اقلیمیا و کبریت مرد افروزند و بجنبانند تا آنچه مذاب
شود لس فرو ریزند و سرد کنند و بسایند فسرده ترش و خشک کنند اندر سایه
و در بوته نهند و بدمند تا بگرد و سخت شود لس آنرا مرد کنند و بیرون آورند
سنگ یاقوت رخ نیکو بود بجرخ جلاد دهند و در نگین دان نشانند والسلام

باب پانزدهم در صفت خضابی جودست و انگشتان عوراتان بدان رنگ کنند
از هفت رنگ و این جمله حسن و جمال است و موجب هیچ و شهوت و محبت است
محرب فصل اول در رنگ طاوسی قلقند لس دو مثقال توتیا آهن سه مثقال
پوست انار نرش نیم مثقال خضاده کوفته بگوزد بگوبند و سه بیزند و با آب لیمو
چندان حمیر کنند و بر دست نهند و یکساعت بدارند و لس بندند طاوسی رنگ
آید مجربست رنگ سیاه خضابی نیم مثقال و سه وزاج از هر یک مثقال مازو
و صمغ عربی از هر یک یک مثقال توتیا آهن و روناس از هر یک نیم مثقال از هر
یکوبند و جمله بسرکه کهنه بر کیرند و بر دست نهند و اکر ازرکها خذ نقش خوب
بخیند بر اندازه دست و انکشتان و رنک بر زیر آن بندند نهایت خوب

اکر رنک فیروزه زنکاریخ مثقال زاج یکمثقال شب نیم مثقال زنجبار ١٦
و راسخت و صمغ عربی از هر یک مثقال زعفران سه حبه جمله را نیکو بسایند و با ده ١٤
مثقال حنا بیامیزند و با سرکه بسرشند و بر دست نهند فیروزه نیکو آید رنک
حلوایی خون شاه و سان خکیده دو جزو سمه و زعفران و عروق کرکم از هر یک
یکجزو مصطکی نیم جزو همه را نیکو بسایند و با آب صمغ عربی بسرشند و بر دست بندند
و بکذارند رنک شب ریکی آید بغایت لطیف اکر قدری نیکیرند لاجورد و
عروق کرکم و سمه از هر یک جزوی زعفران و مصطکی از هر یک نیم جزو این
جمله را نیکو بسایند و با آب صمغ عربی خمیر کنند و بکذارند تا مکس رشته شود و بر دست
بندند رنکی ملیح و رغایت لطافت آید رنک سبز نیکو بکیرند بوست ترنج
ترو خشک از هر یک جزوی کوفته بجنبه با هم چندان حنا بیامیزند و سه مازو
و سه درم فلفند و دو درم آهله و نیم درم مصطکی با آب نیم کرم خمیر کنند و بکذارند
تا مکس رشته شود و بر دست بندند و همچون بر غراب رنک نیکو آید رنک
مغفشه بکیرند حنا بست و دو درم وقد آهک سه مثقال و بوراز سه مثقال و زاج
و صمغ عربی و کیرا سه مثقال و نیم لاجورد سوده هم مثقال مابعده تخم مرغ
خمیر کنند و بر دست بندند رنکی نقش نهایت لطافت صاف پاک آید
ان شاء الله تعالی باب شانزدهم در صفت نکین تشریح صفت نکین مشرف روی و رمانی و زاولی
و مصفا و فیروزه و فرنکی و فارسی و غیر هفت نوع فصل اول در نکین
مشرف روی بیارند و آزاده جز سیماب خالص و هشت جز کوکرد هر چهار
کی کنند بعد از آن بیارند قرابه مسطیر و باشیشه مسطیر و بیده بیارند مسطیر تر از
شیشه ها بود و یکربا شد و آن شیشه را در کل حکمت کیرند و خشک کنند و

آن کلی را در آن شیشه اندازند و بعد از آن بیخ خرد ریخ سرخ سپید
و در نصفه اندازند و شورا نیز تا همه یکی گردد و مخلوط شود بعد از آن سر
شیشه گیرش نمک سنگ استوار کنند و بگذارند تا خشک شود و مارد کرم
از آن گریزش احکام کنند و بکل حکمت کنند پس دیگ بزرگ بیارند قدری
ریگ مدقه آن اندازند و بر سر شیشه فرو برند چندانکه دیگ پر از ریگ
گردد و شیشه در میان آن ریگ پنهان باشد و گردن دیگ بکل حکمت
به بندند چون خشک شده باشد در دیگدان نهند و حاکم شیشه دیگدان
بکل استوار کنند چنانچه اثر آتش از هیچ طرف بیرون نرود و یکماه
اندرو را آتش نرم کنند و دیگ در حدا عتدال چهار باش دیگر آتش سخت کنند
بعد ازان دست بگذارند تا سرد شود پس شیشه را از دیگ بیرون
آورند و بکنند حمل از خلاط مصعد گشته و شنگرف رومی شده مانند
و بسیار چالکار آید نمک لگاهر از بند و السلام علی من اتبع الهدی بیارند سرخ
چندانکه خواهند و در دیگ نوکنند حرارت رسیده باشد و آتش نیز
دیگ کنند و بچوب بانسه یا بلیله می سوزانند تا حمل سپیده شود پس
آن سپیدها را در بیرون ریزند و همچنین بچوب بانسه می چنبانند
و می سوزانند و آتش در بر نیزن کرده نگذارند بحد اعتدال پس در شیشه
سیر یک سیر شنگرف را در یک ساخته رنگ کرفته بیارند و در بیکی
سپیدها در بندو بشورانند تا یک شبانروز و هر لحظه نگاه می کنند
اگر دیگ نمک تعلق نشده باشد فبها و الا تا سه روز این عمل
کنند تا یکرنگ شود و بخنه کردد بعد ازان بگذارند تا سرد شود پس

نیابند سر که هر چند آن ریزند و صلابه کنند و هر آب سپره مارنگ را ازان
بگیرند در کاسه چینی کنند و بگذارند تا بقوام آید یا تر هوا هم چنین صلابه کنند
و آب آن کبریت تا مقصود نبود و چون بقوام آید هر چا جواهر نگار بندی این را
حمص کوبند و فرو غوطه کوبند صنعت نگار نرسائی کوارش لطیف ست بیارند
مس پرداده چندانکه خواهند در کشوره گذارند مس سرخ و نوشادر
کانی در هنجار دیگ حل کرده بانند و در میان روده کوله مس بار کنند و در
کشوره مس کنند و ربع یکی ازین هر سه رنگ سپید ترین سائیده بیندازند و هر روز
تا آفتاب بر نهند تا وقتیکه مس در میان آب لیمو و نوشادر مثل لوز
بیارند آفتاب بر نهند تا وقتیکه مس در میان آب لیمو و نوشادر مثل لوز
و بغایت اعلی لوزانی یا نام نرسائی مشهور است و السلام فصل دویم صنعت
نگار فرسه بیارند یکمن مس پرداده و در سبوی مس بنوکنند و دو سر که بر سر آن
افکنند و بر آتش بگیرند و در تنور کرم بنهند و سر تنور بگیرند یک شب روز دیگر بر آتش
او رند همه نگار را بشند و السلام فصل سیوم صنعت نگار در بلا مثال لوز
قشه بذر نگار حمصی و از سرکه بقدر مقطر جروی و بگذارند تا نگار حمصی در
سرکه مصعد حل شود و سرکه سبز کردد پس آنرا صافی کنند و قشه آن سپید آرند
و آن نگار مصفا را در قرع کنند و بجکانند آنچه در نه قرع بماند نگار مصفا
آهسته بکوبند از نیم نگار بهتر ازیست و رم نگار رو بکم باشد و بسیار
جا ها کار آید تخصیص در رنگ کردن فیروزه بلا نظیر آن را بهم کوبند صنعت
نگار فیروزه بگیرند مس صحیفه کرده با بست نمک و بیارند طشت
مسینه نو و بیارند سرکه مقطر و مناصفه نوشادر محلول در و بنوده صحیفه ها

ترکنند بر کوه طشتی تیز بالا بندد و این جمله صحیفه بر هم حاطشت بجسانند و استوار
کنند و در زمین نمناک دفن کنند باید که آن زمین هم نمناک باشد بعد از یک
هفته بیرون آورند و آنچه زنگار شده باشد تیز اکنند و آنچه مانده باشد همان
عمل کنند تا جمله زنگار شود و اگر مس برادة باشد روا باشد و السلام عمل دیگر
زنگار تر مصفائی ۱۰ تا بستانند زنگار ده جزو مس سه جزو نوسادر یکجا بر
هم آمیخته کنند و سرکه انگور تیز بر آن کنند چندان که زیرش غرق شود و سر آن
محکم کنند و در سرکین اسب دفن کنند تا پنج روز هر روز بیرون آورده کنند و السلام
ضعف زنگار رحمتی بیارند پنج درمنقی و اگر برادة کنند و نمک نشنند
سه اوقیه بعد از آن بیارند کشوره بزرگی نیز از آب تریج مصفا کنند و نصف
برادة نوسادر و در محل اگر از اندرون برادة نبینند از بیرون این کشوره بزرگ باید چنان
باشد که سرکه و نوسادر و برادة از نصف کشوره بیشتر نباشد پس دیگ را بر آتش
و نیمه دیگ آب کنند و آتش افروزند آنقدر که آب جوش کند کشوره
بر سر آب بدارند چنانکه فرو نرود و طاسی بر سر دیگ کردا نند چنانکه کنارهای
طاسی از آب دیگ بیرون باشد تا عرق در دیگ نرود پس آب
بجوشد و برادة پیشیل در آب تریج حل شود و بخار او سبز شود و در هر یک
ساعت آنچه سبز شده باشد در ظرفی چینی میکنند و مار آب تریج می
ریزند و زنگار بر هم گیرند و این زنگار بر چند زنگار دیگر ترف دارد
و السلام باب 19 تو زدهم در عمل ساختن لاجورد از عجایب دادار
در بیختن و شناختن سه فصل بود فصل اول ساختن لاجورد را بانگاری
مقابل کنند بستاند پوست تخم مرغ خیلانکه خواهند و بکوبند و با آب نمک

بشویند و بکوبند و بکفند و دست چندان بمالند که آب نمک لون و زهره پوست
نماند آنرا بمقیه برند و علامتش آنست که چون آب اندرو تابند آنگاه
آنرا بکوبند و کوزه کنند و کوزه را بکل بگیرند و بگذارند تا خشک شود
شود آنگاه در کوره اینکه گران یا حال کوره گران نهند و آتش تیز بود تا
سه ساعت تمام بعد از آنکه هفت بیرون آورند همه سفید و در غایت خوبی شده
باشد لیکن هنوز از این و خوبی مراد مس را نمک نشوند چندانکه بسیار
مس بعد از آنکه با یک جزو نوسادر و لختی بیا میزند و در خاک نمناک دفن کنند
باید که همه در یکدیگر تباب آمیخته باشد بعد از دو روز تمام لاجورد شود اما
در بیختن تو مال مس تنها نباشد و سنگی بیکو باید کرد و دو دفن از کبود و غبار
آنگاه ناپیدا است لاجورد شود الا ماشاء الله و السلام فصل دوم
در عجایب لاجورد در یک و خوش بیدا کند اگر خواهند لاجورد را عجایب
کنند بیکو تر این کرد اختن لاجورد است بر لاجورد ده جزو بادورد جزو نمک
تا جزو صلابه کرده در روغن گنجد خمیر کنند و یک نوبت بزرگ تنها او سوراخ
کنند و لاجورد در و طلا کنند و بر سنگ مهر کنند و در نوبت دیگر و صل کنند بر آن
را نوبت بر نوبت خوابانند و مستقل کنند بگذارند مس سرخ هم در خاک
طبع او ست از بین مس اگر یکدرم بر صد درم زرنیخ زرد افکنند بر نگ سرخ
کند سلغاب عجب آنرا بیفکند چه آروی بر انگیزد مرغوبی در نگ سرخ بیرون
آید ما تعد لاله بگرم و لاجورد خورد و غایت لطافت و خوبی بماند نبویند
چنانکه گفته شود و عمل کنند فصل سوم در شناختن لاجورد بیازمایند لاجورد
در ثانیه آبش بگیرد کنند و اگر میش بود بهتر و سرکه در او نجا زنند چندانی که

از زیر آن در گذرد و انگه بجوشش نهند در بن لوکه و کف بر میگیرند تا وقتیکه
کف بر نیارد و مار بجوشش نماند تا لوکه بجوشش برود و اگر دیگ لوکه با بهر باک نباشد
دیگر لوکه کنند پس این تار چون لوکه نماند مایه بجوشش نماند و آنرا صافی کرده از
بر برود و قطاقتاب نهند تا کف بر بر آید و کف بر نشانند و الکاه تکه از اند
تا اقتاب او را نیز و انگه چون صاف خواهند کرد و اصبع عربی لرزند و لکاه
امیختن لاجورد بطریق خوب تر لبنا نند لاجورد نیکو و آن آن باشد که
بسیری زند و آنرا در طاشی کنند و اندر آتش نهند تا نیک بجوشد پس بیرون
آرند بر آورده و بنهند تا سرد شود و آب از سر آن بریزند و خاک کنند پس از
نمک درست و لاجورد بریزند و اندک آب در و چکانند و مالند تا نمک اندر
بالد تا نمک اندر او بگذارد و قطره قطره آب بر وی همچنین چکانند
و می مالند تا چون مرهم شود و آب در او کنند و بشورانند و بگذارند تا بنشیند
آب شور از و دور کنند و بگر لبشویند و بگذارند بعد از ان زرد آب از سر آن بر بریزند
و خاک کنند لوقت حاجت حنیدان آرا خواهند و در کوس مایه کنند مایه صمغ
عربی و مانکیت نمک نمالند تا چون خمیر شود پس صمغ چندانکه حاجت شود کاب
کنند با آب بستم در تشکوف صاف کردن و سیاهی از وی بیرون و آن شنگرف
نوع است لبنا نند شنگرف رمانی مانند نخود و نخود و مانند فلفل و فلفل خوزه کنند
و در قدح چینی میطلبی کنند و لول صبان بر سر آن کنند چنانکه چهار انگشت
بالا باشد و بیزانش معتدل بنهند تا نرنک می جوشند تا هر چه سیاهی باشد زرد
بر سر آید آنرا بیرون بریزند و باز ازان جامی میکنند تا سیاهی نماند مانند لعل رمانی
شود بر دارند و عسل کنند و نگاه فرمایند نوع دویم شنگرف را در کتاب پاره

۱۷ وان سوراخ رود و لی غلوله لعابت استوار باشد چنانکه آنرا در گردان رعد
نهند و فتیله تیز و در میان سوراخ غلوله نهند و سوراخ رعد را فتیله نهند و شهر و شمس
آتش فتیله و زغلوله فتیله رعد نهند بمجرد رسیدن غلوله دران قلاع آتش در اندازند
غلوله رسیده باشد آن روغنها بر غلوله آلوده تر و در کبریت و شهر و شمس سوخته
تر و در نیز گفته اند در شب دارو در تیز هوا نیز از ین روغنها توان کرد که
آتش در گیرند و الله اعلم بالصواب فصل چهارم آتش انگیختن در شهر دشمنان
چون عزیمت کرده خواهند آتش در شهرستان دشمنان افگنند یا در قلعه ی یا در موضعی
بیاراهند مهره زنان و زیره ریزه کنند و زیر خاک نرم افگنند و انگبیشت می کرد
بر نهند و پاره بلور دران نهند و دست باز دارند تا اقتاب بر تابد و آتش
در گیرد و اگر حراقه با قتاب نهند بهر طرف که روی حراقه باشد آتش در انجا افتد
و عدیکر از نی الحمیر خشک کوفته و بیخته و سند روس خرد کوفته با دو آمیزد
و کوکر و خوزه کرده و داخل کنند و در اقتاب نهند روی سوی حصن دشمن آتش
خیزد و در حال و السلام باب بست و هفتم اندر ساختن گونه ها موجب حیات
ارباب ورد دان گویند اما ک سود تا از زهر بیرون نیاید و در اثر ان نشود
هفت نوع و چهار عقد و فصل اول لاجورد گوید بیارند چهار دیم سیاب در
گیرچ ابزار زرد ماشیره کنوار سنجی تلخ بلیخ کنند و ماخشت نخبته بعد ازان سنجی کنند
سپیدی بابند و سیاهی بر دو بعد ازان بگدرم مس را نیز خوب کنند میان
سیاب مذکور انباشته بگیابند بعد ازان سیاب مذکور در جامه ابزار نز
تشیلند تشیلند آن خیزی را بیرون افگنند میان نرم خوب مذکور در ابزار نز
و بگیابند تا الی غایت سه نوبت تشیلند بر باری طریق مذکور لگاهدارند

تا انگه سیماب مذکور در جامه تمام بماند و بجکد لعوه لبث غلوله ساخته

با ریسمان بنهد و بردارند بعد ازان نیم مثقال نوشادر و نیم مثقال زنجفر را هر دو را

مانند سه بار بریان کنند تا انگه سیاه خام شود بعد ازان یک مثقال مردار سنگ را

او دار نماید مقدار انگه کل سه ارباع گرنا شد و یک سه دهم از دگر

باشد چنانکه در دهن مذکور در آید و حبس نبیند و نا یک سه نیز مقدار

هیچ شش انگشت دراز نباشد بعد ازان بیارند یک سیر نیم مثقال

و نیم فرود در دیگدان بگذارند و بر یک مثقال بگیرند و در بند مقدار مسحول

اندازند هر از دهن دور باشد و پرش وصل کنند چنانکه مائع فرو نشیند

در دهن هر دو کل کسر بعد ازان هدر مذکور مثالی در یک بردارند چنانکه جانب

دهن قدری بلند باشد و شیشه جانب دهن دیگدان تنها شد و فرقو مائع

شیشه یک او نیم دارند مثالی بدر هیچ شش انگشت در یک اندازند و نیم

مثالی سبو وصل کنند و آتش سخت کنند چنانکه روغن یک ثور بجکد در آن نیم جمع

ثور و غا تمام بجکد انچه جمع شود در دیگ کنند و گویند که رسیمان میان روغن

بلغانند چنانکه فرو نرود نگذارند و آتش کنند چنانکه تمام در جوش و بعده دو سیر

تخم دانوره دال کرده بمجانی روغن بگذارند و در آن حل کنند و گویند که مذکور را در

اندازند و ساعتی تمام آتش آهسته کنند تا در جوش آید و آنگه خیزد روغن نماند

بهمان طریق با بطرانی نیم کوفته بعد ازان دو سیر و نیم جمع هیزم را در روغن

بگذارند و همچنان طریق عمل کنند بعد ازان دو سیر و نیم جمع خرما و نیم مثقال زاج سبز

بگذارند همچنان طریق عمل کنند بعد ازان نیم کسر و نیم مثقال روغن بگذارند همچنان طریق

عمل کنند بعده نیم مثقال کمال [illegible] آتش کنند گویند مذکور را بگیرند و

بلدیران

یک سیر [illegible] خوان گوفته مالا یکو بگذارند در آب اندازند مقدار

چهار باشش انگشت کنند بعد ازان بیرون آرند مقدار پنج سیر شیر در انجا رکنند

بگذارند مذکور در آن اندازند تا تمام شیر در جوش بعد ازان فرو نشاند تا شود

چون خواهند بر غلت کنند اگر نیت ماشد مسئله مجلس صحبت کنند بدرم بهمان

جام گوشه را بجوزانند و بعد ازان گوشه مذکور را در جامه با ریگ یک تو بجکد و

ریسمان در گردن اندازند و در دهن کسر بند تا انگه در دهن ماشد فارغ نشود و

چون خلاص خواهند از دهن بیرون آورند و اگر از دهان بیرون آورند و مجامع

نشوند مقدس نیز بدهن کنند فارغ گردند مجلس و السلام فصل دویم صنعت

گوشه دیگر بطریق استان تر ازان بیارند سیماب سه درم و نیم بعد ازان تو تیا

سبز سه درم و نیم لب بند تو تیا را علحده بردارند بعد ازان سیماب را بطرانی

که کفته شد سیماب را در بردارند طوطیا و سیماب در گهل اندازند و همچنین طریق

غلوله سازند سخی تنگ کرده روغن قدری در دست مالند و غلوله را نیز بمالند بعد ازان

بیارند خشت بخته تو گویند در او بگذارند و غلوله مذکور در ان نهند از سه روز از

یک سیر آب بر آورده بیت بدهند و در گرما بردارند بعد ازان بیارند

مصفه مرغ و بکمین و میان آن بیضه در جامه کرده بندند و هفت سر شیر گاو

در جوشانند ازان غلوله در بیضه کرده دران آورند بیارند چهار باش آتش کنند در یک

پهر کرده دران آورند در یک پهر کرده از ما بردارند تا از آفتاب

از شام تا از آفتاب بر آمدن آتش سخت کنند اول و آخر از یک بگذارند تا

سرد شود بیرون آرند مذکور شده ماشد بیارند یک تولی شیر و غلوله در شیر

ازند چون شیر مذکور خورده ماشد بیرون آورند و در جامه بندند و در دهان

گیرند تا در دهن ماند اما سماک نبود چون بیرون آورند فارغ گردد فصل سیوم کوکنار در دهن گیرند بیارند کیاه دودیه ثاره و اورا نکوبند مقدار انگه ازان بوته توان ساخت هم در حالت تر یه بوته سیماب مقدار سه درهم در اندرون آن اندازند و هم ازان دودیه کوفته بر سرش مهر کنند چندانکه بنبات خشک شود آنرا بگذارند چون تمک خشک شده باشد تمک بیضه مرغ بیارند و ازنا بالا سوراخ کنند و آن بوته دودیه میان آن بیضه دارند و ما لا بعد ازان آن بیضه را بکلی حکمت کنند و محکم کنند و مقدار یک بیضه بگذارند تا تمک خشک شود بعد ازان با نکست عدالش دوم قریب چهار طاس لیش محکم کنند تا آن بوته دودیه از اندرون سوخته شود بگذارند تا آتش سرد گردد و ازان محکم بیرون آورند میان لبنه باشد ان را الله تعالی در دهن گیرند اما سماک آکولو نا توان تر یه بخورند فصل چهارم در صفت کوکنار دیگر و این بکرات آزموده شده بیارند سیماب و هفت نت و میان تیرآب صافون بیارند بعد ازان در صلایه اندازند و ماحث نخبه خشیره کنولد یک روز تمام سحق کامل کنند تا سیماب او بکلی بمرود و لیس نماند مانند شاره روشن و لطیف بعد ازان بیارند شیره و اورا خوزند نه جزو شیره دو جزو سیاه بکیر در صلایه اندازند و با سیماب لیس کنند می جنبانند تا انگه سیماب تمک حلاب نشود لیس بیارند آرد ماش و آنرا در تمک بکوبند و خمیر کنند لسیار بکوبند تا چون ابریشم چسپنده نشود خمیر سخت و اورا مثل گوی گرد کنند و میان او گودی بگذارند بمقدار انگه سیماب و شیره دران کنجد بعد ازان سرش ازان آرد مهر کنند محکم کنند و یک روز و یک تمک هم ازان آرد نما بالند و بگذارند تا بیکو خشک شود گاهند شمال بعد ازان باید که آرد لیس

خمیر باشد چون تمک خشک شده باشد در کل حکمت کنند و کل سر بطبر بلکه دو بار دیگر باز در کل کنند و هر بار بنیکو خشک کنند چون تمک خشک شود گوره را لعابکنت تولی آتش کنند و آن غلوله مذکور در میان آن نهند و بدمند تا غلوله مذکور تمک سرخ شود حبابکه آرد ماش در میان سوخته شود انگه به آسر کنند و در آب زمزم کل نرقده شود و زمین عقد شده باشد بنکو کوبند و آن را الله تعالی فصل پنجم صفت کوکنار محرب از ماش کرده بیارند شباب خالص و اورا با نیز اداشیدند یعنی اسپند بوخته سه روز تمک بیخی کنند تا سیاه شود بعد ازان ماءالعنب بسیون بنویسند تا حل از دو انگشت بیضه بماند شاره بعد ازان بیارند بیضه را در اندرون بقدر یک گنجشک سوراخ کنند و میان مغز بیضه جدا کنند و ترتاب کنند تا انگه بیضه خالی بماند انگه دایره از موم بر کنند و سوراخ بیضه را بند کنند و سیماب مذکور در میان آن کنند تا در سوراخ بیضه برود و پر اکنده نشود چون سیماب در بیضه در رود موم را کنند و هم از قدری پوست بیضه آن سوراخ را بیضه مذکور با لعاب بیضه بگیرند چون خشک شود بیارند بسیر و دانه کنند لکاردوجه و سه بار بنال بهر دو کنند و در هاون کنند و بکوبند چندان خرد چون مسکر کوبند در شیشه درم درم در آرد ماش داخل کنند و بکوبند چون تمک کوفته شود بیارند بیضه مذکور و مقدار یک گشت کاردانش سر کوفته شود بگیرند بهم حاصل کنند و محکم لیس در اوقات بگذارند تا خشک شود بعد ازان مادر بگیرند و خشک کنند تا الی غایت هفت نوبت بسیر بگیرند و هر بار تمک خشک کنند بعد ازان هفت بار آرد ماش بدهند و هر بار خشک کنند بعد ازان هفت بار آرد کندم بدهند و تمک خشک کنند انگه یک تا در آهنی نار یک در میان آن بندند و هم

روغن تلخ در دو پیاز بزرگ کنند چنانکه در جوش بسیر فرو رود پس تنها بقدر بجهت
بیماریش دو مثقال بیارند و مار در میان او بندند و آن عنوان مذکور از میان
آن روده بیاورند و مار در میان چنانکه دو انگشت از نه بگذارند بگذارند و دران
سخت کنند بهشت پاشش تمام بعد ازان بگذارند مار در نگردد و بیرون او آورد نه نگردد
عقد کرده ماند و رها کنند بعد از سه روز بعد از سه روز بگذارند در میان آب
سرد بیرون آرند عقد کامل گردد و نیکو گردد فصل ششم در صفت حب الزنجبیل
حب الزنجبیل را گویند که چون در دهن گیرند معده را قوت دهد و قی را باز دارد
و امساک نماید و صداع ببرد حب الزنجبیل مع الذهب گویند که چون در دهن
دارند امساک را بغایت کند و تلوث دهن و خشک شدن دهن را گوید و آلو
بیارند سیاب یکجزو در برنج خالص یکجزو برابر کرده یکجا جمع کنند و حب بندند و
در روز بگذارند بعد ازان در میان آرد میده گیرند و کوتر را بدهند تا فرو برد
بعد از سه روز او را بکشند و حب نو کور از شکم او بگشایند و نگویند وقت
حاجت در دهن گیرند خاصیت گوید خواص حب الزنجبیل مع الذهب و الفضه در دهن گیرند قوت امساک دهد و صداع
تشنگی برطرف و تیکا نفس را سود دهد و دهان و کام خشک شدن را گوید و بیارند
زرنیخ خالص برابر کرده دو جزو یک جزو نقره پاک برابر کرده و یک جزو
سیماب هر سه را یکجا کنند و بیامیزند و مداده یکنند و حبه بندند و در میان
آرد در شیشه بگیرند و مار را در سیاه را و مار را در سیاه را بدهند تا فرو برد و در وقت
و الو یا کبوتر را دران دیگر روز برآرند و حب نشاندند و بآب سرد دهند وقت
حاجت در دهان گیرند بجهت خواص زاله الله تعالی فصل هشتم حب الزنجبیل

حب الشوحیا و بیان الجر البصری که در دهن دارشتی نیک نافع آید مجرب است و مرور
مزاج را لعاب سود و الوقع تشنگی کند و امساک را فایده قوی کند و بسیار
بیارند زیره یکجزو حب سنگ بصری یکجزو نصر را بگذارند حب گذاخته کنند و
زیره بیندازند و حب بندند و ماکیان را دهند نیم روز بگذارند ماکیان را بگشایند
و حب بندگور بستانند بوقت حاجت کار فرمایند در دهن گیرند نافع آید و السلام
حب الزنجبیل مع احماد المخالفت آزار بهندوی بیرهها ساری خوانند
گویند در دهن دارشتی منافع بسیار رساند و وقت امساک قوی دهد و معده
را گرم دارد و زود هضم کند و اروغ ترشی را دفع کند بیارند زنجبیل دو جزو نقره
برابر کرده نیم جزو برابر کرده آبرنا کبزه نیم جزو شنگرف روی دو یک جزو مارچ
شیاره دهند و آنگاه جزو جمله یکجا کنند و بیندند و وقت حاجت در دهن آرند
اعلا بندند و میانبندند ما حب گویند بس بیارند خنجه در میان دری کوی نشند
و دران کوی قندیل یک دو دهند بهندوانی حب در میان کوی بروی
دو دهند بهندوانی یک بهوشند و آرش بکل حکمت خرب کرده محکم کنند و
قندیل آنگاه کرده دران آتش خفیف تب دهند و بگذارند بس آن حب را
از آن کوی بیرون کنند و در آب کرده اعلا بندند بوقت حاجت در دهن گیرند
مقصود حاصل گردد ان زاله تعالی فصل هفتم حب دیگر از زال و بیر گویند
و الله تعالی اعلم بگیرند عاقرقرحا جزو فلفل ۱۱ جزو نمک بیت یکجزو همه را
یکجا کنند و بیندند و بیزند و مالند اضلاع و نامبره او یک بیزوده

تخم اصابع الصنوبر یکجز وعقرقرحا یکجز وقرنفل کجز وخراطین یکجز همه را
یکجا کنند ولب بندوبه بیزند وباب نرگس تر بسرشت حب کنند بوقت
حاجت دردهن گیرند قوتی عجب دارد ترکیبی غریب مشاهده نمود مجرب است
صفت حب دیدمع القصه الزبین وزبین یکجز وقصه یکجز جمع کنند وحب کنند
راید بهتر تا بخورد ومکعب تمام بماند بعد ازان اورا بلسند وکوبکر لیتند
تمام دهن وتشنگی وتلواسه را ببرد ولبلوم باب لبست وهشتم غلط الصواب
کما لکوی ولعداب ریش وکل مهره ومکعب قصل بود بگیرند زرت را وبدرد
نشالین نکند از بند وکفچه اش لوی میزبند تا خاک نشود وعلم زرت بعد ازان
دردیگ لشالین لوکنند وریش محکم کنند ونور ماید هرسه مثال بود
پس دررزیر دیگ آتش کنند بگذرد وزانگم زرت ممکن نبود وحشوی
بیرون آورند وسرکه بگذرد وزیر بند ومکعب تمقشه اورا بلند ارد وماهیم سفید
عاج کرده ودرغایت نضدی بعد ازان هرجا که خواهند کار بندند لوعلویه
درم حاتی نضدیج ترکیب نبیده ازفرمدین تفصیل هست اورا دربرمک سیر
دردیگ کبریم کنند وسه درم زرت یارکنند بعد ازان دو بهطه ازیار
کنند اندک اندک ناچیز کرده بعد ازان لبست وهشت درم ازجوانی یار
کنند ولبوزند پس برگ اتک سه انگشت بلند بیندازند تا لوخته نبود بعد ازان
بگذارند تا بمک نخبته نبود اس نضد آب درمرهم ها لکار برده وقایره
کما دهن لوعلویکر ورساخنی نضدات فارسی لسارها کار اندکی ساعد
طلعیج ماکیزه بگیرد دردیگ کنند بگذارد تازه بمک برتر آورده کنند وتا نصف درم
بیجی مبلند تا بیج نماند بعده درکوره کنند وکوره لکیل حکمت نیز بند

مذنب خالص اندک اندک برسرآن کنند وسخی کنند وتقلیم تجربه کنند تا الکاه
بمک روان نبود چون معلوم شد که بمک روان است درظرف اینلینه تا میه
کنند ورنیش محکم به بندند چنانچه یاد اندران راه نیابد اگر نفوذ یابد مشقف
شود عنبط کرده ودر بازار نوضلابه باید کرد این نوع مداد درغایت خوبی
ونطولیس باشد واگر نفوذ نیابد کتابت اورا آب افتد یا بد ورانی
یابد یا سیاه شود ازخاصیت خود نرود اکنده نکرده نوعد بگیرند یا زند مازوی
کبود صد مثقال ویاب بجوشانند نرم نرم تا نوام آید بعد ده درم زاج
قمریه ورزکوبی بیندند وچون آب یازویم کرده ورانجا حل کنند بعد
نیاه درم صمغ عربی دروحنا نند ولبست درم دوده دروان کنند
دل بندویاب صمغ حل کنند وبرمالای همه مازوی بریزند ودرورانجا
نهند ولمثقال نبات مصری اضافه کنند بعد ازان لکاریزند درغایت خوبی
بعد لوعلویکر ازان آسان نرود چوبتر بگیرند مازوی بسیار چیدا نکم خواهند هم کوفته
کنند ومقدار یکمن دردومن آب کنند ودرافتاب نهند تا آب
بمقدار یکمن برده سیر مازو آندوی ازمایند تا خاص شود هر ازگاعد بگذارد
اگر بگذرد دیگر آب برانک بریزی تبخیر اند وبجوشانی جنبانند وبرگاعد
می نویسند اگر سیخ بعد آب برانک بمقدار مینهند تا سیاه شود بعد ازان شیاب
اگر آب زیادت کند سیاه کردد وبیرون آن لکاهدارند فصل تبخیم دردوده
برگل بگیرند روغن گلان درچراغ دال کنند وفتیله بسطبر کنند خمره بزرگ
چوبی پاک ده باشد چراغدان درانجا خمره نهند چنانچه خمره درسرچراغدان
دلم باشد وبرسرخمره سوراخ کرده انبد ویکنیا سرورنگذارد تا دوده

ازان سوراخ در خمره بر بالای یکدیگر پس الزان به بریزند فرو رفته شود و
خالص شده باشد و رطاسه بریزی کنند و قطره قطره بلب صمغ عربی در وی
ریزند دوست می ریزند تا خمیر نشود و صمغ عربی اقرا استوانکه شیشه نیز را بگیرد و
دوده در محل تری در وی بمالند بهتر تا خمک نشود چنانکه بروی بطاقیس فرو کشند
هرگاه حاجت افتد بر گوشه ما ب صمغ عربی تر شده و نگار بریزند و بر خمک
کشیده شده نگار بریزند فصل هفتم نوعدیگر مرکب لطیف سیاه ریزی عدد مازو را بجوانی
کنند و سه رطل آب در وی کنند قطعی و در ما نیز کنند نرم مرجوشانند تا
آبش به نیمه آید پس بیالایند و رها کنند تا گرد شود و زاک بزخ در وی افکنند
و چوب صلابه کنند هر اندازی توشتن کرده و یکدرم صمغ عربی کوفته اندازند بعد از انکه
نگار بریزند نوعدیگر لسانند مازو خیدانکه خواهند و نیم مثقال زاج سبز ابر آب در وی
کنند و همچنین جوشانند تا بچهار یک ما زآید آنگاه فرو گیرند و ما را بیندند و راج سبز
یا زرد در وی افکنند ساوده پس روزی چندان در آفتاب نهند تا نیکو گردد
ما نیزه کرده و اگر خواهند روشن شود صمغ عربی در وی اندازند و نگار بریزند آنگاه
نیکو گردد فصل هفتم نوعدیگر لسانند کنند رسا نیدن و در وی کنند لکه و زاج سبز
و بر آتش نرم بریان کنند تا سیاه شود و یکدار زنا سوزد و اندک خوشه سیاه چنانکه
سیاه شود و قدری آب مازو بر وی ریزند و بجوشانند الگاه بیالایند و قدری
زاک بروی ریزند و در شیشه کنند و نگار بریزند نوعدیگر مازو سبز و زاج سبز
و زاج الغ و زاک نگار بزند و یک شبانروز بگذارند و بجوشانند تا بیک
نیم آید و یکدرم صمغ عربی در آب نگار بریزند چنانکه در آن کنند الگاه صلابه کنند
و هر گاه آب را بیازمایند چون گرد شود تمام بیزند تا مرکب نیکو گردد و مانند

نوشتن حاجت یاد و ده بیازمایند و صلابه کنند نهایت نیک آید و السلام
فصل دهم در آمیختن نگار و شنگرف بهنه نقاشی اول نگار را در
توقایه ارنگ فرو بیزند و در سکوره کنند و قطره قطره بر کف کفیده با آب لیمون
در وی بیزند و مالیدنست بمالند تا نیک رشته شود آنگاه در آن صمغ عربی کوفته
در وی آغشته کنند و نگار بیزند نوعدیگر آمیختن شنگرف او را صلابه کنند و نیک
صلابه کنند و بشورانند بعد ازان زرد آب بر بیزند و ما را آب صمغ عربی کنند
تا نیک رزد آب بخود کند و زرد آب بر بیزند و قدری آب لیمون خشک
شود بعد ازان توقایه ما رنگ از والایه بیزند و در سکوره صلابه کنند و ما
صمغ عربی تر شده و نگار بیزند تا آب بسی[31] و یکدرم در صمغ الکتاب ما چون
نرم شود بیازمایند چون بر آتش نرم شود بخود و ازان انواع در رنگ فصل هفتم در
آب پیاز و زرد چوبه و سنبل و مازو و روناس و اشنجار یعنی ما چر از هر یک
جزوی جمع کنند و بآن نوشید خطی سبز از همه خوب آید و از آب مازو نیز نویسند
پیدا شود و چون آب نویسند خطی سیاه لطیف پیروزان آید و اگر کاغذ شبیر
خوب بود و دست صمغانی نویسند یا بیالایند آنچه تیز رشته بود و تر نشود و اگر نیز نویسند
نویسند پیدا نشود و اگر آب پیاز تنها نویسند و بر آتش دارند سیاه برآید
و اگر آب خیار سنبر یا سیاه نویسند و بر آتش دارند سیاه برآید
در آب انگشت تر کنند و بر آن نویسند آب او بزخ هرچه لطیف تر برآید
آب سبز و دیگر صمغ و شنگرف کارده با صافی لاجوردی و سبز
در صمغ آب کارده با صافی لاجوردی و سبز
و توان نوشتن و آنی در فصل اول بیازمایند صمغ سفید

سفید سره دادورا در ان خوب بکوبند و به بیزند و صلابه کنند و بشویند و خشک
کنند و در هر پنجره درم دو درم شکوف صلابه کنند و زرنیخ آب کرفته اضافت
کنند و با یکدیکر بیامیزند و صلابه کنند و قدری صدف عروسک بر آتش نرم داشته
چندانکه ورق ورق از یکدیکر فرو ریزند مانند برک سبز ازین صدف قدری
دران شکوفه شکنها افکنند و با شیر کاو میش هر اول بخیه آورده ما شند
و تقدیر دسته کارد و اصول آن لب زنند چندانکه خواهند نفس بیارند قلم کاو
و سر آن فرو کنند و اندرونش پاک سازند و این دسته در تنک برک
از هر برک هر ما شند اکر تبخول بود شهر ما شد و بپیچید دران میان قلم کاو نهند
و سر و بن او ما آرد ما شی بکیرند و دیکی را آب کنند چنانکه نیمه دیک آب باشد
و مقدار چهار انکشت نیمه دانه بر سر آن آب افکنند و این قلم را بالای شیشه
دانه بنهند و بر پوشش بر سر دیک کنند و از صباح تا وقت نیمروز باش آتش
کهبری کنند نه سخت و نه نرم بعد از شکه باش دست بازدارند تا کرد تنور بیرون
آورند و سه روز در سایه خشک کنند بعد از انی بیرون آورند و بکوبند در
اصول آورند و بعد از ان خرد بیخته دانه کنند و چند عدد آرش و نیمه در
میان سینه دانه افکنند و بدست می مالند تا جلا کیرد و نورانی تنود رنک و بیخ
پیدا کند و عقل حیران شود هر چه خواهد صدف دیکر او ما شد
زر نماید بس کار دو دو بیخ ما شد قلم را بر آب چنانکه خواهند نرم
فصل دوم در صفت رنکها و عجایب هر دسته کارد و اصول آن و الحمد لله
ما شد هر آن سبز و عجایب چنانکه برک طلی و دو درم از ان
و سه درم از آن کارد مصفا کفته بسل با چهار درم نیشر بسنند و دو درم

زرنیخ صدف و اکر زرد خواهند ده درم از ین و سه درم زرنیخ زرد هر یکی
صلابه کرده با یکدیکر بیامیزند و اکر لاجورد خواهند چهار درم نیل ما لاجورد و سه درم زراب اول
سرد و دو درم زرنیخ صدف عروسی ما همان شیر حمیر کنند و بخشش و جلا دادن همان
ترتیب هر کفته شده و یکی هر جنس هر ازین دارو خواهند توان ساخت
بخش یک نوع بود و این از هر عجیبه بود همه کس این نداند کار فرنک
است و عمل استادان باد کار است و السلام باب سی و سیوم در عجایبها ۳۳
که خداوندان زر ان نمایند مثل انکه چیزی در دست کیرند و از دست غایب
نماید و آنش در دست کیرند و در دهان کنند و در جامه کنند و نسوزد و بعید
او چراغها و صفتها غریب هر انواع است بر پنج فصل فصل اول در صفت
انکه چیزی در دست کیرند و غایب نمود بیارند طاوس را و او را از زنخ زرد
و زنخ هر دو را در میان خمیر کرده طاوس را بخیوط اندوزند و بکل او را جمع کنند
هر کاه که آنرا در دست کیرند و بمالند هر کالائی که در دست کیرند چنان
نماید که غایب است و این از غریبه است فصل دوم در ما یمنع النار من
الاحتراق هر نوع که آتش نسوزند دست و آندام را بیارند کافور حل کرده
و آب لوسا در همه اندام خود بمالند چنانکه کس نه بیند و بکذارند تا خشک
شود هر چند آتش بر تنک بود دران روند و نسوزند و نسوزد و غریبه
است بعد از ان عجایب و لطایف تر بیارند طلق حل کرده و لوسا در
و سرکه یکدیکر بیامیزند و دست را بدان بشویند و زیاد و خشک کنند
تو بیارند لقطه بزرکی بر انکشتان خود بمالند و بکذارند تا در کیرد
و دست را زیان نکند و تا چند حال بمالند و تا در کیرد عجایب این

نوعدیگر دیگر عجایب تر ازان نود بیارند طلی محلول و بسرکه بیامیزند و در دهان گیرند و غرغره انکنند آتش گرفته در دهان گیرند و دهان نسوزد و محل بسوزد و آدرند در آب اندازند در آب بجوشد و اگر کسی انگشت در دهان او کند انگشت نسوزد و این عجایب است و اگر موم در دهان گیرند و الحال بیکدیگر دهند نوعدیگر صنعت چراغها چون روشن کنند هریک نوعی نماید بسر دغره اول چراغها که خانه بر از آب نماید بیارند پیه گرگ و پیه ماهی و هر دو را یکبار از بهم بیامیزند فتیله کنند و در چراغدان به افروزند همه خانه چنان نماید که بر آب باشد فصل سیم اگر هفت نمک بگیرند و در دروغ زیت افکنند پس بگیرند و در چراغدان نهند و بفروزند و بر روغن چراغ همه بر ابر گردد نماید این عجایب است نوعدیگر اگر آرسنیک چراغدانی سازند از نوشادر مار فتیله ها سازند و بروغن بنفشه جرب کنند و چهار یک از ین چراغ بر افروزند خیال نماید که خانه بر از مار است نوعدیگر چراغدانی از آرسنیک سازند و روغن خوارمی و در لکار و زیت جوشند در ان کنند و فتیله نیز در ان نهند و لب بیفروزند هر که اندر ان خانه باشد تبر نماید نوعدیگر اگر چراغدان سیر لب سازند و بخون مرغ سیاه مادگی سیاه ماکیان آغشته کنند و بیفروزند و بعد از ان روغن زیت جوشیده بر ان کنند خانه همه پنبه نماید نوعدیگر بیازند گل کرمی هر قدر مرغدار که باشد پس بر ان گل موم سپید بیان پوست آمیخته کنند و در مجلس دارند هر چراغ را که افروزند هر چه در خانه باشد همه بسر نماید نوعدیگر اگر مرواید را چراغ بر افروزند هر خانه همه بر آب نماید بگیرند زهر خیار خشک را و در او مغز و بیضه مرغ

بیامیزند و در فتیله کنند و در چراغدان نهند و بر افروزند خانه همه خیال نماید بر آب است نوعدیگر از ان عجایب تر اگر خواهند چراغ بیفروزند چراغ بیفروزند روشن کنند بیازند پیاز نوحه بیکبار و گوگرد بیکبار هر دو را بهم بکوبند و بیامیزند و خمیر کنند و بمالند تا چون فتیله نود بعد از ان چراغدان بر از روغن کنند و فتیله بسوزانند و او را بلند نهند و این فتیله هر از پیاز و گوگرد کرده اند سند بند کنند و بدر از ین و سند از ان گوگرد و باشد بر یکدیگر بسته بندند و بسرکه گوگرد بسوزند فتیله چراغ تعبیه کنند و چون آتش زنند سند بندان فتیله آتش گیرد و بالا آورد تا بچراغ رسد و آتش را کسی نبیند تا زمانی که چراغ فرو نشیند این نیز عجایب است فصل چهارم در تعبیه ها و تعبیهای غریبکار بیازند نیم مرغ و او را در آب نیم بپزند بعد از ان در موم گیرند و لکار و لغزه بر آن ملمع کنند و در سرکه افکنند بعد از ان بر ازند و پاک کنند از موم آنچه نقش بود سفید باشد و مانند مرغ و لطیف نوعدیگر اگر آهن را بروغن بلسان چرب کنند و بر آتش دارند مانند شمع بسوزد نوعدیگر بیازند گوگرد قاری خوردن بندوانه را بالغط سفید بر سند و چون خمیر کنند و از غلوله ها سازند بر مثال مار زرد و بگذارند تا خشک شود و باخود دارند هر گاه که رعیت نماند آن غلوله را الکاه گل کنند هر جا که گاه سبز باشد و نهند ما خشک شود پس بیازند طشتی را و غلوله ها در ان ریزند چون تمام آتش گرفته شود و در غلوله فرو ریزند مانند شمع روشن شود بر بر آب روان کرده بر بندند بر دو طرف خانه دو صورت و مرغ بر مقدار یکی قدری بنویسند و در نهند و در مقدار یکی قدری گوگرد

فارسیه و هر کاکی خواهند که تماشا نمایند چراغ بگیرد و بر این مرغ دارد
که نوشادر هست چراغ چون بر رود چون بر منقار ان مرغ بیند از دکان رود
منقار بهم کوکرد روشنی نرود و اگر صد بار این تعبده نماید روشن نرود و باز
برود دیگر بیارند تخم مرغ و او را اندک نمک کنند چنانکه سر او را کور اغ
کنند و خانه نشود و از شب نم پر بند و بر روشن را محکم نماید بوشم و در افتاب نهند
راه هوا گیرد و در هوا رود این طرفه بهت و صل پنجم اندر صنعتهای عجب و چیزهای
غریب اگر خواهند که بیدام مایه را بگیرند نان و او را در زهره گاو یا الاغ
و در اب ریزند هر مایه که از ان لقمه نان بخورند بیهوش گردد و مرد اب
آید بگیرند و بدهند اگر خواهند که بیدام مرغ بگیرند بیارند گندم را و بکلده بیفکنند
بعد از ان هر مرغ که از ان خورد بیهوشی نرود و اگر گندم ما بکوکرد بعید بخورانند
همچنین فعل کند و اگر خواهند که ان مرغ بیهوشی نیفتد از ان مرغ در دهن گیرد بیهوشی
اید نوعد دیگر که بیدست مرغ گشته بود مرغ را و موی از حلق او بر کنند
و در خانه خانه گاردی در زمین فرو کنند چنانکه سر گاردی مالا بود
مرغ را بکنند ان مرغ حلق خود اید بیرد و اب ۳۴ دهانرم و چون
الضفادع لیاند بیتر تازه چند انکه خواهند بگارد و نمک نیندازند
بیرند یا به بهنا و هر چند نمک نرم باشد بهتر بود از انکه یک تو از ان به پنیر
نمک و یک تو اب نجبه بر سر ان کنند ما همه پنیر پوشش و تلخ شود
پنیر بود و یک اب گ در جاب همواره مسکه بهش نگهدارند همواره بر سرش نهند و
به روز نگذارند در اقتاب که پس از ان نمک تلخ شود و پاک کنند و با
نمک خورد نیجه باز همان تر نیک تلخ کنند و همچنان با اب گ

بیدام

نگردند زیر نمک نهند و هفت روز دیگر بگذارند تا بیدام او برود و ابگ بوی
در وی نبود بکند و هیچ چربی و سرخی در وی نماند پس در اقتاب نهند تا نمک
خشک شود و اگر در اقتاب چربی باز در وی او نبود در نمک کنند و باز در
نمک در وی کنند و بحوشانند تا چربی هر مانده با شد بر او و بر ابگ اید
انگه به پاره پنبه ان چربی از ابگ ان بردارند تا بحد بر بحوشاند هیچ چربی در وی
در وی نماند پس ان اب را بریزند و دیگر بار در اقتاب نهند تا خشک شود تر چرب
مانده نباشد و دیگر بار در کنند تا الکفاه ان را نیز کنند هیچ چربی در وی نماند للکفاه
بغایت کمال بود نیز چون بندی مانند سرمه در شیشه کنند و ان گرد و غبار
لکفاه دارند چون خواهند کار فرمایند بقدر نخم مرغ در شیشه کنند و بجنبانند تا
کف بر آرند و بگذارند تا ان نشیند در شیشه همچون اب روان بر و نده
گردد و پاره زرد فام با شد بر نمک مرود اید پس این اب بر گیرند و قطره
قطره در بن به سر میچکاند وی سائید در صلابه تا الکفاه هر این اب
بر صلابه با نمک مالا به و نمک زیرین نیم بچسبد و بگذارند هر نمک از نمک
بر خیزد هر خبری لطافت محکمی و سخیه و چون خواهند هر جا بر ی بود و رونده
گردد قدری یک بگیرد و قطره قطره میچکاند تا رونده شود و این شربت ما
را اب اتش بر و بر کار نکند و باید هر چندان اب اب بر و بر افکند تا
در ان ساعت هر لکار بر و چون بگذارند و باره بماند خشک شود و دیگر بار
حل نوان کرد مانند نمک با شد هیچ چیز بر و کار نکند و این را ابر لیم
به سر گویند و پس کار این را است اید هر در عقل راست نماید و السلام
باب شیم و پنجم و چیزهایی که در دریاها ان و اب خراب نشود و اگر

اب

دو روز در آب باشد و آن یک فعل است بیارند ریسم ما یع گویند
پس آتش بگذارند و صاف کنند و بعد ازان روغن کنا نا را و میا میزند چون
بگذارد میشود ریسم بیز بطریق مرکفته شد ما بعیده بفیه و آب آهار هم
کردانند چون جاری شود ما بین آرد و به مرکفته میا میزند و صلایه کنند و بر جلد
رود نر بر بر و خاتم بندر و رنجه خوانند بآن بچسپانند و در میان بر نیز از هر طرف
ازین دارو بمالند و در افتاب بگذارند خشک شود بر ما فرود و ریزند و بر نیاید
و این طرفه دارو ئیست باشد در غایت لحکم و خوبی با ب سیم و ششم از صنعت
اندر ساختن شبیه سنجرکه مرکوهر را بجسپانند چون بلبل لذا زرد هر دو را بکوبند
از و آبدیتر اسند از خوب کوه بمثل نارنجی و انار ان او را نهی کنند و بر
هر طرف سوراخی بگذارند برابر برابر است کنند و بر هر سوراخی سوی سوی مسامین
بنهند و سوی بر ریسم بچسپانند و بر کرد او قدری مشک و عنبر تعبیه بکنند و بعد ازان
آن کوبه را لفهای لطیف بکنند و روغن دهند و اکر او را بوی خوش نبوی
مشک و عنبر اید و اکر بر دست کیرند چون نارنج ما شد و اکر بر ازش بخشایند
بلبل صفت سنجرکه مرد ازین ارمحا بهاست تنکو با ید و ا ست فصل دویم صفت
ساختن طوس کمان از کاغذ بسیار جا کار آید بیارند کاغذ خطائی و آرد و
داده بر در آب جلیت الکتاب و کرار و کنند بعد ازان بیارند روغن
کمان بیارند شنکرف مصفا و بیارند زنکار مصفا و بیارند زرنیخ مصطکی صافی
و بیارند سیل ساموس اول و آخر در مشک از خوانند ازین رنکها بر کدام بر خواهند
بنکو صلایه کنند بعد ازان ما روغن کمان بر سیل تمک ما شد و کرار صلایه
کنند چنانکه در شش درم روغن دو درم رنک بود و چون سبک شده باشد ازان

کاغذ آرد داده خطائی بر تخته بکردانند و ازین روغن سبک رنکین بکیرد
بروی تمک دارد و بمالند و در افتاب بگذارند تا نیک خشک شود الکاه یک
بار دیکر همچنان ازین روغن رنکین بمالند و در افتاب بدارند روغن اول
بر مالیده اند ازان هرچه بر کاغذ متقش خواهند شد یعنی نارنجی خواهد شد
و نقش بد بخواهد آمد الکاه این طوس ما شد در غایت خوبی از راحت
کمان بی نظیر بود و مانع نبین ازین نقش توان کرد و بو نقش دایره وقت
و حاقی و باید دانکه قابل باشد این طوس بکمار رود و این زاد در رنک مالیدن
خواهند رنکها رکنند سبز شود و زرد شود و در سیل کنند زرد شود و در سیل کنند لاجوردی
کردد و از شنکرف رنج شود هر رنک ما روغن بر آن بیزند و بر کاغذ مالند
طوس سهان رنک برآید و در رنک دادن باید هر کدام کرد و عنبر بکاه باید
داشت و السلام باب سیم و ششم در صفت ساختن رنج و صفت ساختن
سهاب و بند کردن سهاب و حل کردن طلق و ساختن صلایه بور کل
صلایه و رحیم کنند از خوبترین و طل الجواهر و ساختن تبر آب فارونق
و این باب در هفت فصل است فصل اول ساختن رنج و مرتبه بلاد شمال آغاز
عمل بیارند نحاس صلایه و حل کنند و ریزه سازند در قیاس درمی یا حصه
ریزه تر بیشتر پس بیارند ربع نحاس سنکلبر و حوزدل بیند بعد ازان لاد
را ما دو شاب موتر یا با فشکهنه جلاب کرده بسرشند و ما یندان
قرص سازند و بر سفال تابه نا صده بنهند و در زیر آن بسفال آتش
کنند تا همه این بسوزد و سیاه کردد و سمن کرد و پس ما رد کنند از سفال بر کیرند
و ب بیند و متلشه کنند تا نیکو سوده بر بن تو تیا انداز ند و نیم امیزند پس

بیارند بوته بزرگ باندازه نخاس ریزه در بوته شکسته کنند پس از آن سنگ
لصر قدری مالیده بر آکنده کنند در بوته مس مالیده سنگ لصر و لصر نادری
مس بچیده تا تمام بوته پر شود همچنین متوالی بعد ازان سر بوته بنهند و بکل حکمت
گیرند و در آفتاب نهند تا خشک شود بعد ازان ۵ کوزه نهند و با گشت
لسیار دمها بران بدهند در آتش قوی یک شبانه روز تمام بدهند چنانچه از حد
و نخاس گداخته شود بعد ازان بیرون گیرند و سرد کنند بعد ازان سنگ لعاب
دبشه و مسقی با سند بیرون آرند مغزی برابر و بقدر ده یازده همه
بریخته شود و از بن بوته هر چه خواهند از خلنج و اقاقیا و طلس و طلق بسازند
هر روز نک زنار بر آرد و از بن بوته فرو رود مسقی خوانند فصل دوم در حل
این اسرار غریبه بدانکه این عمل سخت دشوار است و از حکمای اوایل
کسی نکرده در هیچ وقت استاد این صنعت شریف هر به انواع فنون آراسته
بود چون بحل دریا سباحت افتاد تا بشهری رسید که از اجلت
گویند تجدیت حکیمی پیر و معروف و معتبر همانجا بود سه سال
در خدمت آن پیر بود و او را همه وقت این شغل مشغول و میدید هر از چندگاه
چنانکه در مقابل عمل و کار میساله کرده شد تا حقیقت این عمل روشن
مانند تا هر که این را تجزیه بر خود آسان نگیرد و این عمل را غریب
و الوف نشمرد بلطیفست اعنی عمل ترنج آبست و سبب حاصل
این جوهر شریف سیماب بیار مغزوده جزو و نیم عدد از ساب
ساب حل کرده باشند پس هر دو را در جایی کشند و نک ساب بر گرد
بصلابه بر سایند تا هر دو با یکدیگر بیامیزد و آن را خراج کرده پس دیگر با

نخاس طبرزد انداز نه نقوت بجلاج پنبلند تا صاف او بیرون آید پس نیم
عرعل بیرون آید زمین صافی روشن هر از معدنی فرق توان کرد خرید
محل کار آید و روشن و لوزنده نبود و بر عمل هر عمل کنند توان کرد و مرد از بر
زر در او تر کنند منور گردد اندر و روشن کند و السلام فصل سیوم صفت
حل طلق هر در کار ها ضرورت بود و انواع بود از همه این نگفته شود بیارند
طلق دانه ها و هر یا برسش کنند یا ریزه ای بلور بیت بیالند چنین ماند
دوغ بیرون آید آنرا جمع کنند در کاسه کنند آنچه بر سر او آورد بر بزند و آنچه
بماند نگذارند تا خشک شود پس جمع کرده در کوزه کنند و صاف آن کوزه
را در کار کاه کنند آن ماکوزه گران با کوزه ها خام بران کوزه بر گرفته
بیزند سه روز خیس کنند این طلق تا نند سپیده خواهد بیرون آید آنرا صلاح
کنند و در شیشه کنند و برسش هر کنند و بست و هفت روز در چاه حل کرده
شده بنهند بطریقه هر سه روز زبل تازه کنند بعد از بست و هفت روز بیرون
آورند و کوزه قفاع کنند و برسش بگاغذ بگیرند و زنجبر آهنین در او بندند و
از تنور حباری بیاویزند نیک تا صباح بیرون آورند بغران بگیرند و بهمنا
جبری در میان قلن کوبیده قفاع بود مانند شیر سفید روشن و صافی از
سهاب فرق توان کرد هر چار طلق حل کرده و گرفته از ان کار فرمایند
و السلام فصل چهارم بوعد بگر آسان تر بود و ده درم طلق ورق کرده
سوخته شیر کاو بندند هر کرم و تازه بجوشند چندان بمالند حل بود بعد
ازان خشک کنند طلق نماند حل شده بماند حل نهند و هر چار کم از حل
حل کنند بقیل نیم مثقال سماق ملاده نوشادر از همه یکدیگر بسایند

که کس صبح و شام از زرد چشم کند هرگز درد چشم و تمام عنبهای
مبصور زاده نماید و عجب پسندید بهت بستانند ده درم سنگ لعبر یا تیزه و
همان مقدار قند کهنه زرد و یا کنیزه هر دو را در یک فخاری نهند و بر آتش
بریان سازند چنانکه بسوزد چون کرد و نمود از آتش برآرند و شصت درم
مسکه کاو و شش درم موم کرده و شش درم عسل خالص بنهند و بالند و در یک
بوته نهند و بر آتش چنان بنهند که دهان بیرون نرود و یک پاس بدمند بعد
ازان دهان بوته گشاده کنند و برابر برگشند و سرکوب کنند آنچه جمد
ازرد بریزد و باز بهمان طریق اقبال کنند چون یک دو نوبت جمد بدین نوع جمع نمود
هر که از مرام در چشم کند هرگز تاریکی چشم نبیند و دور از هر کرد و چشم
نشود و کرد و غبار از چشم دور سازد و روشنی فزاید و حرارت بنشاند
فصل ششم ۶ صفت کحل الجواهر سلیمانی بیارند مفصل فیروزه دو مثقال لعل
بدخشانی دو مثقال یاقوت رمانی دو مثقال مروارید تا گفته دو مثقال الفیمار
زرد دو مثقال و اقلیمار بقره ۲ مازریون ۲ دینج ۲ تبدیغ ۲ عقیق یمنی ۲
دهنه فرنج ۲ سادج عدس ۲ نبات ده مثقال اول دهنه فرنیاز
در آب انار شیرین بسته روز بر آورده کنند و از هر دیگر را بسته روز در آب
باران بهار بر آورده کنند و خشک کنند و ما دهنه فرنگ امیخته کنند و باب
همه را بسایند و بکار برند مکرر بسایند این جامیت این کحل یکفتش را بسیار
نباید و از دست کسی نباید و بر هیچ کار دشوار و سالان و الله اعلم فصل هفتم در صفت
شبز آب فاروق و خاصیت او حیاة بیارند سرمه ۲ مازریون ۲ آن را
سوده و بارد کوبند و بیان [illegible]

۲۸

سوده نرم سازند و در یکدانه این هر سه دارو را با یکدیگر بیامیزند و در قرع
اسبتی مقطر کنند شیر آید بگذارند اگر کاروی در او فرو برند کار دکداخته
نشود و سرد در دست بماند اما چنان باید که آتش دهانش معتدل کنند
و در میان یکپاس قرع سرخ نشود آنگاه اسبتی نهند آب چکیدن گیرد از قرع
دوری بند کنند اسبتی نیز سرخ کرده باید اسبتی را بگذارند آن دود
مفید بود بر شیر آب و چون سرد نشود فرو آورند خاص بسیار و الدوا اول
اگر کسی را عماء الله بهتی یا برص باشد بروی مالند رنگ وی مبدل کنند
و نکرات بالند کلی دفع کرده و اگر جراحت نور بموم روغن دو گرکنند و بکار
هر جا که خواهند بگذارند باطل کننده و روی گداخته نشود و حل بروده و بر گرفته
اندرهم اگر لخت نور نقره در وی افگنند گداخته نشود و هیزده نور نقره نشود و
دو نور زر اما جدا کردن او نهایت دشوار بود همه را میسر نشود اگر
در دستوری دارا دهر نشود و سیزده در کنند و نافع بود ان شاء الله تعالی
باب سی و هشتم ۳۸ در رنگ کردن یاقوت مفید لعل شود و سیمت یاقوت
بسیار لعل شود و قیمت یاقوت بسیار کبود رنگ فضل نشناسند قلعت و آلک
سیاه و قلقطار و قلقدیس و براده فولاد و دم الاخوین از هر یک جزوی
و از لونت یا زنگ جزوی بسایند سرکه و به لول صبیان بگذارند تمام شب
بجای خشک شود اندر دو سنبه کل حکمت کنند و سیه نهند و بر سر آن سر
سنبه زرین نهاده و در سنبه زیت نباشد انگه در ظاهر اجنان
سنبه را از بر دانش تنگ کنند تا حل نشود و بیرون آورده مدت
حبس لیست روز و سنگ چون نشود بیرون آورند اگر دو نوبت

بود مانند جوش کبوتر اگر مایوت بعضی را لبسا شند و در قرع انبیق کنند
در کل گرفته باشد نگذارند و از آن آب برآورند چندانکه در آن
شود و قدحی بر سر آن نهند و آتش زیر آن کنند تا رنگ گیرد و الکا
اورنج مایوت قرع باشد مانند دانه انار سرده لطیف هر جا که
گاه بندند باب سبع و نهم در صفت نوشتن بر عقیق کردن خواص
و ساختن مس از آهن و ساختن زنگیار سیم و ساختن روده سوخته
رنگ بور و صفت تقویر و دکنها و داشتن هر انار چند دانه از الوان
عقد فصل است فصل اول شناختن عقیق لبسا شند پاره سبز و پاره برنگ عرعر
هر دو همچون مسکرب بیدانگی، بسر کرب تیز هر دو را بسا لند و هر جا خواهند بر عقیق
نویسند و بگذارند تا خشک شود و بر کوزه آتش بریند تا نیک گرم گردد چون
رمانی برآید از آتش بیرون آورند حون سرد شود و از روی پاک
کنند آنچه نوشته است پیدا شود مانند سیم سفید یا مروارید بر خام لطیف
و دلبذیر ان الله تعالی فصل چهارم در زنگیار سیم ساختن بیارند سیم پاک
و سنوان قلس مثل وی هر دو را بگداز تند و کبریت زرد بر وی
اندک اندک دانگ دو را بر بریزه فرو دلنند و بجا لینک بر نشند هر چیز
سوخته بود از وی فرو ریزد و هر چیز ناسوخته بود بار دیگر بهمان طریق
شدگانا فرمایند این را زنگیار سیم گویند فصل سیوم در صفت روده سوخته
و صفت آن بیارند پراده مس پاکیزه و در گداز تند و کبریت زرد
اندک اندک بجوشانند و هر چه ناسوخته گردد پس بیرون آورند آنچه
سوخته بود جدا نمایند آنچه ناسوخته بود بهمان طریق بسوزند بعد از آن

29

همچنان چندین بار تا بکلی گرد نباشد بعد از آن هر قدر خواهند دانه
لب لو از سوزن روزن کنند بعد خشک کرده نگاهدارند و یا لور و سنگ نشان جوش دهند
چون روغن در جوش آید مروارید را در آن بار بار بریک کرده غوطه دهند بار سرد کنند باز
غوطه دهند همچنین چهار مرتبه غوطه دهند بدرم الیه مروارید حاصل شود ترکیب جلاء دلون
مروارید بیارند نیم لگابین سرد کنند در آن مروارید بنشانند لوبا کبیره و صاف برآورند و
نیز در آب سرد بنشانند لوصاف برآید و نیز در چربی روغنها بنشانند کرم کرده مروارید
را غوطه دهند بعد از آن در مایده برنج خوب بمالند صاف شود ترکیب آرایش زنان
کتوره سیماب بیارند سیماب بگیرند و در لگاریم یا و او لذ لگاریم را مده ساخته در
میان کراب بسرکنند و بالای آن او نیز سرنگون نهند و بالای آن سنگ کلان نهند و
آب بمقدار ده انار اندازند زیر آن آتش ملیم کنند بعد از آن شش گهری گذارند آب سیاه
گردد سیماب منعکس شده باشد آنرا گرفته در سایه بگذارند کتوره سیماب خواهد بود میان عرق
تلیس یا عرق لیمون یا عرق مویز تر کرده لگاهدارند تا بخورد و بعد بخورد آن را در آب
نهند سایه گل لبسب آب دوده خواهد شد و کتوره سیماب خواهد ماند در میان آن
کتوره شیر بخورده باشد کرسنگار نگاهدارند و هر علتی در بدن بوده باشد
دفع کرداند و هر روز رنگ سرخ برآید و قوت ماه و مدت شش از حد زیاد نباشد
ترکیب برادلون مس از خراطین بیارند خراطین ده انار یا آب انار آورند
حد دو خ نهند لتوتیا جمله کل و بجال او حدا کرده بعد آن در لیمو آب مخلوط
کرده یا جاب لبسا لتوتیا در سایه خشک کرده در زمین صاف لسونتو و خاکستر آورند
در اطراف نهاده لتوتیا را احتیاط تمام ریزه ریزه خواهد برآمد آنرا نیکو کرده نامی

آدمی زیرو بالا دانسته و ریوته بکبد الوبکجا شده کره خواهد بسته بعد ازان هر چند خواهد
ازان ادرانسته کند خواه چهار خوله کنوره از چهار انگشت بالو سر بر طرف لو دوازد
کنور راست هر دو از نیز خشک داده بکبد الو آب اورا جذب کند نیز کیب ساخته
۳۰۹ ابالو یک انار کوشت درمیان او بوزن دو هیلو نی هر سه را سائیده باشد
بکبد الو آنکوشت را در ظرف لکاهر الو کرم افتد چون دران کوشت کرم افتد ساخته
لکاهر الو نا بکبد بگیرد انجوز بندو کم کوبند بعده شیشه شاه در یک بهار هو چه تمام روز در الو
چون مرد لو در آلو انجه درمیان او روغن شده باشد بگیرد و یک ریه روغن درمیان
یکتوله ۴ طرح کند ۳۹ اخالص نفوه محرب شده ترکیب کشتی سیماب یکتوله سیماب
و یا پر اکهه بکدام سیماب را در ریوته انداخته بر آتش اخکر نهد و یا پر اکهه را ساخته
اندک اندک بر سیماب سرزد تماشای عجایب لطیفه را در ترکیب ساخته ۱۰۶ ۴ ابالو
قلیع هر قدره ماس و ریوته بکلی انداخته بر آتش انگشته نهند بعده مصبور و روغن تلخ نا
بکدیگر امخته بر قلیع مرکور چکانیده باشند تا سه روز بکرم لیه آتش خفیف جوش داده
شده از خاص نساج معتبر مبلغ ۱۰ هفت کشتی هر سه نیار در برنگ طلق نوزن ده
هیلو یی و سیماب بوزن ۱۰ هیلو یی هر دو را در سه شبانه روز کهرل کنند تا کهاس
بعده در شیره درخت شیب ماجوب او ۱۰ الله باس کهرل کند بعده خشک کرده
در شیب انداخته و شش را کل حکمت کرده و یکموده ۱۰ الله باس آتش کهرل و تا چهار
و هر بعد سرد شدن هر دو را کهرده مرکور ۱۰ الله باس کنی کند بار شا نزده باس آتش کهرل
با ۱۰ الله باس کنی کرده با نزده باس آتش و هر با نزده باس کنی کرده بنیزده باس آتش
و هر عرض امخیاس از نیا نزده باس نکیه باس کم کرده باشند در چهارده شب شاتین

حواهد شد و بریشک کردن طلاوس خواهد آمد یک سیخ سیماب را برگ تنبول برای خوردن
کامنیب خصوصا کسیرا که مرض جزام باشد صحت یابد ترکیب سیماب در زیر نوران
یکطوس سنکرف یکطوس سنکه نوشادر یکطوس این هر سه را جوکوب کرده درمیان
بوتنه کلی خام لکاهر الو سه آن بوتنه را از کل بند کنند بعده بوتنه را درمیان هاندن بخته
لکاهر الو و سه آن هاندن بند کنند آتش چنان بکنند که آتش اندرون بوتنه اثر کند و سیماب
تمکیب بتکنه بر مقدار آن کوکاوید نصف آن در کوار الو و درمیان آن هاندن
نهند و ماتیه مسکنه را از بالا در الو و آتش دهند تا هر خوب بوحه خود بعده کرد
شدن لکاهر الو یک ریه آکسیر در یک توله مس کدر خته در الو غصب رسد
اکر در قلیع الو ماه نخود باب تهم درمیان صید جانوران چار پا پرو پرندکان
و غیره سیماب الو کوره او را در آب تیخی کنند و پاره و شهد و ران امیزد و کندم تر کنند تا
سیب بدالو بعده بیرون الو و خشک کنند هر پرنده هر ارزن دانه نخود لوبیا
بیفتد اکر خواهد در پنکلو نخود و غیره مالکا و قدری نخود اندهوش آید و بعد بکر مردار شک
را مار یک آش کرده در آلو خمیر کنند بکیش مرغان خانکی یا بیرونی اندالو خورن
نخورند هوش نوشد اکر خواهد هر هوش آنقدر آب کرم بران ایشان اندازند هوش
آمده و بعد بکر جامه مرغان لب قرار کیرند تلاد در را در زیر آن درخت دالو
همه هوش شوند و بیفتند و بعد بکر صید کردن شیر و غیره و پرندکان چنان خواهد
شیر و غیره را زنده بکیرد و یا لوسم القار و مردار شک لوزن برابر سرو را
سائیده در کوشت طلا کند و در بکیرند و خران اندالو چنان نخورند تا بیفته
بیهوش افتاده باشند بکیرد و در زیر کنند و بعد بکر هر سنکها و کاو در آب بیرون

بگیاب بدو بریکیان شیر طلا کند چون این شیر بسر رسد بهلد کنکلوس بگروس و استخوس و
سلاح هر دو رموسم برسات رنگار نگو لو یا لو زهره ماکیان مار و عرعر بند انجیر
بگیا کند و بر سلاح طلا کند اگر نادره روز و رمیان آب باشد زنگار نگو لو عدس
عیاج و صل کردن او بند چنین نه شکسته باشد یا لوجو نه بگیا خشک و آب بیضه مرغ
سعی کند تر آن و صل کند محکم و درست تو دیا بهر گز جدا نشود اگر خواهد بر سنگ نوشته
موم را در روغن کنجد بگذار لوجو هر چه خواهد نقش کند بعد سه روز لذ سر گز نه ترش نشوید نقش
نشنید از بدایگر هر از ما زکوید نقش نهنگ را بعد عدس سه لب نام بوئی است اگر او سلو
در کنوز خانه اسرار نند گر به هر گز و را گیا نه نر بعد اگر خواهد بر سنگ آب سیل کرد
یا لوما جو بهلد آنگاه بسوزاند و در روغن سیاه لذ اخته خوب حل کند بر آن بنشاند
اگر سنگ شیشه سرخه باشد یا سبزه باشد یعنی نگهدار از ماش لذه اسفاناخ
نسخه سخت الاطبا بر و رم شش و شش سر بگیاه انگار
و رافت اوراق مثلث حبه نگو میا به لنوط خوزقات کهو نگل و بغار سیاه و ا
رستاکو بیذه خوطا نگ به عبارت شنجرف نامند با نه نبت سرخ نوشادر لاده با نه
طلا نگ چهار با نه و ارنگ و روغن تهارنج و سدس درم و درهم سه با نه و رنگ و سیصد
مثقال چهار با نه و شنگرف اماریا نه بگیرند و را با نه او قیه و قیه و قیه و نیم مثقال زنگار
نبهدار و نوده سرخاب سریج جهت انار نبت سیر طلی نوشادر حکماء سوزن بنفش سهلو نی
سیکو و بعضی حکما چهار درم بگذارند و چهار درم بگذارند انار و رق انار و وام رانج الوقت
بهر لگان سنگار مهار به نهند فرنج سه درم و ترکیب نگیرد ما فزه چهل مانده
یوسف ریحان و را آب و رن بنفش علوش سم را بجوشانند و بجوشانند و بجوشانند

فلوس آب نا قی ماند نوشند تا یکهفته از ترش و ما ز سر نباید از دو نه تب این
ادویه را در نیم ذا ما آب جوشش دلعه وقتی نیم با و آب نباید بخورند تا نباید فصل صفید
بیخ هلیله بیا به زنجبار وزنی را برابر گرفته جوشش دلعه نوشند بیهر پاک پیل
جاوزن لونگ ما کیم کوبکه موضیا ساه سیاه در نجف موضع بیخ سیخ اندی جوشند
عصفر مرجان پاک سیریج مند مک کبیر بیخ سنبل کبیر بیخ سنبل کبیر بیخ سنبل کبیر بیخ سنبل کبیر
نباید جوشند و عرق جوشش اندا نوا دل هم دلعه را اگر اندر ضرورت جوشند انجوشند و نقصان
و جوشش صبح و شام بخورند یا رنقع دلعه شهوت را کند و منی نیفزاید و دلعه را عصیان
را دفع کند ترکیب کنده پاک مصطکی رعوزن لونگ وارجنج بیخ سیخ
موضع بوزیدان مس بیخ اندی بخورند مصر میک شهد کنده اسپغول اندی
را کوفته بعد کنده کنه را کوفته از بابه صلاح عرق کشیده بگیرد و عرق مذکور
و را بسنگ روغن مالکا و اندا خته بیان نماند و لفوف کنده را هم در روغن مالکا و
لکا هند الو بعده مقدار را قوام نماید و مالکا هم قوام نفوذ همه را بیندا لو و نگهدارند هم
اندا خته عرق نفوف کنده را بیان نشده است ابهم اندا خته نفیج رفته مخلوط کنده
مقدار بگلوس کوند لنه لکا هند الو نگ کوند صبح و شام بخورند یا زنقع هر علاج
جوله ماکیک زهر تیله بم دهاتوره عصفر بهم آمیخته سوده و مالکا و
رسهم را در کرنا اندا خته بخیه ماشی نماید اگر ماشی ماکیا از مرکب بر به بند و نیکو شود
قرابادین کورا ک بول دست بخار باشد صندل سپید اندی کوچک اندی سمندر کهم کرو ا نی
کوهر و بیخ کبد بیخ سیمان ماکیا به همه را برابر کوفته بخته در روغن بهم لود و بنبات اندا خته
هم گرا بیخ و نیم او شام مالکا و اندا خته نماید و بخورند و نقصان

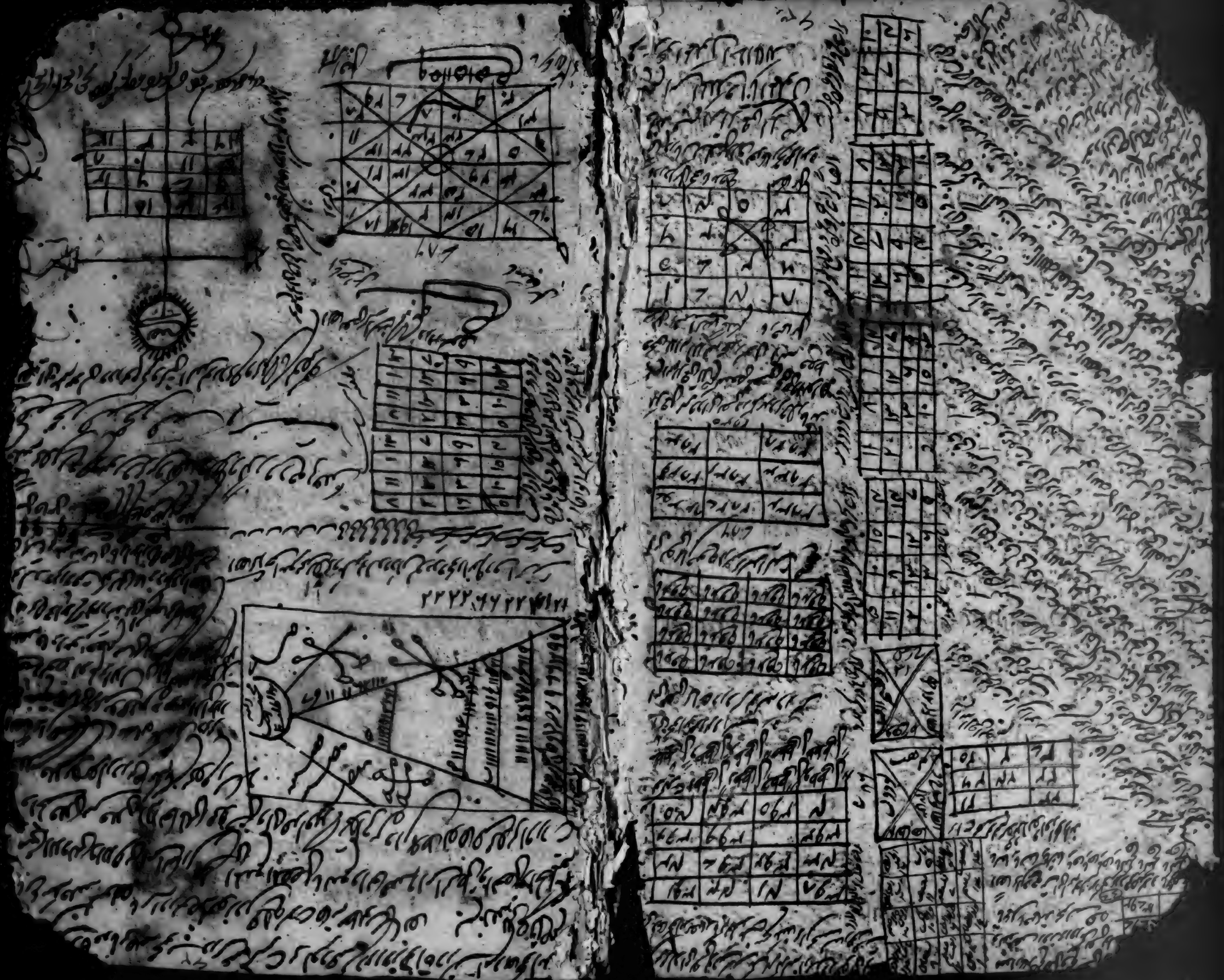

وامراض الكلى يكلدرم

قدص راسيند

نموده در شیشه نگاهدارد هر روز در گوش چپ قدری چکاند در گوش دفع کود قدری مانده
قرح و بلدی بکجا کرده در گوش اندازد هر یکی قرص کود در گوش دفع کود قدری شیره اورک را گرم
کرده در گوش چکاند در گوش دفع کود اگر در گوش کرم افتاده باشد شیره برگ شفتالو
قدری در گوش چکاند کرم بیفتد اگر عرق جمیاور با عرق کود در گوش بچکاند در گوش
ساکن کود اگر در گوش باد برشده باشد باید مقدار عدس انغوزه در شیر عورت سگی
کند شیر کرم در گوش چکاند کرم از گوش دفع کود اگر در گوش کرم جا داشته قدری
مانده کود باریک اش کرده در گوش اندازد بخسپاند و یکم گوش دفع کود باشد
در معالجات کود شیر خوبی بداند که کود شیر سبز دو قسم است از انجمله مشهور شیر
بکی خوبی دارد هادی مشاران حبس کردن ریح و عالط است علاج کود شیر مالیدن
هم پهلوی تحم پهلیل اورا مانده ساخته کود وقت صبح از لب در حلق قرص دهند تکه
قرص کود مدت مالیدن یک تولچه فرمیاود و قند بریح و شهد هم با دو دل قند و شهد
را در کراچه کمی انداخته هم بجوش و بعد از آن بر یک مذکور را انداخته بنوشد و در طرفی
نگاهدارد کود وقت نهار در آن یک پهلوی با نیم پهلوی مداومت نماید و از پرهیز
فرمایش اختراز نماید بکرم الله تعالی فرصت کود محرز است کود بهر قدر عرق سیل و قدری
شیر پهلوی و قدری گرم در شاخ جاموس می افتد این هر سه را ساخته و
دار النباب مالد کود شیر دفع کود و قدری خاک را در آتش هیزم کنار بلند
انداخته دهنش بگیرد در یکروز فرصت کود کود مدت مالیدن تحم پهلوی نیم بریان قرص
خام یک کود دست نهار مجوده مانند کود شیر بطرف کود کود مدت مالیدن دفع کود
بیارد کود بوست مار نگاهبان وزن یکیاود کود بیت هندی کلان یکیاود هر دو را ساخته

ساخته نموده با مقدار تم انار مخلوط کرده دیگباد زین قند و روغن گاو را میخته نگاهدارد کود
مقدار یکدو بن صبح و یکدو بن شب بخورد کود شفا یابد و اگر کود را قتلگه کرده خشک نماید و کوفته
نموده ساخته وزن یکدام نهار بخورد کود شیر دفع کود کود مدت مالیدن در حبس کردن یعنی
کوسم کود را در سایه خشک کند بعد سائیده در قند سیاه کوبیده مقدار یکدو بن بسته
نگاهدارد کود وقت نهار یک کود بخورد کود شیر دفع کود اگر در تحم یک یکیاود و در پره
کاوش یکیاود و بنجال ایا بیل یکیاود یکجا کوفته سه حصه کند یک حصه سه روز در دود
کبود نکرم انتی کود شیر بطرف کود کود مدت مالیدن یکبار را جموده وزن چهار درم مثقال آرد الهنا
با آب رم بخورد کود شفا یابد در سه روز فواید دیگر هم بهت خانه دفع درد جمیع اعضاء
دفع ریاح و لمس بدن و انوبات و بندروک و قبض شکم و سخت آن منافع
است کود مدت مالیدن قند یا و انار را صاف نموده قسمه سازد و مقدار کندم در
میان او نهاده کله تمام شب نگاهدارد الله یار دو وزن یکدام انوله اورا جو بوسیله و ورق
یک انار آب جاه انداخته تمام شب نگاهدارد الله یوقت صبح و یک یکجا را کش
نهار و در میان آن شه درم روغن کاو بیندازد زود واضح کند و قند یا و کش را
در آن بریان کند بعد بالدن آن آب انداخته انوله مذکور بیندازد الله صبح مالش
یک انوله بیندازد الله و سر و یک را کرکش نموده اندک اندک مالش کند و ارجمه یکدو اند
و در سه روز همراه طعام بخورد کود بعد از آن نهار بخورد و در چند روز کود شیر بطرف کود مدت
یار دو وزن سه درم کبد سیاه کود را بریان نموده کوفته کند ما شیر درم مسکر کاو را میخته
بخورد کود تا سه هفته کود شیر بطرف کود کود اگر بار در رحم گاو را خشک کرده در میان

شت سوران دود بساند و رچند کرت دفع نود و مقعد سبا لو بیت از مالیخو
در سایه خشک کرده بوقت نهار وزن لنش دام هر روز بابک لو و رچند دفع
لو اسیر دفع نود هر قسم ها ئ از تربت دیار بر هر نماید بر مقعد کوشت کردن فیل
قدری برانش نهند و دود آن در مقعد بکشید و هر شت نود و اگر کرم شاخ دار ما و هس او دفع
همس حکم دارد اگر خلفه خون جاریست سه روز بر ک کنکلی مالیدا نوشند خون بند نود
نود مقعد علاج لو اسیر نوزه قلم ماند کرده لکن هذا لو بعد آب دیت ماند مذکور مقعد
مقعد سا لد هر روز سه مرتبه هر شت نقوا کمیفه تاب ۹ نهم در معالجات ا ن ک
نفع باد او لا ن ک کیم و لنقعد و در دیهلو و قوت اعضا د تو الد ر سا ل
نافع محرب ست سا لو سلیخه و کبا به و همین و سنبل و اسارون و عقه هندی و مقعد
و فرنفل و سلیخ هر از هر یک سه مثقال چوب چینی نه مثقال عسل سه رزن لنقعد
همه را کوفته بیخته و در شهد مجون سازد هر روز بوقت نهار ۱۵ مثقال بخورد هر شت
کامل سود محرب ست نود مقعد ر سا ر دیار و مقدر کوشت کریخ و قدری کوشت بیم ا ر
دود را سا نیده بوقت نهار بلجا نم تا هفت روز نهند و جا ب جراحت ما نده
علاج ا ن لو حکم ا ب در سه روز هر شت نود و غذا ن بخصوص ا ر دو عرجت ساخته
بیخورده ما شند هر از ا ر مذکور عود نکند نود مقعد سا لو سیاب و اجوا ن خراسانی و بر
نهار سکاو و مقشر و سپید که و بار بر ک و فند سیاه ا ز همه ا دو به ترک ا ر بر گرفته
ا س کرده در فند سیاه جها ر گونه ی مقدر هر روز نهار تنگ کونه ی بخورد تو در ر سنج و بار
بر هر نماید محرب ست نود مقعد سا لو بیخ کتا ب خولنجا ن تر بیخ اندرا ن سه ا نه
چوا ره نکعد و فلفل و زرا ر سه ا نه ا جوا ن خراسانی سه ا نه سنبل بلسا نه

حال او ر د

جمال کوته یکما نه ا نبهه ا د و به ا سا نیا ر حبه بر نماند و تنگ کونه ی بوقت نهار یک کونه ی بوقت شام
بخورد مالای ا ن شیر بزنج بخورد صحت ما ند محرب ست نود مقعد بر نهار د ا جوا ن خراسانی
نیم فلوس بهلا نود نیم فلوس سرو عن ما کا و و یکفلوس ا جوا ن هندی نیم فلوس سما ب و ن
شش د ا م فند سیاه سه سا له بورن جها ر فلوس ا نبهه ا د و به ا نکی نمونه در ها و ن و
یا ر یک ما ند کونه ی مقدا ر جهر بره بنده و تنگ کونه ی بوقت صبح و تنگ کونه ی شام بخورد تا هفته
بعد ا ز ا ن تنگ کونه ی و نصف کند نصف کونه ی بوقت صبح و نصف بوقت شام بخورد ا ز
ترشی و با د ر بهیز کند فرصت کمال سنه محرب ست نود مقعد سا رد شتر ف تنگ
ا هسته تنگ تا تنگ ا جوا ن خراسانی تنگ تا تنگ ا نبهه ا د و به ا ملی کرده سا ید و نیم نیم تا تنگ
بعد ا کند و بوقت نیم نیم تا تنگ در چلم ا نداخته بطریق نما کو تنگ و ا ر خانه بدر نیا ید ا ما
آتش ا ز چوب کنا ر نهند و ا ز یک و ا ز روغن تمام بر هر نماند تا ن خشک کنند نیم ما ریخ
سا نهری بنک بخورد و شتا با ید محرب ست نود مقعد سا رد و نبهه یا بر ا و ر ن یک کونه ی بود
سنبل و ر ن جها ر با نهه و فند سیاه نبهه سه سا له بورن سه بهلوی هر سه ا د و به ا نکی
کرده هفت کونه ی مذبه تنگ کونه ی بنهار بخورد و غذا ا ن سیر بزنج نما ند و در یکهفته فرصت
کامل شفا نود مقعد سا رد و نو نبا و ر ن یک بهلوی با هر یکی و ر ن دو فلوس و عرق
لیمون کاغذی تمام روز حل کنند خوب خشک شفا نگاهدا رد بوقت صبح یک لیمون
در نصف سیا ن مقدا ر دو دا نه بخورد نصف و یکر ما للی ا ن بخند نود چها ر
کهر یا دا ر جوا ب بخورد و نا ید کرما خورد ن دو ا سپرس و ما هی و بخود بخورد و دیگر
هر چه دلند بخورد و در هفت روز فرصت شفا نود مقعد سا رد و شتر ف و ر ن بخورد
عفر د به کرما نی تمدا م مذبه نهند چها ر سنج ا ین بر سه ر ا سا نیا ما ند ه بود

ساز دیگپوری در راه خدا بیندازد و باقی چهارده بوری یک صبح یک شام قطرین
یا کود و دان در خود کرده و بیرون رفتن ندهد اما انش از خوک کنار باشد مکروه الدوانی
فرصت باید ماند که هر روز نان نخود بی یک تا یکهفته نخورد بعد هفته اگر دهن آرد قدری
بر در خت کنجار آورده در آجری سائیده عرعره کنند بالای آن شیر ماکیان و روغن سائیده
نخورد اما در حجره نشسته تا سه ازار بر هیز کنند که بدو برسد صحت کامل حاصل شود
لوعد بیمار دیک بنفشه یا مرد ارسنگ بورن یکطوس قند سیاه کهنه سه ساله را انبجه بعفت
کولی بنفشه یک کوب بهار بخور دار ترب تیز هیز نماید تا اده به بخورد باقی هر چه داند بخورد صحت
شود نافع دیگر معالجات جذام و برص حکما فرموده اند که بجای برص اولا سورن بخلاند
اگر خون برآید قابل علاج جذام است یعنی نگشست بیار و ماهی نام کلان سنه آورا جلک کهنه ورن
هشت ماشه نخم نانیوار دره بر کرده بعد از یسمان شکم او بایند کنند سه روز در
سنبهد خالص نگاهدارند و بعد از ان از سنبهد برآورده در روغن ماکا و بریان کنند م
خوب بریان شود از روغن برآورده سه حصه کنند یک بوقت نهار بخورد و یک حصه
بوقت دو بهر و حصه سوم بوقت شام همین طور یا یکهفته شربت مذکور بخورد صحت کامل
شده مجرب است لوعد جوک کوتله را بگیرفته نباید و مقدار فلفل زار دفلم
و سنبهی سوده در دو پیمزد و بهکره خشک کرده بسوزد و از انبر بیامیزد ورن سه درم
خوردن دهند نان جوین با نان برنج سانهی بلیان عدس خشک نی یک نخود از چیز نا
مختلف پرهیز نماید جذام و یرقان بهه و سرجاحده دفع شود لوعد علاج برس
بیار و کلهو بر سناه دوست سلیله و مالکنی متساوی بورن یار یک اسن کنند نگاه
دارد هر روز سه انگشت کرفه در دهن اندازد و بالای ان نکاشه شربت قند

قند کهنه بنوشند و در گرمابه نشیند اگر تلوا له خیرد همین شربت قند کهنه بخورد و بعد از هفته هر جا
که سپید است بخته شود بر نگ اصلی باز آید تا انگاه دارد و ورا خورده باشند که مرض نگیرد
دفع شوه لوعد بیار دشکوفه انار دهن بسته و بابچی هر دو را سائیده در محل مرض بچسپاند
بورن شش دام انجموده نهار خورده باشد مرض بر طرف شود مجرب است لوعد علاج
دفع فالج خون بیار دبابچی ورن بهار درم انجموده و ورن یکدرم تخم بنوار یکدام چسپاورن
یکدام هر یک سر هیز نگر یکدام همه ادویه یکجا کرده در اب بساید غلوله بورن یکدام بندد و هفت
روز نهار بلا فاصله بخورد و از چیزهای بادی هر هیز نماید فرصت شوه مجرب است لوعد بیار
بیار دیک حصه نگر وفته و دو حصه دانه سلم یکجا کرده بخورد تا یکهفته بدرم البیه
فرصت شود لوعد علاج برص بیار د سر شف زرد تم انار طبی ورن تم بهلوی سمان همین
همین ورن این هر دو را در شیره کنای سائیده بر جای برص مالیده باشند فرصت شود ان شاء
لقمان برای شاهزاده کشمیر کرده بود او را فرصت نحال شد لوعد بیار د کلونجی ورن
نهدرم و بابچی ورن سه درم و نخم دهانوره ورن یکنیم درم و هر یک هفت برگ اینهمه را سائیده
بر برص طلا کنند بحکم خدا در هفت کامل نصف شود و خوراک نان گندم خشک بخورد و از چیز ناسازگار
و بادی و غران پرهیز نماید نیکو شود باب یازدهم در معالجات جهیر دوق بیار د بهل و ماالوه
هشناه مجموعه دوازده بهل را از مالای نرا سیدا نصف را خالی کند و هفت نارنگ
دارد و در میان ان هر یک نمک ساوی الورن کرفته بر کند و بالای ان سر بوش را سنبد
نگاهدارد بر هر واحد جدا بنده و از کل کلال هر واحد را کوله ساز د خشک ساخته در میان
حصه سه توکره یا جلد سنتی انش دهد چون انش صاف شود دود نماید نصف انش را
نصف بالا کرده نگذارد وقت صبح چون سرد شود بهل را از کوله برآورده جدا ساز د

و مار یک بساید و در طرفی نگاهدارد شش و ام بوقت شام بخورد بکرم ابی شفا یابد

صحبت ۵ چون شود سر بنی نام حضرت غوث الاعظم رضی الله عنه دهد و طعام بفقیه آن خوراند

لیکن وقت خوردن او ده از عزیزی و مادری پرهیز کند و دعوی هم کمتر خورد و دعای

علاج دق ۵ آنرا ابله روک گویند و حروف این مرض از مبادرت بسیار کردن و

در راه رفتن و در حال آب خوردن و بول و غایط بسته کردن و طعام بوقت

خوردن پیدا میشود و آن دو نوع است یکی از سردی و دیگری از گرمی و علامت از

سردی آنکه هیچ نخفد از اندازه و علامت گرمی آنکه خفتن آید اما و از غار دق آنست

که سرفه و تب نرم باشد و بهلو دلو کند و استخوانهای روی بروز حضر کرد ذعلاج آن

آنست دق را از سردی بباید نیاورد و بالنگ کتان و نرواله هر یک ۱ بر گ و شاخ

بیخ و پوست کهکوار همه را برابر گرفته با آب بساید هر روز هر یک سکوره بخورد

و غذا نان گندم و گوشت مرغ وقت نهار بخولو و از همه چیزهای ماوی و ترش

و خران پرهیز نماید سکوه شود و لعد بیالو سکوره اک و هندبسته همه مرکب

شود بخولو اول روز یک کحل گرم روز ۲ کحل سیوم ۳ روز سه کحل بعد ازان

سه کحل در یک سپیده نالته یکروز بخولو به شود علاج قسمهای آنست بالو

بیخ مسه و بیخ کسونه در آب اسی کرده هر روز یک سکوره بخولو به سقوط بعد

علاج جلاب و گشت موت شت بیالو کنجد سیاه وزن ۵ فلوس لوشت اکوبند وزن

فلوس معزمهی وزن ۵ فلوس قند سیاه شش ساله وزن ۵ فلوس شیرخرما آنار

دهمه را نکوبند در قند سیاه کوبی بمقدار سیم ۳ بیضه لک هر الو اول شیر بجوشند

بعد ازان یک کوبی بخولو و بالای آن یک سیضه بان بخولو همین طریق تا شش

را بخولو

را بخولو و در گرما نشیند همو وقت تا کند همراه ۴ و سقد لشه ۴ ضعف

بهرسد کهلاب سه سر ما شند مروحه کند اگر هوش آید اگر غشت طعام بکند

نیم شکم از خرعزه بدهند بالست و نکرور از ما فوق سرشت کند بعد ازان هر چه خواهد

بخولو ۳ ماشه ۳ و در معالجات سنگرهنی است هر چه بخولو مضم نشود و دیر هضم

آلو و در وقت شانه کردن سرد رد کند و هر روز ضعیف و حقیر کرد و در یک مشعیر

شود و اثر حرارت اندرون پیدا کند و سخن کسی خوش نیاید و هر روز شکم جاری باشد

و کاهی قبض هم بکند علاج سنگرهنی بیالو رنجاب نیم ماوه افیون یکماشه اول افیون

را در آب ساییده رنجاب را در و از سر و نیم فلوس مکلیه شند و وقت خوردن یک

مکلیه را در روغن بالکا و بریان نموده بخولو سنگرهنی و انت سار یکدرم الله هر طرف سالو

مغز بالم یکدرم رنجاب یکدرم ماکر موتها یکدرم و نهاکدرم خس یکدرم ازین همه

ادویه را کوفته سه حصه کند یک حصه را در هشت کوزه آب انداخته خوش و هر وقتیکه

یک کوزه آب بماند صاف نموده بخولو صحت یابد علاج سهال ازان را در قولنج

شود بیالو جموده و بلهم هر قدار را برابر وزن آمیخته کرده یکجا کند اندازه هر ۳ ازین

اسکنت بر چیز و هر صبح و شام نهار با آب بخولو سهال دفع شود و محو شت علاج خوبان

شکم بسته بیالو رنجاب یکدرم سنگ یکدرم روغن کاو یکدرم باید فرو رنجاب

و سنگ را در روغن بریان کنند چون روغن صاف شود فرو آورده سه حصه نماید یک

حصه سه روز وقت نهار بخولو بکرم الیه فرحت شود علاج هموروید بیالو

۳ سه لیمون کاغذی نهار را تخم کرده با لدن آنش بهد و قدری افیون حاصل مقدار

سه مکس بران نهد بخولو افیون در شیره نخته شود بخولو بکرم ابر وی شکم بسته شود

و نیره تدبیر اینجا حکم دارد و درمیان صدف بگیرد و فرو برد و بر دو مجرب است نوعدیگر علاج اسهال
خون و بلغم بیارد و موجب رس و پولت خشخاش نیم بریان و نیم خام نساد و زنجبیل نیم
پخته و نیم خام بسیاری کوفته و زان همه را برابر کرفته کوفته پخته با شکر تری قدری انبخته
همراه آب تازه بخورد اسهال در سه روز قطع کند نوعدیگر علاج سنکر هندی چون سنکر هند
بهیچ علاج نرود اخر دوای او اینست که روز اول بجای غذا دوغ ماکا و بوزن پنج
تولا بخورد و آخر روز هم وقت غذا همین قدر بخورد تا سه روز چون روز چهارم کهد
غذا را وقت دوغ را کم کند و بر دوغ بیفزاید تا انکه غذا بالکلیه دوغ شود طریق
جعرات بستن اینست بیارد سطرح یعنی جثه و جرانه کمانه میده تخمه اندرون دو تولا
کندنبش بیارد کاو جوشانیده و انطرف انداخته دوغ ماکا میزاند زوال روز یک سیر شتر
جعرات میده و بعده دو نیم انار انداخته دوغ کند سکه یکسیر و که مریض صبر نکند مدار غذا او
همه بر دوغ نماند و اندسه نیم بدوغ کند بعد از پنج و شش روز اگر دوغ نرسد انسان بیکی
بعد از یک هفته مساوی با دوا خلاط غلیظ حبابچه بل و غیرا برابر کرد بعد از چهل روز سه
بر طلا طعام بفزاید و از دوغ کم کند تا یکهفته بعده بالکلیه دوغ ترک نماید بکرم الله تعالی عمر
کمال یابد باید که چند روز از هوا و حرکت و از جماع پرهیز نماید و بجای نمک انچه که در دوغ
نماند از انست نانکش نیشر و بلا مورد و همان نخه نمک سنک و نمک سیاه فلفل مکرر
زیره سفید انیسه اودیه از دو دو تانک یک سانهر و زن شش تانک نمک سوچرخ تانک
زنجبیل و زیره سفید و مرچ یکیک تانک دارچینی نیم تانک انار دانه چار تانک همه اودیه کوفته
بیخته نگاهدارد و موافق اند طبیعت در دوغ انداخته نوشند شفا کامل میسر اید
نوعدیگر بیارد یک جو زمساه او خالی کند یکمانه افیون دو برکرده دهن او را بسته نماند یکروزه

رنجش در زره و غن ماکا و بزر و عدا ران ساعتها در شهد کوله مقدار نخود سه دانک کوله
نهار بخورد و شکم بسته نشود محرب است نوعدیگر انکه شکم طفل بند نمی شود سه دانک جهنو ناره
و یک کله ناسکفته انار قدری مرد ارسنک قدری سیاربی هر چهار اوده را قدری قدری سوای
کله انار که تمام باید ساییده کهنوئی و هد شکم جاری بند و نوعدیگر علاج و رتشنکی شکم تارد
یک جمع رتیله و دو جهوا را بر دو را از اب ساعتها کمانه افیون نرم کرده و دران انداخته کوله
مثال نخود بند دو یک کوله یا اکر جوان بخورد و اکر صغیر باشد نیم کوله و اکر بچه شیر خواره باشد یا دو کوله
بخورد اند شکم بسته نشود نوعدیگر علاج سنکر هندی برنان کنه بیخ درم کوکرو دو درم نهاکه
بریان نیم درم فلفل کرده و دو را زنگدرم مایه هر یک نیم درم جمله را انس کرده بیامیزد بر روز نا دو
نانه سفید بخورد شکر هندی بر طرف شود نوعدیگر علاج اسهال اهمود و هلیله هر دو را
وزن دو برابر جمله انها بعد انها نماید بعد از هر دو را انکه کند از سه انگشت انچه که برابر هر روز نهار نا
بخورد اسهال بر طرف شود نوعدیگر تخم خبث سیاه دو درم خشک سیاه دو درم قدری را رد کنند
انداخته یکهفته بیزد و روغن ماکا و تر کرده بخورد شکم جاری بند شود و باید سیر و هم پرهیز نماید
و او و بهی یعنی سنهوه علاج و او بیار دامله و کنته و تخم بنوار هر سه را و را ب دوغ سایه
بمالد دفع شود اولا جای مرض از پا چکد سه تجربه است از زمان بمالد بر طرف شود
بیارد بلاس پاره نیله نهونهه و کهنه هر سه را برابر وزن کرفته در عرق لیمون کاغذی
ساییده بر مرض بمالد و در افتاب بنشیند در یکهفته قرص کمال شود نوعدیگر بیارد پاره
وزن یکفلوس نیله نهونهه وزن یکفلوس انیسه کاغذی یکفلوس انیسه را در عرق لیمون کاغذی
حل کرده نا یکهفته نرد او طلا کند قرص کمال رود نوعدیگر علاج و او بیارد کهاکور
درمیان ان تاریخ تا شهی انداخته هفت روز بر یخ ساعتها ساییده جای داد بمالد یکم

الهی فرصت شفو نوعد بکر اگر تخم نوارد زبهنه کهکوار نگاهدارد ماکه روندگی زان علاج
شفو برآورده همراه دوغ سائیده مرد و عالدا ول از ناجکد ستی الحاخراشد نعده عالد
مجرب است که بهول افتاده برطرف شفو اگر سماق را بتخم نوار سائیده مرد و عالد و رنگ روز
فرصت شفو مجرب است نوعد بکر سفار و بلاس نابره و مورخ و کند بک خرها جهیاورد و هنی هر
یک مثقال برابر کرفته در نهالی بهول از عرق لیمون کاغذ زار مبده حام بهول سائیده
که رنگ سیاه شفو و نعد ازان قدری روغن مالکاوانداخته حل کرده نگاهدارد و حاجتی
که دارد شنداورا با جکد ستی الحاخراشد نعده اورده برابران عالد بک ساعت در کرمابه نشیند
ازاد مذکور در بکروز رابله افتاده برطرف شفو مجرب است نوعد بکر علاج بهن و عرق مرجع
وامانس کلو حبله دفع شفو و مارد بکی و سلیله و ملیله و اله بورن برابر ساید هر روز دو دام
مارد روغن مالکاو و شکر تری بخورد تا هفته بهن خبر برد صرع وامانس کلو دفع شفو
نوعد بکر بیارد بکی و تخم نوارد روز دو جوبه و دارچلد و تخم ترب تخرک همه را برابر ساید در کره
انداخته در افطار بدارد و دانام قدری بخراشد از بارچه شش روز عالد بهن هر طرف شفو
نوعد بکر بیارد و تخم ترب نوا بوزن بکفلوس او را آرد نخسابیده زدیدن عالد بهن جا
که باشد در افطار چهار کهری بنشیند بهن و رشفو در دو روز نوعد بکر علاج بهن سیاه
موسفید بیارد و بیخ کلکرونده تخم ترب نوارد سه ماکه اسل کند و در بهن طلا کند تا
روز بهن برطرف شفو نوعد بکر علاج کلو سوم بیارد کابلی زیری و مرج و کلمه سائیده کرم
کرده بالای مرض لیب نماید و از سنه کهنه بعد دنه روز صحت یابد مجرب است نوعد بکر
در معالجات حلق زده بیارد چهار سر کفتک سر و بک لوحه یعنی خوبک دو دکمکره و بک
خوک و جزنبا شیر و زن بکفلوس دو نوست بیخ کنیر و زن بکفلوس کهنو نکهی سفید

وزن بکفلوس تخم دهانوره سیاه بکفلوس خراطین بکفلوس خربا جوک بکفلوس
ریگ ماهی تم فلوس برنال بکفلوس سیر بهوسه بکفلوس خربا بر سائیده بکفلوس
شراب دو آشه وزن شش فلوس روغن کنجد وزن شش فلوس همه جبر اکوفته
در شراب و روغن تر کرده نگاهدارد هر کاه که شراب و روغن خشک شفو در شیشه بطرفین چوبه
روغن کنجد مقدار دو رتی بر دو کر طلا کند تا کهنه باید که قبل از طلا دو کرا زاب کرم
نشوند نعده طلا کند مخالف اصلا اند مجرب است نوعد بکر بیارد سیر بهوسه وزن بکدام اخراج کلین
بکدام سم سپ بکدام عفرقرحه بکدام کونهن بکدام زهر بکدام مال کنکنج بکدام بیج کنیر سفید
بکدام جربا خوک بکدام کوجله بکدام کهنو نکهی سفید اکلن بکدام سرجکا در یک کنکره دو
شراب دو آشه نیم اناردن مست بکفلوس جاوتری زعفران بکدام انبهه
اورده برا خوکوک که در سان شیشه انداخته مانده چوبه قبل از بکند دو طرف
حرب نگاهدارد و تا در شیشه وقت حاجت قدری سر کند اسنه نرنام و کرلب نماید
و بالای ان مرکب سنبل بعد اکر عالد نباشد مرده شفو مجرب است نوعد بکر بیارد تخم اکلن
تخم کوجله تخم دهانوره بوست بیخ کنیر سفید کهنو نکهی سفید کوجله افیون خالص
تخم خربهل انبهه اورده بکدام انبهه اورده را کرده ماجوکوت متمنه در سان باره بوتل
بسته در چهار انار شیشه نگاهدارد انداخته جوشش دهد چون داند که قدری شیر بنوشت
و یک سرخ کرفته و عرق اورده همه در شیشه در انداخته فرو اورده سر کند نعده
قدری حاون داده نگاهدارد تا منجد شفو وقت صبح از منتهای بسکه از بر اورده
داغ کرده و طرف حرب ما در شیشه نگاهدارد و قدری از ان سر کرکند اسنه نرنام
و کرلب نماید و از یک تنکول بر نشان نه بندد و در یکهفته مخالف اصلا اند اکر رک

وزن بکفلوس

ترفیده باشد به بود و بعد یکبیار در تراشته سم اسپ و کهو یکی سفید و اطلس خشک
ببیز یعنی هر یک یکدام سائیده دو عدد کنجد سیاه یا و اناز ابهم را در روغن خوش
بعده صاف نموده در میان شیشه نگاهدارد قدری از ان گرفته قرفه سر و گرداگرد
بر تمام ذکر نسیب نماید و بالای ان برگ تنبول بچید بار از بر نود رست شود و بعد یکبر عرق
برگ چنبیلی وزن یکمیاو و روغن بنفشه یکمیاو هر دو را در کاسه چینی انداخته خوش دهد
او لا روغن کنجد چون روغن نخیته شود بعد ازان شیره انداز د بعد ان کوبیده سائیده
ماند از د وزن یکدام نبیل و سوداکه وزن هم دام اندک اندک در ان افشان کنند و
چون بکیفیات شود و رنگ او و به سرخ شود الگاه کرا هر فرود اورده وزن یکدام
هر یکی سائیده انداز د در ظرف مهول روغن انداخته از حوب هم نادو بار
حل کرده بعده در میان شیشه با ظرف حریب نگاهدارد الوزن یکماشه سر گداخته
نسیب نماید بالای ان برگ تنبول چند یکبر و فصل داده تا هفته طلا کند در میان
جایه نکند بمقصود رسد محرب است بعد یکبر یکبیار د کهو یکی سفید و فلفل و هلیله لوه و
انار جو و یوشت سیخ کنیر سفید موصلی سیاه مال کنکنی رشد جوشت مغز بادام تخم اوکسن
تخم کونیچ تخم و بالوزه تخم نیل انهم وزن سرابر کرفته جوکوب نموده در روغن کنجد بر کرده
در شبنم نگاهدارد وقت صبح در شیشه انداخته چوه بخکاند یکماشه ازان چوه نسیب
نماید و بالای ان برگ تنبول بچید الت و در ار کرده و قرنه بود محرب است بعد یکبر
شیره برگ چنبیلی و فلوس در روغن کنجد وزن مذکور هر دو را در روغن دانع انداخته
به یزد بعد کهنه دو نالسه و سوداکه وزن مالسه مثل یکماشه سائیده در روغن مذکور انداز الوا
امیخته فرو الود در شیشه نگاهدارد الوقتا فوقتا ذرا وند کاچ وقت شام مرقضیب طلا کند

دوا ازرک

40

ذریکف تنبول بکفلر بچید با صبح نگاهدالو بعد ازان فصل داده تا هفته طلا
کند محرب است بعد یکبیار د کهو یکی سفید وزن دو فلوس تخم کنیر سفید فلوس
او یکن وزن مذکور مال کنکنی هم وزن انهمه ادویه را کوفته در میان شیشه چهار
سیر شیر بکاو انداخته خوش داده چون نماند مقدر سیر بوخت شود و رنگ
سرخ گرفت فرود اورد جاون داده نگاهدالو بوقت صبح روغن ازان کشیده
بکرد و قدری ازان کرفته بر قضیب طلا کند بعد ازان برگ تنبول بکفلر از نار خام به بندد
و در شب نگاهدالو علی الصباح بر طرف سازد و قدری از ستاب کرفته بر برگ
تنبول بسیده بخورد اگر نام و بنجاه ساله باشد درست شود بعد یکبیار د برگ چنبیلی
یک انار شیره او کرفته برابر ان روغن کنجد انداخته بجوشاند و یک دو جوش دهد
انداز الو بعد ازان روغن را صاف نموده نگاهدالو برالت نسیب نماید و از برگ
تنبول بچید قره شود با بدیه چند روز لذت شی از حد زیاد نماید محرب است بعد یکبیار د بوت
انار بوزن دو فلوس بوست بهیله و بوست هلیله و بوست مولسری و بوست جامن و مانکنی
جوله و بوده هر یک بوزن ۴ فلوس انهمه ادویه را جوکوب کرده در میان دو
اثار اب انداخته در دیک مسی جوش دهد چون اب قرب یک انار بماند فرود
اورده نگاهدالو از روغن صاف نماید بعد ازان یکماشه روغن کنجد را در روغن
جوش داده چون لعوام اید ان اب صاف کرده را در روغن انداز الو چون
در هم شود فرود اورده از پارچه صاف نموده در شیشه نگاهدالو و قدری ازان
کرفته نسیب نماید کهایه الت فرشت شده باشد جاق شود تند و الت سخت شود
اکر مدتی از ان عورت بدستیان نماید لذتی دراز خواهد شد اکر مرد بزرگ مالش

نماند اسک سنوه ازموده ست تنعد یکر بیارد لونک کلان تا دوام عفرقرحه بکدلم نخم ۳ دره
برسته را نامده مار یک اسس کنه نگاهدارد وقت حاجت قدری ازان وزات بیار خلوط
کرده مالای برگ نان بخساند مرد کرمند وجون تحک شقوحرس انسار اجنار خوانند
کرده برگ شنول کرده نزدیکی کنند مقصود حاصل شود وفرح تر بکرده مجرب ازموردی
باب ۱۵ دهم در معالجات لذ تا بیارد سنهد وشکر تری وخرمار هندی بخته نگاهدارد یکجا
کرده برقصب مالد ومجامعت چندان دوق ولذت دهد که زن تاب نتواند آورد لو
بیارد وو درم نخم نرنج وو درم رزدک وو درم روغن بیلد بجوشاند وبرقصب
طلا مالد سستی قضیب وضعف تنعد یکر مارد زیره کاو وشیره بیارد نامده عفرقرحه
امیخته برقصب طلا کند ونمالد سطبر ودراز کردد اگر پوست انار مارد وعن سرشف خوب بیامیزد
برقصب طلا کند سخت ودراز کردد ونوعد یکر بیارد وو اژحبی وسندهی وکتیرا حبی
برابر ساندا باشهد خالص امیخته غلوله سازد یک غلوله در دهن کرصه لغات آن
مرد کرمالد ویک فی دهن دارد وچندان لذت دهد که مرد وسوسه شود نوعد یکر
کافور خام وسنبها که بوزن برابر ساند وقت مجامعت مرد کرمالد ومشغول شود
زن زود انزال کند نوعد یکر اگر مندی ومال کنکنج در روز یکتنبه بارد وعن مالکانی
بریان کند چهل روز بخورد اگر مرد لالی باشد مرد کردد ودر یک شب ده عورت
راخشنود کند نوعد یکر مجال کبوتر وملک سنک باشهد بیامیزد وبرقصب طلا کند
سنبل سنقد واکراس بیخ را در قرقصل نرکرده بزن نخوراند بی او بکلنخ نتواند ماند
ماند اکر وارجنی را در دهن اندا حته تعاس ان وقت جماع مرد کرمالد الحمان لذت
یابند که مرد وسوسه شود اکر زنها مالکانی باشهد امیخته برقصب طلا کند ودجاع

مرد ونکرمران قادر نشود ونوعد یکر کباب جنی ودارجنی ورخیل بریک درم وام باشهد امیخته
برقصب مالد نهایت سخت ودراز کرده وکه زن تاب نیارد فجرب ست نوعد یکر اکر دارجنی
رابا کلاب ساینده مرد کرمالد مازن مجامعت کند بسیار خوش شنود واندرون شورش
مردن شنود ونوعد یکر اکر خون کریسا بر قصب طلا کند وبازنی که جماع کند حیران ودوست
دارد کمک عنب وبکدم بی او نماند وفرازنکبیر ونوعد یکر عفرقرحه ودانکه برابر ورن باشهد
بیامیزد وغلوله سازد وقت حاجت قدری ازان برقصب مالد وخسک کند بعده مجامعت کند چندان
لذت دهد هردو بیهوش شوند نوعد یکر بخم نرنج را کوفته نور، وعن کنجد بجوشاند صاف کرده در
شیشه نکاهدارد وقت حاجت برقصب طلا کند سستی ببرد وسخت شود نوعد یکر
فرفیون موسعفران ودارجنی وعفرقرحه لورن برابر قدری مشک تنی بساید یکی کرده باشهد
بیامیزد ومقدار بندام غلوله بندد ونکاهدارد وقت حاجت یکی در دهن کند وبخاید تعاس
را برقصب مالد چندان لذت دهد که زن عاشق ودیوانه کردد ونوعد یکر بیارد زیره کاو
سیاه باشهد یکجا کند برقصب مالد ببرزن که هرد وسته کرده اکر خواهد که خلاص شود
از بول کبوتر یعنی مالکانی ونار بعدا آدست کند خلاص شود اکر همان کبوتر باشهد امیخته
کنیم ومرد مالد جماع کند خلاص شود ونوعد یکر بیارد وسیاه وکافور خام برابر ورن
بساید وقت حاجت برقصب طلا کند عورت زود خلاص شود ومرد خلاص شنود
بیارد خون بهد اورا نار وغن کاو امیخته برقصب طلا کند وجماع کند عورت
دیوانه او کردد ونوعد یکر زهره مرغ نامرد ازسنک بیامیزد وبرقصب طلا کند همون وقت
برخزد وسستی ببرد ونوعد یکر بیارد واسکند وداز بلد وافیون وبیخ کنیر سفید بر
مهار او وبه برابر ورسان بول حراس کند وبرقصب طلا کند وبالش بر

بنبول بیخ دو کهری بگذارد تا کف خشک شود و دوا نکست و در اخواند شد بیخ زن تاب
نخواهد اورد و بعد یکهفته خراطس خشک را دور و غن کنجد بریان کند و صاف کرده نگاهدارد
و قدری کرفته مرقص طلا کند فربه شود و در اکرد و مساک سرنهنو و اکر یکهفته مشوا
کند تو عد نکرد بارد بیخ اک و بیخ کسرو تخم کتان بریان هر سه را بیزد اکهه بساید و بر قصف طلا
بسیار فربه شود تو عد نکرد در از کردن ذکر بارد و روغن بلیخ در طرف نو نگاهدارد و در نهان
مغز نرخایکی و معرا خه انداخته در انش خوش و بدجون کذارشنوه صاف نموده نگاهدارد
هر روز بر قصف طلا کرده باشد بحکم خدا نیم کرخواهد شد تو عد نکر سیخ تو در از قصف تالید
و لوحه خشک کنند بساید در روغن کنجد انداخته نگاهدارد هفت روز متوا تر بر قصف تالید
سخت دو از شود و با بسیار دهم در معالجات فوت ماه و اساک علاج قوت ماه
که شهوت زاله سود بارد و موصله سهل یکساله مقدار یک اثار زمال یکمهانه بکیاو انیسون
ناکوری یکیاو انیسون همه را دو به را کوفته بیخته در میان شکر برابر وزن ادویه ها امیخته نگاه
دارد وقت صبح و شام مقدار دو فلوس و نیم اثار شیر ماکا و انداخته نوشند و قوت
یاه زاله سنو و تو عد نکبار و اسکند ناکوری موصلی سفاه و رخل و بهکره و شنبلیه
و لحم اوتکس و لحم رزدک و ستاور و تاک مکهانه و مانده مسند انیسون همه را دو به را کوفته بیخته
و شکر نری موافق او دو به انداخته نگاهدارد وقت صبح و شام وزن نیم فلوس نکرد و هر روز
ده عورت خشنود کند تو عد نکبار و یکصد بقبه مرغ در اب بکوسانند تا بیچه نشوند در و
اردو سرد کنند بعده پاک کرده زردی و سفیدی را با هم بیامیزد و کرد نیم شود بارد و قلفل
ده درم فرنفل و هندرم خوزد و هندرم زعفران پنجدرم زنجبیل سفید خرد درم دانه
الایچی پنجدرم انبهه را سائیده و رمیان زردی و سفیدی امیزکنند بعده از نامدها

کنند

42

بهندم نوسه نامه بزرد و در میان ان معالجه مرکنند برابر ادویه را زوعن بریان نگاه
دارد روز
در وقت لیس ان موت ماه چندان شنود که در نوشتن نامه تو عد نکبار
علاج از طف نفان حکم است بیخ کوبخه و تخم ترمره و بیخ شکره این هر سه را برابر کرفته همراه
شهد بخورد اکر لای نصف سال شده مرد کرد و محرب است تو عد نکبار و روغن مصطکی و فند
و قرنفل و غود خام ساوی در شهد امیزد و زن یکدام صبح و شام بخورد و هر روز ده عدد
خشنود کند محرب است تو عد نکبار و بیهلی و اسکند ناکوری موصلی سفند نال یکمهانه
کوکرد و تباشیر بعه تیلوحن بهلی هول نرم کوفته سبل امنهه ادویه را برابر کرفته بیخته
و تضاعف ان شکر با فند مخلوط کرده نهند یک کفدست همراه شیر ماکا و بخورد
و از هر شی و پادی پرهیز نماید تو عد نکبار و موصلی سیاه اسکند ناکوری بنبل کلان
اکل و ادویه حبکهاره تخود بریان امنهه را برابر کرفته نامده سازد و وزن نامده شکر
تری بار نموده در روغن ماکا و امیخته نگاهدارد و هر روز نهار یک کفدست تناول
کنند نا دو هفته قوت ماه و انخاع صنی لعابت شنود که سرد است نتواند کرد و درد کمر
و زانو و بیهکاه را بسیار نافع است و باد مسرد و در یک جا سع کرداند محرب
است تو عد نکبار و برم و بدی رود و دهی و کوکو کهرو و دالوت کتاره موصلی سیاه
انکبر موسله سبل امنهه را برابر کرفته میدان ساخته بر ایشان شکر نرزن انداخته
نگاهدارد وقت نهار نیم فلوس بخورد و بالای ان نیم اثار شیر ماکا و نوشد
اکر شیر میسر نباشد تنها ادویه بهمین کافیست تو عد نکبار ادویه مساک حبهای مده
نیم فلوس کرکس نیم فلوس موجرس نیم فلوس هر سه ادویه را کوفته بیخته نگاه

دا الوقت مجامعت با یک سرخ بر الت بر بزد مشغول شود چون خواهد که خلاص
شود بزود کرکف نهد خلاص شود و اگر نه نرکیب سلیمانی دوقت سیاه چ حکما را صحت
سلیمان ارا سته کرده اند فلفل کرد زنجبار دارچینی و تخم ترب هم را برابر کرفته
بابیده سه زرد قدری ازان کرفته در بیضه مرغ انداخته سر صباح شود هر شب نیم کا
شحاب و خراب بهند مهر سلیمان هشاد تن را خوشنود کردند مکتفه ۴ نعنع سرور
بخولو نوعد کر صلاح وقت عورة کما یحیی حشخاش موصلی کلی فلفل اسکندر بهر یک
هر شب را بابید و با عسل کس خمیر و انکه بکس معلوله چون مندی حنا کل هر کس ۲
در نهار خولو نک معلوله را. صدکر را لکاید رجه لولی نوعد کر مالو تک تم مالک
رعفران وزرنب فلفل وخولو نه وعنبر وحاوتر و الدی کی آنه و زرجنبی و مصطکی
و مصطکی و جوب جنبی و کما یحیی و اجوائن و بیخ بنفشه و بیخ بنه و مدن مست ۴ الکل کنه
و کوکنار و ورج و اسبند و فلفل درارو بیلا قول و سمندر بهل و تخم اذکر و تخم کوبخ و
زنجبار و چنبا و بره و مندی و تخم زردک و اندرجو و موجرس هر یک بیخ مالک هند سیاه
کنه سه سالم یک اثار هم را کوفته بیخته کوبی مقدار جوز هندی و یک کوبی لغذار طعام
بخورد و بالای آن طعام نا بخولو و سیر مالکا و و یک مثقال ۲ چند ۲ و اند بخولو نوت
و روغنای جنبی و طعام هضم و یک سیر و شهوت انگیز و اما ک آلو ما بند
عجاب و خراب بهند اکر مرد و ثوت ندا سه ماه بجامعت ستی آلو ما بند
شده ما بارکار زن رفتار یک بضعف صبح و شام ۵ کوبی بخولو کما مالک شود از
سر نو تازه شود اکر چه ببند ثوت کهنه سی سال کرد این ترکیب را حکمای روی
زمین متفق شده بهار سکندر ساخته موجود نبوده نوعد کر مابده بردم و ندی بخدام

مابده جوب

مابده جوب سیده مصری هم وزن همه سابده رجه بیر مغه لکاه مالو و قدر نهار یکوب دست
باشه مالکه کا و بخولو بسیار قوت مدار بخولو نوعد کر مالو و ابده باسی مغز و موجرس و سندی و سکر رخ
و روغن مالکه کا و و سهند جلاص لذیذ یک سی روم همه سابده بخالکه کا سی بیر و ورز سهند و ورز آ رجه
موف ۲ رجعفی یکدام بخولو مالو سی کال سر مالکه کا و بخولو و مالو سی حریطعام بخولو مالکه
همکن لعاب نفع کند حکیم دیبای نعنه از که زال دوس کند صد زنی سنه نوعد کر
سابده جوزه و موجرس و کنه کوی و موصلی سیاه سفید و اندرجو سر بر و تیس یکی و بخولو
سر بر جنبی تخم کولنجان تخم بالنکانه و کاب جنبی و کوکنار و موصلی کاروه اسهند و زنی
ادویه مالکوفته بخته و حلوای سکر جنبی ابراخته لکاه مالو و قت صبح یک مالک بخولو قوت حلوای مابده
بکه بالکوفته بخته و حلوای سکر جنبی ابراخته لکاه مالو و قت صبح یک مالک بخولو قوت حلوای مابده
بکه لعاب آدرنی زن مالو بخولو نوعد کر مابده سست نوعد کر مابده آدرجوسر بر و تیس مالکهنه
و تخم لوکی مغز و موجرس همه کوبیده بیخته کوبی مقدار جوز هندی و یک کوبی لغذار طعام بخورد
آمیخته لکاه مالو و کف دست هم آمیخته مالکه کا و و موصلی صبح مرد قوت مابده بخولو نوعد کر
مابده مالو تخم و مغز و موصلی سیاه و موصلی سفید و تخم کرفه بیر و ورز نهار یکوب و بالای نهار
تخم بالنکانه و جوز هندی و حلوای بیر و حاوتری و میله زنکی آنه و لا حلوای بیر خولنجانی و میله موف و بالای نهار
تخم کولنجان و کاب و ناوه و تخم کولنجان یک چهارم و دو و نیم نیشی درم و تخم بلهاره درم
بجم لوکی صاف نیشی درم فلفل سه درم بجم ستی درم و زعفران و قرنفل مصطکی
جمله لوکوفته بیخته کلاه مالو قوت جمله لوکوفته بیخته کلاه مالو قوت
بعد طعام یک کوبی بخولو سیاه صاف لیکه و طعام هضم کند و اخلاط سرد و بلغم و بادرا
و سنک ببرد و کاهل دفع کند قوت ماه نوزده و سنک لاله جمله لوکوفته بیخته کلاه مالو قوت
زیرا لی نکند نوعد کر چلغوزه مغز مالو بیر و مالکه بخولو صبح و شام یک بیر حلوا سنک لاله کنه

صد عور بوکر یا ناکف نوعد بکر یالو حسه کلوس چنبهار درخم کوچ موصیاسیاه اسکندنا کور
وزن ۵ فلوس اینهمه را مانند ساخته در روغن ناکها و بریان کنند تا اللی آن شسه مهدخا
اندا خته کونی مقدار کنار خیکها به مند و یک کونی نهار بخورلو یا اللی آن نیم آثار
شیر ناکها و بنوشند و یک سیره بان بخورلو از نادر و ترش سرسبز نما بر بخاست بنشید
اگر سیر خورلو قوت جوان حاصل آید نوعد بکر یالو اسکندنا کور یا و آثار موصیاسیاه
و رنجبل و شکر هر یک یا و آثار اینهمه را انوای شکر مانده ساخته در شیر اندا خته
بکیذات کنند بوقت صبح تو وزن بکفلوس بخورلو قوت زیاده کوید نوعد بکر یالو
اینهمه کل سنبل تاک بکها به حسد کلوس روست کتاب کلان سمندر بهل بخسم
کهرباکرا مضطکا کوبره و بخسند هر یک نارنجم بلادس قالع لثه یوست سنبل طیار
در خیه ا بسنند هر یک نوتل یک سیر شانه اسپند ورن یکدرام لعبت هر یک
ورن ا نصف بسکهاره خیکها بکدیم حمار ا دویه را کوبیده بخه ناسکار یا مرد دفع هر
صبح و شام یک فدیت ناشیر ناکها و یا شیر بز بخورلو خندان نوب کوه در
لبسته زن را بوسه کند بخورلو نوعد بکر یالو ناکهنی و موصیاسیاه و سفد
و زنجبل یوزن مرا سر بکجا ا سی کرده لکها بد الو هر روز بخدام ناشیر ناکها
ا بخیان قوت کوه در خوا نی ندیده ناکر نوعد بکر یالو بسوس ا بخوا ند نیم آثار
بخسم تر ناو ا ثار بخسم زرد و کسنجد سیاه بخورو بریان ا بهیه و سل بخدا ا بخسم
را بکجا کرده مایه ساخته از کف محلوط کرده مقدار یک فلوس کوینی
لبسته لکها بد الو یک کوینی صبح و شام بخورلو سار یا فت نوعد بکر یالو
بخم کنولیخ ناک آثار موصیاسیاه بهر طی ورن یکدرام بیل و را نیم آثار را بهمه

ا دویه را در ده آثار شیر ناکها و یا شیر بز بکفند بخورلو بند نا هر تمام شیر خدا بشود بعد
دار چینی بخدام جوز لویه بخدام الایچی خورلو چهار درم مغز قرنفل با شمرده درم بکجا ا سی آرده
بر ا سران شکر تر ا نداخته بوقت نهار خورده ناک قوت و دفع بزمنیو و دفع بستی
و نا توانی شود نوعد بکر یالو مغز خیکوزه بکدرام خورنکبوله معربا و ام بکبوله شکر تری
سه دام سیر کا و نیم آثار همه جنبر را در شیر اندا خته بوقت نهار ناهفته بخورلو فایده
بسیار بیند مجرب است نوعد بکیهان بند و ا زده درم بخیند نال نکهاره کوبره و کلان
و کوبره و خورلو هر یک یا و بیل هر یک نارنج بیخ موضله سنبل کوفته بزبول موصیاسیاه
و بسفد سیر انبه هر یک نیم فلوس شکر برابر ا دویه ساخته در شکر ا نداخته
بکها بد الو مقدار بکفلوس بوقت صبح بخورلو و در هنگام ناهار آب و در هنگام سیر نا
همراه الو مقدار بکفلوس بوقت صبح بخورلو و در هنگام ناهار آب و در هنگام سیر نا
همراه شیر ناکها و بخورلو قوت زیاده شود و در بند نوعد بکر یالو بکهانی و ا دراک حاصل
بکجا کرده بکها بد الو هر روز بخدام شیر ناکها و بنوشند عنین مرد شود و مجرب است نوعد بکر یالو
و بکهان و دم کرفته بیاید همراه شیر ناکها و بنوشند عنین مرد شود و مجرب است
تخم برس و تخم عروا به و کتیرا و کتیرا و کتیرا

دلبسته وجاوشیر وکهو بره دمورا خروت ومورچلیونه وودارچینی والدی خولنجان اندراخته
بکوبند وچون اشتها غالب شود فربیس ملوس از همون دال مقشر ودر روغن بریان
کنند ویا لوخشه نیز بیزند وبخورند اگر با نبات چلیپ مداومت نماید در هر نوبت مردی را مال نکند
وقوت باه بسیار بخشد بخوردن بسته نوعدیگر طریق ساختن تربت انگبین را مقشر باه
ودفع بلغم وجزآن بیارد انگبین خالص وملوس ادویه مرکب بیجملوس اندازد
جوش دهد تا در آن فرفیون وحاجر ودر رعفران وزنجبیل وفلفل کوفته ودر هر یک لکان درم
ساییده اندازد چون بکباب شود حاجتی نبات وبهمن فرود آورده ودر ظرفی نگاهدارد
یکتوله نهار بخورند فایده بسیار دهد نوعدیگر بیارد اسپغول سوخته سه درم وارچینی نیم درم
کهربا شاه مرجان آزاده شش درم زنجبیل را کوفته نیم درم زنجبیل سه درم بیامیزد مقدار نیم درم
عنوله سازد وقدری حقیقی تنگ ازین بخورد قوت باه بحدی شود در شب نماید تقیب از
آن طعامها معتاد مرد استاد ماند نوعدیگر بیارد وفلفل را یک سیر ساییده وشیر مادکاو
وده سیر شاهد در آتش نرم بجوشاند چندانکه سیر شود وبخورند بعد از آن فلفل را یک سیر ساییده
سنبل جایی هر یک سه درم کوفته ودر آن سوده در
شش درم مصری یا بر کرده ما یم انار شیر مادکاو بوقت نهار بخورند چندان قوت تخم در
مجامعت کند نوعدیگر بیارد روهو یا پی سگم اورا چاک کند ومیکو پاک کند وبجان
وفلفل را نیم سیر شاهد مادکاو شیر ده سیر شاهد بجوشاند چندانکه سیر شود ودر
اندرانو وشکم اورا بدو نوبت در روغن بریان کنند ولکی بیارد تا هفت روز این
دوا بخورند چنان قوت در شهوت ظاهر شود که از شهوت زنان سیر نشود محرر است
در قوت باه از پیر جوان الوند بسیار دهاند بسیده نیم نهاد ده وما یه نیم نهاد ده

هر یکی از بیز دهر یکی سه درم بریان اندراخته ومغز مرکوز تا یکهفته
خورد جوانان بسیار آید ودیر زن ماندن شود اندر عدیگر بیاید مهتر یونان شانزده درم پنج
ساییده زرد چوبه کاکوه شکر یونان هموان اولاد مهتر اندرهم آمیزد بالکاو تر کند ودر سایه
خشک کرده میده سازد همراه روغن بنفشه وشکر خالوده لنگ یک عنوله سازند ویک
عنوله بوقت صبح بخورند تا خوراک نخورند تا سه روز نوعدیگر بیاید فربیس ملوس اندرون وخوردن
هر یک لکان درم وفلفل وفلفل را لکان درم رعفران وکاکوه خورد اسه لکان درم هر یک
بریان آمیخته کوفته بیامیزند ودو سنبهد خالص آورده بخورند ساعتی
دران اندراخته کفچه زند مقدار یکجو رکوبی شود وبعد طعام یک کوبی بخورند وقوت
باه وآماس بیضه بنشیند امیر تیب از بخور باد ارسطاطالیس آمده نوعدیگر
تعلب مصری وموسر سنبل وبجند ومصدر کوهه وعنبر سه وکلو وموصیاه وسفید اسفند
مادکاو روغن وگوگرد وکلان وفلفل هر یک سه درم آورده بکوبند وبیزند وجوشانده
مادکاو ده هر یک یکدرم نوشادر یک درم رعفران نیم درم کوفته بجند یون شانزده
وقت صبح بیم لایم انار شیر مادکاو بخورند چندان قوت تخم در آن سوداکند نوعدیگر
ترکیب آن حکیم در قوت باه بسیار زردی بیضه جهار عدد یکجا وماده کندم در
زردی اندرانداخته بعد بسیار قرفل وموصیاه ودارچینی خورده وفلفل کفچه
وداکاو وشیر جوزهندی وبادام مغز هر یک پنج درم آورده آش کنند همه را در زردی
بیضه اندراخته بخورند وبعد طعام یک کوبی بخورند قوت باه بسیار آید
وشام بخورند تقدیر بیضه مرغ سنگ خارا نرم کند وگوهر یاقوت نیز بیابد
کند لاما بخورند اندوه از دل برخیزد وبسیار بیاید وشاب عجایب بیفزاید کرغنا شد

وماه برابکمرد و وندان را سخت کند و دل قنوت دهد و نفاط اورد و رنگ را صبح کند بلوی
خوش کند مبرا نرا موافق ابریار در رنجبل و فلفل کرد و فلفل را زوار حتی الامکه معتبر
بیاید بر بیست مثقال سبطر زاوند مدخرج حصه العلت مغز جلغوزه بابونه شنبلیله تازه هریک
ده درم مویز یعنی منقه سی درم غسل مصطکا سه مثقال او دویه معجون بسازد و دو مثقال
یعنی نه مثقال بداومت نماید توعد یکم معجون لولوی که ترکیب جالینوس است منفعت
دارد قفف را سخت کند و اوعیه را مسکن سدد و غشیان سکته کند و اعضاء را قوت دهد
و جنون فاسد تغیر عظیم بدان شود و سقوط اورد و در وشیع مرد از دل زایل کند
بیارد و مرواربد ماسفه و بعد از هریک یکمثقال انسون یعنی بادیان رومی و مهمل سفید
از هریک سه درم کاکنج و فرح یعنی تخ و تلبلاب یعنی عشق پیچه از هریک دو مثقال
بنابر یعنی سرد افته و کندس بیز کوشند کرمانج نسخه دارچینی نیم دانگ
از هریک نیم مثقال تخ نخود صمغ عربی کتیرا از هریک پنج درم کوفته نخته نیم چندان عسل
بسرشند نگاهدارد وقت خواب با نیم مثقال تا یک مثقال با شکر قرص کرده
توعد یکم معجون نغز انی بسازد تخ مرزنجوش کرانه ناکسر قرنفل سنبل جاوزی خولنجان
زعفران عنبر قرنفل سه دانگ فلفل کرد و فلفل را زنجبل دارچینی نیم دانگ
یکدرد و بخور اسس کند بره سبز نخته نگاهدارد بسیار در وعن جنبلی جرزان یعنی تنگ چنبار
تهلوسنا اورده اوریان کنند اسس کرمه بره سبز نماند در سیان روعن خشخاش مندارد و تمام شد
خبز نامذکور در روعن مسطور تمام شد وقت صبح خبز اعظم را بان روعن برادرده
در وعن را نگاهدارد و بعده نیم ماه بشهد در کرمی اندانخته بجوش دهد چون بخوس
آمد مانیا را در وعن و خبز اعظم ریلوران اندازد و چند روز نگهدارد و فرد و

آورده در ظرفی نگاهدارد بوقت صبح و شام مقدار دو مانشه تناول کند عنبر عشرت
تمام دست دهد بسیار زنانرا خشنود کند و رنگ چهره را صبح کند قوتنا باه و
حافظه نهایت شود و بعد یکم معجون سفرا برای دفع اوضاع مفاصل و درد اعضاء و
جهوله زده و قولنج و استرخای مفاصل و امراض قرمنه و درد و سقطه و درد کهنه
را مجرب است بارد و جوب حبس بورن جهل مثقال سنبل الطیب شش مثقال دارچینی
مثقال ساج مرنفل فلفل کرد و دراز قاقله صعار قاقله کبار چندی و سنزرنگ مایی
خولنجان کچور رنجبل کلسخ خوربوبه یاسه زهره کرمانی اسارون بسمه اودیه اگر نه
کوفته نخته و رمان مشهد جوسن و اده اندازد معجون نسازد و قوت نهارد و مثقال مخور
بشند ناجیل و بکمرد و زنا دی تربد و جاع بر نخیزد جمع امراض مذکور دفع شود مجرب
است توعد یکم معجون افیونیان نسازد افیون خوربوبه اسکند تاکوری بر سه یکمثقال
موصلی سماق زعفران وزن دو مانشه شهد با و انار سبز ماکا و نکم انار سه اودیه را
کوفته نخته و رمان مغز جوشش دهد چون کهوه شود و دو بهار از ان انداخته
بگدازند کنند بعده مقدار حمصه با دو حبه بخورد قوت ماه ابا ک نبات نخته و مجرب است
توعد یکم معجون از سطاطالیس بسازد مغز اخروت و مصطکی زعفران این بر سه اودیه
را برابر کوفته اس کند و نبات سه چندان او دویه بالا مذکور یکسر و این جمله کوفته
نخته معجون سازد هر روز مقدار یکدام بوقت بنام بخورد قوت ماه نجدی شود که از
استادگی ذکریا بسیار عاجز شده نام شنیده مانده توعد یکم معجون بهروزی بوقت
خشخاش سفید وزن سه درم در یک ماه و انچه بشاند چون آب تمام در خورد ان بوقت
خورد کند و این او دویه مانده ساخته در و اندازد او دویه با است نیل در از نهدرم ادویه

نم فلوس موصیلی سماق و سفید و کندر نهدرم خولنجان جهاردرم مصطکی فرنفل جهاردرم
شنبلیله نهدرم دانه خشخاش نهدرم کلوی ورن شش درم ان حمله او دوبه را بار یک
اس کنند میان جهل جهاردام روغن رز دو انداخته چندان بجوشانند که معجون بشود
مقدار دو مثقال بخورد قوت ماه و نرم طعام شود نوعدیگر معجون افلاطونی مارد
زنجبل یک انار شاه جهاپا و شهدو انار زنجبل را مار یک نس کرده در میان
روغن ماگاو بریان کنند و در شهد انداخته بکفچه زنند که یک تحت شود و لگام دارد تو
نهار انقدر بخورد که طبیعت بخواهد طعام نرم شود کمر لسه را نک ده و ملعم را نک کنند
کنند و معدا سرد و گرم کنند و ربهار و گرد وم کار نکنند قوت ماه نماند شود و ماه بعد نوعدیگر
معجون لقمانی مارد تخم اذکس و تخم کوا خه مانده کوکنار و الایچی کرا سنی فرنفل خورد تو سه
زعفران و فلفل کرد و بیلا مورا نه هر یک درن ده فلوس کافور خشه نیم فلوس روغن
رز دو هفت پهلو یا سکرتری برابر او دو به شهر ماگاو جهار انار یمه او دو به را او رد انداخته
نیمه و بالایان سکر انداخته جلوی نار دو قت نهار ورن نیم پهلو یا بخورد عجایب مینند
معجون قطبی که حکمارای قطب الدین سلطان ساخته اند که هر شب خوردی ذکر تمام
سنه بیستی نبارد ی معر جلگوزه خوردم و زعفران الف نبات سه درم این ادویه
را و حلات نبات انداخته معجون سازد هر روز دو درم خورده باشد اگر موقت نهار
تخم تربهرک مارزی مغز مرغ خشدر و رمنوا نرخوزد سهوت مرد نار کند مجرب است
نوعدیگر معجون نخودی جهه قوت ماه دخلوان مارد تخم و بران بورن تخم دام در روغن
ماگاو بکنیم فلوس و شکر سرخ بورن شش پهلو یا مانده تخم و ارمنه شکر سرخ امنخته
در روغن بریان کنند لقمی زنند و قت نرم زود او ردن دارچینی و فرنفل و عنبر زنکدرم

بار یک اس کرده در روغن افکنند تا بکدات شوند بعد ه سرد کرده در ظرفی نگاهدارد
و نصف نرم پهلو یا بوقت نهار بخورد اسکای دو قوت ماه بقرابد تو عدیگر معجون ارشطا
طالیس که از خوردن خوف و خزان و اندوه غم ماری و دو فرحت و خوشی در دل بداشته
دمن را فربه کند و لون بشره را نکه کند و بوی دمن خوشبو گرداند بیارد و کل صنف هشت درم و
سعد پنجدرم فرنفل سه درم مصطکی و سنبل سه درم عنبر قره زعفران بوده دو درم
قاقله کرا یکدرم انبهه او دو به را بار یک سحق کنند بیارد و اله تر کنیم انار انرا در هفت انار
آب اندخته بجوشانند آب صاف ان بستانند و مایده او دو به را در ان آب انداخته و
بالایان شصت درم شکر سرخ نیز انداخته معجون ساخته نگاهدارد هر روز ورن سه درم
بخورد و منع ان معاینه کند نوعدیگر معجون سکندری که حکما متفق شده اند برای سکندر شاه و
ساخته بوده اند و این معجون بهترین معجونات است که بهر قوت حله علتها نافع است
بارد خولنجان دو درم سنبل بره دو درم جوز مصطکی یکدرم دارچینی دو درم فرنفل سعد عنبر قره
عود خالص هر یک یکدرم این ادویه را مانده ساخته و رسه چندان شکر سفید معجون سازد
دو درم بامداد نهار بخورد عجایب مینند معجون حریرئیل که حضرت جبرئیل برای بعالجه
علیه السلام آورده بودند که از انبیاء علیه السلام بحضرت صدیق رضی الله عنه فرمودند
که این را دائم کرده بخورند صالح حضرت صدیق رضی الله عنه این ساخته خوردند بسیار
نافع دیدند اگر در سال یکهفته هم بخورده دوان است نهار و خولنجان کباب چینی سنبل تره
هر یک دو درم جوز بویه مصطکی سعد فرنفل عنبر قره. عود خالص هر یک یکدرم دارچینی یکدرم
همه ادویه را کوفته بیخته مانده ساخته و رسه چندان شکر تری معجون کنند نگاهدارد و هر
درم بامداد دست کرده عجایب مینند خاصیت دارد توعدیگر معجون بوعلی سینا

برای فوست و روشنی چشم و فربهی ان و هرم طعام و عرق نافع است بسیار و فلفل گرد چهار
درم فلفل دراز دانه الاخر یرد و چهار درم زنجبیل ده درم نیلوفر یقدوم نانخواه یقدرم
ناکسیر دوازده درم نبات یک بار را بجمله او به را بار یک اس کمه و زنبار انداخته
معجون سازد و بوقت نهار وزن ۳ درم مداومت نماید کرده را فوت دهد و انگ و
فوت ماه را نافع گرداند و عدد مکرر معجون فلاسفی که دافع جمیع امراض مذکوره است بسیار و
فلفل دراز و بلاسور و زنجبیل و سنا و هر یک و هر رنگی و هر کلان و جوز قرنفل افیون هر یک
کاوذبک شکر اجوان خراسانی عفرفره حاوشیر فلفل کرد زعفران الاخر کرده
دانه خشخاش کشنیز مغثه و کهوره مشک دادام و زیره تمه او به را برابر وزن گرفته
کوفته بیخته در قوام شکر انداخته و بالای ان روغن بقدر حاجت بخته بمثل حلوا ساخته نگاه
دارد هر روز بوقت صبح و شام بمقوله خورده باشد نماند غرابت غرابت سند و عدد مکرر
معجون گذشته که کرده را قوت دهد فصد را سهل کند و اب مینه را نافع گرداند در یک سبع
کند و فربهی اورد بسیار و گذر وزن ده انار او را نافع کند و استخوان او را در کند بعد از زیره
زیره کرده در بیخ انار شیر ماکا و به بزد چون خوب بخته شود و شیر اگر نباشد بجایش روغن بکند
چنانچه اثر شیر در وی نماند بعد ازان در روغن مادکا و بریان کند و کفچه زند نانه نرم شود
همچون حلوا کرده و بعد ازان وا چینی قرنفل و تخم گذر هر یک شش درم و زعفران خالص دو درم
کرفته نیز در وی افکند بار کفچه زند بعد ده سرد کرده بجای محافظت نگاهدارد و لوف
نهار بوزن هژده درم بخورد و بالای ان شیر ماوکا و حوش نوشیده بوشد فوت ماه عجائب
بند باب هژدهم در معالجات استسقا بعضی علتها در اندام اعضا و چرا نکه را نکه
استسقا دو قسم است یکی جلدی و دوم لحمی جلدی انکه در میان جلد اماس شود و لحمی انکه

در لحم اماس شود و هر دو را بعربی استسقا گویند و بفارسی ابله و جلدی
جنگ نود مقدار بخور بوسیا بسته در عین سرما بگوید بخورد یا در دهن بگذارد الله
سرما دفع نود و عدد مکرر علاج در دکر و غره ۴ از بار و بانخ باشد بالله بوسن اجوان
و سیر ار هر یک چهار درم فند سیاه کهنه ۵ الله درم همه را کوفته مقدار یکدرم کوید
خورد یک ساعت و یک ساعت بخورد و روغن و دفع نفوذ عدد مکرر علاج صفی النفس بسیار در عنوان
و کشنیز و مویز وزن هر ابر یکجا کرده مقدار نیم مثقال بخورد سه نفوذ عدد مکرر علاج حلل و مانع
مثقال بخورد بران نه درم صاف نموده با رطب اس کمذ در ۵ الله درم روغن مادکاو
بران کمذ بعده نه درم فانیذ نه درم دانه خشخاش ماب اس کمذ در شب چهار
بران کمذ بعده نه درم فانیذ نه درم دانه خشخاش ماب اس کمذ در شب چهار
درم تخم سیاه جمله ادویه را یکجا کرده حریره سالو و بالای ان نه درم روغن کاو و یک
نخم رعفران اس نموده ۱ درم شب اس کرده در حریره الله بخورد صحت یابد بعد مکرر
علاج وقع بوز بعل مرد ار سنگ ما سر کهنه لسا بدر بعل مالد در یکهفته بوز بعل
وقع بوز بعد مکرر علاج وقت بوز مویز بان بالو بشکره مقدار دو روغن کهنه یکجا کرده بخورند
چنانچه در روغن خرب بود قرف روغن بماند در شیشه لگاهدارد هر شب در سر مالد
و دار مویز ابوده بود بعد مکرر علاج و بوا بگذارد بدانکه دیوانه لسا رخنده کند و کم بخورد این
ارغله مینه است بازن ۳ سه روز صحبت کند صحبت باید و انکه جشمهای لاوسخ باشد
و لسا رنخسبد آن عنر چون است چهار رگ بگشاید صحبت باید انگه جشمهای لاطایل
لسا رکند و حامه پاره کند و لعاب از دهنش بود و خلق از و بنفرسد از غلبه بلغم
قسته بار در برگ سنها بوا در ابوده دیره کرده بکوبد بدیا بهفت ماه دام قسه
ماوکا و بهمقدرم و بخ بگذرد خشک ساخته بیاشد هر روز بخورد بوه بود عدد مکرر

بیخ سنبل لوم هر روز سائیده در تمام بدن طلا کند به لوفر نوعد بر علاج جسا و سیلان و
وبای سرگین کبوتر را در شهد حل کرده در دست و پا بمالد و در آفتاب بنشیند لعده ادرار
کرم لوبرند جند بدر و مواثر کند و طرافلوفر نوعد بر علاج مرد لوخته بر در حال حیض جماع
کرده باشد بار در روند حبب لوزن یک مثقال در آماده ساخته لکهاد الوه وزن
نمش دارم ماده همراه لس ملکفاو جوسانده بخورد وقت نهار سه روز رفع لوفر نوعد بر علاج مرگ مالوه هر یک طبقه وزن یکماشه اورا در شیره برگ دانوره حل کرده لوقت
آمدن در بن لوراخ بینی بچکاند در سه روز رفع لوفر نوعد بر علاج در دجگر مالوه یکماشه
افیون بریان کرده همراه آب بخورد صحت یابد اگر دوغ ملکفلوس درخ کرده با بیخ تخم واشر
موی سیاه سائیده در و انداخته دوغ را بنوشد در دجگر دفع لوفر نوعد بر علاج بعل هر اهل همدان را که دارای مکفوند بار در راست او را در آب سائیده کرده
حکم دالوه نوعد بر علاج مرگ مالوه آرد کندم بوزن یکمثقال و الوه نیم وزن تخم ملکفلوس
هر دارا با هم و بیخته نان تر در یک پارچه نان از ان بخورد مرگ دفع لوفر نوعد بر علاج
صدیع لوصاد رتنها با مغز رعفران تاب سائیده در هر دو نوع بینی نمش و هر
دفع لوفر نوعد بر علاج با خوره مالوه آمله هر قدر هم الوه را در آب شبانه روز
لکهاد الوه بعد دو غر در و الله الوه بخوشاند تا آب یک لوروز بماند آن را
در ظرف لکهاد الوه هر جا بر بوی رفته تا سه مالد تا خوره دفع لوفر نوعد بر علاج
بینی از در بینی بنوزد مالوه مصر و توته در سه طرف تخم قوارد نوعد صدیع چهار دوم هر
ریگ چهار دوم هر کلان چهار دوم سپر ماچهار دوم کوشتی تکبر دوم شش دوم

انبهه اگر فته تخم باشنهد انبخته نگاهدارد و وقت خواب نیم توله بخورد صحت یابد
لوفر نوعد بر علاج مرگ رعفران مغز قرنفل هر یکدرام شهد خالص وزن چهار فلوس لا بخته
لکهاد الوه یکدرام بوقت نهار بخورده باشند مرگ دفع لوفر اگر تخم مونسر تاب
ساینده با شش دانه صبح دفع لوفر نوعد بر علاج اکنون اگر یکفلوس همراه آب لکهاد
ماسه روز نوشند اکنون از شکم برزد و بر طرف لوفر نوعد بر علاج اچهره و زبان
بیدانی لوفر بار در تخم مرغ بریان کرده بیرون آش کرده بر زبان مالد و آب را
و رشته آمیخته بخورد نشود لوفر نوعد بر علاج در از کردن موی بار و مصه مالیدن و در رو
کنجد حل کرده لکهاد از و قوت شب تر بر مالد در یکهفته موی سر کلان شود لوفر
اعلاج اکنون از خون و اقسام بالا در یکماب و مصر و لوفر و تل مساور سه رال
سائیده کرده لکهاد الوه وقت صبح وزن هم فلوس آب بخورد در سه روز صحت یابد
اگر کمباسه انور و یکماسه شهد این هر دو را نهار بخورده باشد نوش بر طرف لفوفر نوعد بر
علاج خارشت مالوه کمیله وزن یکدرام و سوکه مرغان خورده یکدرام نهار یکدرام اس هر سه
را سائیده ساخته در رو عرق نعنف و تخم لکهاد الوه خارش مرض باشد مالد در سه روز
وقت لفوفر نوعد بر علاج خارشت هر باب و سنبل هر یکدرام رفته در رو عرق بخوشاند در
آب انبه الوه و جریه از در بیرون داشته در آفتاب بر بندن مالد دفع لفوفر نوعد بر مالوه
زال یکدرام نیم تهم نیم درام هر دو را سائیده در میان رو عرق نعنف جوشش فهر بعده
دیدن سر و بیدانه الوه وقت حل کند خرگیاه لکهاد از آب یکبر دخارش مرض است مالد در
سه روز وقت لفوفر نوعد بر علاج مکث تنانه مالوه مصر کریج شش مانه نرکمیده با آب
لکهاد بخورد صحت یابد نوعد بر علاج چهاچیز نیم در دست پیمانه بنوشد در روغن مالد و بیدانه

کهنه برچیده نگرده و در روغن انداخته مالیده مالش به نوعی که علاج بدون بینی و بلغم
و تلخه مازو و توتیا اندرون نکدام او را مالیده ساخته در قدر سیاه کهنه انچه وزن
چهار دام کوبیده شود و لفافها لوقت نهار یک کوبی نخود لوبه نوعی که علاج مالکوله
و تاب تلخ و سیم و کهربا یکجا سه ماشه و کندر یک ماشه و زیره سفید یکماشه زاله
در سرکه تر کرده لفافها لوقت شب خوش خشک نود سائیده هر له سم انار مصر انداخته در طشت
نو لفافها لوقت شب بمقدار یکفلوس بخورد و بالای آن یکتولچه کلونی نخود لوبه الدی
عرق زیره سفید مقدار چهار فلوس نوشکند تا سه روز یکبار ایه امراض مذکوره
دفع نود نوعی که علاج صنعی انکشف در نهدوی سال میکوبند یک تولچه کهکول اورس و در
کرده نمک و مویز انداخته بر تابه آهنی کباب کرده فرو رود صحت یابد نوعی که علاج
هره زلیس او را سائیده بر مرض طلا کنند نه نود نوعی که علاج کنده لغیر و نوشادر
کاهل یکماشه سه روز بخورند بر طرف شود نوعی که علاج مالیقوه سرو انکوزه هر طرف
را ناب سائیده در بینی مالش دهند نیز نود نوعی که علاج کلغه بیخ جهانگیری عدد
یکماشه بیموی کاهل سائیده سه روز صحت یابد اگر تخم تره و تخم
سائیده سه ماشه در اقتاب بنشیند و یکدرم بر طرف شود نوعی که علاج سیاه دانه شاه
و زیره سفید و زنجفر را برابر نوشته یکماشه کونفته ساخته چندرت بماند نوعی که
باب نشیند تفحیم و رمعالجات فی النفس و سائر امراض یکدرم طباشیر و زن یکماشه
او را مالیده ساخته و یک بیموی کاهل مذکور را دو نصف کند نیم حصه او و یه
مذکور را دو بار بیموی انداخته بخورند و بعد از نیم ساعت کنند گرم زیاده
نود و فروخ نیوشند بحال آید اگر بعد نیم چندروز نتواند بخورد از نادیدی

و زیره سفید هر یکماشه صحت یابد نوعی که علاج کنده و نیم اگر موی سر را یکجا نخود کنده
و نیم برطرف نود نوعی که علاج کلنگ تخمه بیارد و فلفل را زاور را مالیده ساخته همراه
بشیر بخورند برقرار آید نوعی که علاج درد شکم نیالو نمکسار و زیره سفید و اندرجو
را برابر مالیده ساخته ماب گرم مقدار یکدرم بخورد بدنضمی و قبض شکم و اسهال
را دفع کند نوعی که علاج الماس شکم و کلنگ او را بالوج بوزن یکدرام و فلفل کرد
چهار دام ممصر وزن یکدرام سیاه کرد وزن یکدرم نوشادر بوزن یکدرم همه او و یه
ساییده با شیره کهکول غلوله بزم کرده لقدر یکعدد نمک بحلی فرو رفته صحت یابد نوعی که
علاج مالبوست درخت بیل بیخلوس کنار خراطین تازه وزن بیخلوس این
هر سه را یکجا کرده ساییده کوبی مقدار فلوس نیم لفافها لوقت یک کوبی نوقت
صبح و یک کوبی نوقت ظهر و یک نوقت شام نخورند یکدرم الیه ماء فرو دفع نود
نوعی که علاج دفع ماء کوله بیالو کمر و فتن سه ماشه و رکت خیزن و کاکوز جنبه هر یک
سه ماشه این هر سه را ساییده کوبی وزن سه ماشه بیفلوس یکماشه لفافها لوقت یک کوبی
مریض را بخوراند تا چهار کوبی بنهند اگر کوبی غائب نشود فبها و الا کوبی
دیگر بخوراند تا چهار کوبی صحت یابد نوعی که علاج بدبوی شش مالبوه سه هر یکوزن
شش دانم هر روز خورده بیست تا چهل هفته نخورند اگرچه دو سال همراه ترش
تنزل نخورند همان حکم و للعموم نوعی که علاج خوشرنگ ساختن زن بدرنگ سالبوه
تخم خیمانس و راحوا سر از هر یک یکدانم نوقند سیاه نوزن ظهر کوبی دو روز دون
دسته اندرا خته نکوبند و یک نوقت شام بخورند و نوقت صبح همان ظهر کوبی فرو بخورد زود
بوزن یکدانم اندرا خته ترش و شیرین اندرجو نیم درروغن یکدانه نخورند بخورند

انواع صباحت روی نماید و روی صاف شود و عرق ملیح و ترشحات زن بیارد و هفتم تخم
و نیم بریان وزن بیفلوس و منتهه ۵ حصه بار یک کوده و در روغن تلخ بیارد و غرغره کند و قدری
آب انداخته او بشته ساز د و بعد لعده با آب گرم لوشیدا ندام روس شود و عرق علیله
یا لو کوده و دار هلیله زرد وزن برابر قدری زرد چوب همه را بار یک روس کند تا مسلم
کند او امزد و قدری آب انداخته او بشته نما بد و بعد با آب گرم لوشید و روی ماه شود
نوعدیگر اگر رنگ سیاه باشد همچو ندکر و د سهلیله کابلی وزن یکمثقال روغن بنفشه وزن چهار مثقال
و سرکه نادکا و وزن یکنیم مثقال زعفران چهار درم همه را بهاون یکبیدد آب وزن شانزده
بهلویه همه ادویه را یکجا کرده چندان بجوشاند که صرف روغن نماید و بران روغن او بشته
کند اندام روس چون زرد شود و عرق علیله سرخ باده و اهل هند او ملارکت بیت گویند
بیارد و مصفی نکید رم و زیره ۵ درم آب سائیده متواتر بخورانو سرخ باده دفع نماید و بعد
علیله او کوشته با لوبیخ چینیه سائیده متواتر بار و غن تازه بر مرض بمالد و بالدران برگ
انجیر کرم کرده به بندد و در یک روز صحت یابد و بعد یکهفته سم اسپ او دلا کوشته مایده
آنرا در روغن گاو اندا خته حل کند و در کرماهند بعده بالدیه مرض بمالد در سه روز صحت
یابد و بعد یکهفته علیله او و نی شیر عورت مایه و کلونی وزن سه درم مار یک سوده و در شیر
نادکا و بجوشاند و نه درم روغن بنفشه و دو اندا لو مقشی روز بخورانو شیر عورت مایه او
و عدیگر علیله اسپ دیو بری بالو تلخه کابلی و فلفل از هر یک سه عدد بکوبد و بخیسانند
دیو بری و نفتار دفع نماید و بعد یکهفته علیله دفع اسپ نفتار و بیری بالو بسکند اس کند
بر مار گزیده بالدو در مدت ۱۰ اعضا حلل کند و بعد یکهفته علیله دفع اسپ نفتار و بیری بالو بسکند اس کند
با آب اس کند در اندام نفتار زده بمالد و هم از ان دهد اثر نفتار را دفع نماید و بعد یکهفته

ساختن

ساختن نفتار و اثیم سیر مالش دهد و یک کند و بدان بجوشاند و یک شود
چون مالش در خون گوزنده صحت یابد و بعد یکهفته علیله دفع انده وقت بالو بیرا و
با خاک کند و لسا بیدیا شکر سرخ برابر کرده روز سه بخورانو خوشدل گوزنده بعد یکهفته علیله
هول وقت بالو بصدر وزن یکدرم و فصل سائیده نیمدرم هر دو را در آب ساخته نوشند
هول وقت زرشک و روغن بنفشه محرف نوشند و عدیگر اگر کسی را خون قی و بالو کبر و وزن
یکدرم و فصل سائیده هر دو را در آب ساخته نوشند صحت یابد و بعد یکهفته علیله اسپ
زلو خوب و بالوی و را آن را بر یک یک انار و حوا بنیم انار کنید و کوشت و پوست انار
فکو کنند سپیدا و سیخ و کباب از ترش از یک یک انار و حوا بنیم انار ما نند و کسنج و کابلی سرا
همه یک نیم با و همه را کوفته بیکجا کرده نگاهدا لو در نگام تابستان مقدار شش درم بوقت
صبح قبل از دانه بخورانو مدیر نگام زمستان و برسات مقدار بیست درم قبل از دانه بخورانو
جمیع امراض دفع نماید و بعد یکهفته علیله سیاه شیشک تخم خاک و ریوال بزنا بید و در هر
چهار یک بندد سیاه دفع نماید و بعد یکهفته علیله سر بالا اسپ سکرف یک بندد سند اگیا ریک
سیاه و نی کرده نیم بریان و نیم خام و بکوبند و کیک و کابلی سرو سی و ان بر یک یکدرم کیک بندد
بمدام مولو بخیلوس ان جوابهر سه بخیلوس ان جوابهر سه ادویه کوفته بیکجا در سر ان در
کوزه بمقدار گنار چیکا به بندد اول روز نصف کوزه بوقت شام بر بدو یک کیسه بوقت
صبح و سر ما در کرا لصف کوزه کا فیست بیخورد و نصف کوزه دیگر بوقت شام بخورانند اول یک
کوزه بقصد اسپ کند بعده به اسپ بخواباند از سر تا دم اسپ قربان کرده بر اندازه
کنند اسپ را در دشت و بیابان گذاشته فراغت و ساختن مرواریدو جران گذاشته سکرف
مالو سکرف بر قدم و از اور اور عرق بیارند پیاش کرل کند بعد ازان بکیا

صدوبیست پیل اندرانمز آورده شنگرف را در پارچه ابریسم پوشیده بند و اول در
یک پیل نورانخ نموده پوشیده را در وزن بعد ازان کامال نموده خشک ساخته در میان
الاو تصف او پیله زیر و نصف بالا داده چهار طرف بند کرده یک آتش در زور و یک
آتش در شب بدهد همچنین مدت سوال در جمله پیل یکصد و بیست نخ و بعد از ان مرد یک ریتی
خواهد بحکم این مرد نوشادر شنگرف سنگلوس و بیضه ها کیان ده عدد و نوشادر
سنگلوس سیماب نیم فلوس کند یک نیم فلوس را همه را ماليده ساخته در یکعدد بیضه آهن
باریش کهرل نماید بعد ازان خشک نموده در بیضه ها پر کند و بیضه ها را اصل کیروسی
نموده خشک نماید سیاوشان نیم آثار خاکستر بلدرس در میان کهدر گچلی را کل خال نموده
ماسد اسطر کند و جا بجا هم بیضه ها را نهند و نصف خاکستر بالا به ازان انداخته و همان
همانند از چنین کرلوش نموده آتش چهار پاس بدهد از نیم بلدرس بعد سرو سدان
بیضه ها را بر آورده شکسته کرده سنگ شنگرف و لکها و الوا کرنا مرد یک ریتی در رک
بان نخواهد مرد کیفیت ترکیب کیتن هر تال طبق سابق هر تال نیم ملوس او را در عرق کاکوا
سه روز در کهرل کند بعد سه روز در عرق نکهنی بعد سه روز در عرق کتاب بعد سه روز
در شبنم گهه بعد سه روز در شبنم سنبهند بعد سه روز در عرق لسکهره بعد سه روز در
عرق رام جیتا بعد ازان تاک یکیه ساخته در میان سیخ آثار خاکستر خوب داخل
در دو یک کلاندا انداخته یکشبه مدکور بدهند و دو یک را در پوش کرده زیر آتش
دو چوبی پاس و نیم پاس بدهد بحکم آنچه هر تاک گفته شود اگر وزن یک سیخ در
هر یک تنول اندازه نخواهد جمیع امراض را ضرر و خوف باشد و نفع خواهد کرد سیماب را تا
یک مثقال یکسیخ در هر یک تنول بخوراند و از هم چیزها پرهیز کند کوکنار

53

سیماب را ماليده ساخته در میان قند بیاله خورد نموده بخورند و ترک
چیزها پرهیز کند و بعد ساعتی خوراک شیر برنج بخورند و بعد ساعتی
چیزها ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
بیضه ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
چهار ماشه کوکنار را در آب نیلی دوشیده بخورند و بعد ساعتی
چیزها ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
سیماب را ماليده ساخته در میان قند بیاله خورد نموده بخورند و ترک
چیزها پرهیز کند و بعد ساعتی خوراک شیر برنج بخورند و بعد ساعتی
چیزها ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
بیضه ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
چهار ماشه کوکنار را در آب نیلی دوشیده بخورند و بعد ساعتی
چیزها ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
سیماب را ماليده ساخته در میان قند بیاله خورد نموده بخورند و ترک
چیزها پرهیز کند و بعد ساعتی خوراک شیر برنج بخورند و بعد ساعتی
چیزها ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
بیضه ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
چهار ماشه کوکنار را در آب نیلی دوشیده بخورند و بعد ساعتی
چیزها ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
سیماب را ماليده ساخته در میان قند بیاله خورد نموده بخورند و ترک
چیزها پرهیز کند و بعد ساعتی خوراک شیر برنج بخورند و بعد ساعتی
چیزها ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
بیضه ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
چهار ماشه کوکنار را در آب نیلی دوشیده بخورند و بعد ساعتی
چیزها ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
سیماب را ماليده ساخته در میان قند بیاله خورد نموده بخورند و ترک
چیزها پرهیز کند و بعد ساعتی خوراک شیر برنج بخورند و بعد ساعتی
چیزها ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
بیضه ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده
چهار ماشه کوکنار را در آب نیلی دوشیده بخورند و بعد ساعتی
چیزها ساوی کرده بطعام خاص نماید بعد ساعتی آب نیلی دوشیده

نسخهٔ ناصر بعلی انجرینی دبیر باهر

شنبه ای کنند تا یک خیر کاو یک و نیم اما در روغن بقدری خوردش آید جمله را بگیرند و بگیرند بزنند
تناول کنند و بگیرند اورک تخمه برای جوله مفید است و مسهل و طرفی بخیش کنیم در رو خنا گر
در و گر فروشد باشد گویند شنا بده او نگ یعنی فالج و جمیع امراض بادی را مفید است و ست تخم
کبر سفید ال کنکی سفید برگ دشوره سیاه هریک دو دام جمله را کوفته قرص سازند گرد روغن
کنجد بپزند نان قرص سوخته نوشند و دو از هیر ابدل بالسبتد لیس بکمدازند و در افتاب بدارند بگیرند که
گرمکی لطافت دست و پا دور کند نخم هد الخیر مغز کرده فوبرند بمحنان روز اول یک دانه روز دوم دو
همچنین یکیک بروز زیاده کنند تا هفت روز پس یکیک دانه کم کنند تقیه شنبد دیگر اجوان یک
ساخته با روغن کنجد استخته بالند گرمکی اعضاء و رشود دیگر تخم درآب جوشانند و بعد
برگ را برنبند از یاد محافظت فرمایند در شانه و گرووم را بر انگورسند و خوری را که جوله زده
باشد سود دهد مجربست کرنج در حتی است کلان که برگ او مانند هویج است بیماری و سل وی مجوبل
انتی بیاشد اما خورد تر ازان دیگر که اسپند کوبی سوزند بگیرند در روغن کنجد بپزند و نرم بمالند
نادوغن او سپند به بکدانت تخم و بزرانود و دیگر مواضع باد کرفته تا بالند نعنی اسپند را در روغن سرسون میسوزند
را فیون بنزد اقل کنند در دشدید فروی نشیند دیگر دوح الورک دوح الکرم مجربست بنعی و اجوان دو الو
وکلوی هر چهار را برابر بگیرند و بکاکنند همنانی ثابت حاجت بکوفتن نیست صاع مقدار انچه از دو سه انگشت
یا کم و زیاده بحسب حاجت بخورند نفع رود بخشیده دیگر که باد کرفته و معطل مانده را مجربست بدو عدس دانه روغن
روغن بیدانجیر روغن کنجد هر یک نیم یا سه شیره دشوره را بهم زیرک و بار کرفته برابر جمله یعنی نیم آنرا بیزند و بجوشانند
باشش نرم نادوغن بماند و بر عضو مادف بمالند سپید رحت یا لای او برگ دشوره یا برگ رزند یا برگ

55

برنبند و دیگر عرق النسا یعنی رهن باد را مجربست زنجبل سنوه یکیاد یا برگ کوفته و بخته بگیرند
و یک توله سیاب و ران اندازند و نیم بمالند چنانچه سیاب زنجبل بگداخته شود پس بپزند و
قدری از ان سیالیده باشند روزی دو سه وقت دیگر رهن باد را مجربست طاصالیه هم استخته
ساوسانند و دیگر ریکمن شدید که از قرط درد و هلاک سازد و هیچ دوا سود ندهد این دوا نفع بخشد
خواب سیری ارد بعون الله تعالی کوکنار بقدر بردانست و در انجا بندد و اب او شب تبر بالقدر
باید داد کیفیت شنبد دیگر که جمیع امراض بادی را فائده دهد و تاب نلی را بگدازد و در هر عضو صوصا
باد درد بیلغش توان داد و نسخه اورک نیم سیر حصیرنی کوارنیم سیر واچنی نیم دام جمله را بهم استخته در سیر
گدازند روز دو بار بیاشامند بعد از یک هفته نوشند یک پیاله قهوه حوری
مقدار و اگر اب نیاشامند و اگر امراض بادی را مجربست دیگر امراض بادی و بلغمی جوز سپ قاطع است سنبر کاو و سنبر تاب
و سونر بها نتل اگر بهم است دیگر امراض بادی و بلغمی جوز سپ قاطع است سنبر کاو و سنبر تاب
نیم سیر سونکنی یکنیم سیر واچنی و دو دام بهم کنوله در شیر انداخته دو سه جوش دهند پس واچنی را
بیزند و بجوشانند تا قوام حلوا پیدا کند بعده نیم سیر روغن زرد کاو خوشبو قسم اول داغ نمایند و نیم
صبح رد دام یا کم و زیاد بحسب طبیعت نوشند دیگر حبوله را نفع دارد و درد مثانه و کرمکی اعضا را کوفته دارد
مفعل و را رسش دو دم سنبل یانزده درم موصلی سیاه یانزده درم وزن جوب شاترده درم مالکنکنی
شش دام جمال کوته نه درم همه را جوب یارنک سازند و مقدار نیم تولچه با اب جهار ساز سوزند
در افتاب خشک کرده بیدار نداول تولچه یکم روز دوم روز سوم روز عکیه چنین دانش نا هفته همه

سنجور وقیا یا شنبلیله ضماد کنند در روغن مرغ یا روغن بابونج مالش موضع درد بکنند روز دوم
بر بیزند و بگیرند که آب او صاف شود و بنوشند بجای روغن بادی و بلغمی را سخت مجربست از برای
دیدن کلیه کوبند تخم خشخاش و تخم خیار و تخم خربزه و تخم کدو و تخم خیار چنبر از هر یک
دو مثقال کوبند و بکار برند و دائم بگیرند کوفته و بیخته بدارند یکمثقال و نیم شکر سپید با بقوام آورده
و بیخته بدان آمیزند و اندکی تخم بادیان بکوبند و بیخته بدان آمیزند و بگیرند و بخورند و طریق
کلیه مشهور است که اول بایستی کند تا کلیه نرم شود و بعد معتبر کرده اندکی خون بیرون و چنگ ساخته بگویند این دوا را در شیر یا آبی
بسیار خورند و برای ارحام بارده مرتبه مجربست و بسی نامیده قرین استعمال آورده اند باید که
کلیه را بریان نمایند و سائیده و هشتم حصه یک کلیه بخورند روز اول و بجوز را هفتم حصه اصول خشخاش
بعده ششم حصه یک کلیه بیجوزده باشند بعده پنجم حصه بعده چهارم حصه [illegible] نصف بعده نصف
بعده سه ربع بعده تمام این هر حصه را ناچل بخورد چنانکه [illegible] سال یک کلیه استعمال نماید از اگر بخورد یکی
دیگر بمقراید همین نهج والا یک کافی است دائم بخورده شود و در نهج [illegible] از امراض بادی
و بلغمی بنظر است اما در یرقان سوک آن است که زیره سیاه و دارچینی یا بوست بیخ اک تازه یکحصه شصت حصه
هر دو را در پول کودک بسایند و بر اتجا طلا سازند و از آفتاب نباشد اگر آفتاب خیاشد یا چکد شفی آنرا
و بدان نکشند تا بنده بگیرد هفت عدد فلفل گرد در زیره گاو انداخته او بزند و در سایه تا سه روز تمام زیره علیظ شود
بر محل علت بالند و بینه یکسان نهاده بر وی ببندند تا سه روز مجربست در حدت وجع بی نظیر است یا خورند
نبات بمثقال برسه مثقال مساوی بگیرند و بکوبند و نیم دانگ بدهند و بگیرند سوک که ثابت شود علاج و دیگر نهند باید کرد
[illegible]

و بر یا چیزی کرده ان را ببندند تا سه روز مجربست بر موضع درد بگذارند هر روز دوبار سوده و آرد انگیر بسیار
و بر یا چیزی ساده پرروی ببندند تا سه روز مجربست بر موضع درد بگذارند هر روز دوبار سوده و آرد انگیر بسیار
و بخارند تا شود باب اندک [illegible] و امراض معده و امعاء سفلی سوده و در آورده بشهد و سفیده او و
که اشتها آورد و قبض نکند باید بشهد کلیه سنا بجای مکی چینه تک سنا بکنند می کوفته و بیخته سفوف سازند
اشتها آورد و قبض نکند باید بشهد کلیه سنا بجای مکی چینه تک سنا بکنند می کوفته و بیخته سفوف سازند
و بنا کرده بر موضه و مرتبه و بلبل از هر یک یکدرم کلیه را با یک ساخته نیز نکوبند قدر حاجت بکار برند جهار تا
یا کم و زیاد [illegible] و بسی است بجب خیرک بگیرند حقیقه ده دام مرغ عافر قرحا هر یک
یک دام سکوت جهار عدد فلفل کنند بر ابر همه آرد و به بعضی بجای عافر قرحا سیلا موی اندازند و طریق آن
این است که سکوت را با عدد فلفل کنند بر ابر همه آرد و به و بعضی بجای عافر قرحا سیلا موی اندازند و طریق آن
بگیرند و جله را کوفته و بیخته بدان بیامیزند و نخم سکوت چنان بگیرند که بیابند سکوت که بفشرند
بود و در یا چیزی کرده ان را ببندند تا سه روز مجربست بر موضع درد بگذارند هر روز دوبار سوده و آرد انگیر بسیار
و بخارند تا شود باب اندک [illegible] و امراض معده و امعاء سفلی سوده و در آورده بشهد و سفیده او و
که اشتها آورد و قبض نکند باید بشهد کلیه سنا بجای مکی چینه تک سنا بکنند می کوفته و بیخته سفوف سازند
و بنا کرده بر موضه و مرتبه و بلبل از هر یک یکدرم کلیه را با یک ساخته نیز نکوبند قدر حاجت بکار برند جهار تا
یا کم و زیاد [illegible] و بسی است بجب خیرک بگیرند حقیقه ده دام مرغ عافر قرحا هر یک
یک دام سکوت جهار عدد فلفل کنند بر ابر همه آرد و به بعضی بجای عافر قرحا سیلا موی اندازند و طریق آن
این است که سکوت را با عدد فلفل کنند بر ابر همه آرد و به و بعضی بجای عافر قرحا سیلا موی اندازند و طریق آن
بگیرند و جله را کوفته و بیخته بدان بیامیزند و نخم سکوت چنان بگیرند که بیابند سکوت که بفشرند
بود و در یا چیزی کرده ان را ببندند تا سه روز مجربست بر موضع درد بگذارند هر روز دوبار سوده و آرد انگیر بسیار
و بخارند تا شود باب اندک [illegible] و امراض معده و امعاء سفلی سوده و در آورده بشهد و سفیده او و
که اشتها آورد و قبض نکند باید بشهد کلیه سنا بجای مکی چینه تک سنا بکنند می کوفته و بیخته سفوف سازند
و بنا کرده بر موضه و مرتبه و بلبل از هر یک یکدرم کلیه را با یک ساخته نیز نکوبند قدر حاجت بکار برند جهار تا
یا کم و زیاد [illegible] و بسی است بجب خیرک بگیرند حقیقه ده دام مرغ عافر قرحا هر یک
یک دام سکوت جهار عدد فلفل کنند بر ابر همه آرد و به بعضی بجای عافر قرحا سیلا موی اندازند و طریق آن
این است که سکوت را با عدد فلفل کنند بر ابر همه آرد و به و بعضی بجای عافر قرحا سیلا موی اندازند و طریق آن
بگیرند و جله را کوفته و بیخته بدان بیامیزند و نخم سکوت چنان بگیرند که بیابند سکوت که بفشرند
بود و در یا چیزی کرده ان را ببندند تا سه روز مجربست بر موضع درد بگذارند هر روز دوبار سوده و آرد انگیر بسیار
و بخارند تا شود باب اندک [illegible] و امراض معده و امعاء سفلی سوده و در آورده بشهد و سفیده او و
که اشتها آورد و قبض نکند باید بشهد کلیه سنا بجای مکی چینه تک سنا بکنند می کوفته و بیخته سفوف سازند
و بنا کرده بر موضه و مرتبه و بلبل از هر یک یکدرم کلیه را با یک ساخته نیز نکوبند قدر حاجت بکار برند جهار تا
یا کم و زیاد [illegible] و بسی است بجب خیرک بگیرند حقیقه ده دام مرغ عافر قرحا هر یک
یک دام سکوت جهار عدد فلفل کنند بر ابر همه آرد و به بعضی بجای عافر قرحا سیلا موی اندازند و طریق آن
این است که سکوت را با عدد فلفل کنند بر ابر همه آرد و به و بعضی بجای عافر قرحا سیلا موی اندازند و طریق آن
بگیرند و جله را کوفته و بیخته بدان بیامیزند و نخم سکوت چنان بگیرند که بیابند سکوت که بفشرند

بجوشانیده بمرقد خشک دو کنند و بکوبش سیاه و حقیل سفید کوفته بنی آب خیسانیده آنگاه بجوشانند تمام
کشنیز بهمین عمل کنند چرک کهنه و شیر و شیر و مغز بیضه قطره بمکانند بکار برند و بخورند بسوختگی
بهمای شبا کوکنند بر مشغول کرده تنها با نخواه بسوزند و دود آن فرو کشند دیگر مرهمی که بهمین مشغله سوخته
اورا بکار آید بسازند بهر حیله که باشد فی الفور و در شود دیگر اگر عقب تناول طعام متصلا بدان آمیزش
نمایند قوت دیگر و حلوی معده حبس دم و بعضی اقسام قولنج مجرب و بکرات سود بخشیده است کشنیز
رود بهم آمیخته با آب بجوشند قولنج بالسند تسکین یابد اجزای مهتابی سنگ و خطائی و عدس
داود و عطا آبهه دق معلقات مفید است دیگر چوبی ناجیل بسوزند و در آب اندازند و ساعتی تفتیش نمایند
از آب سطحی بسانند و انگبی قنب یعنی سنگ در روی آب گیرند و صاف نمایند و بکار بسانند و بکلنبار
بر سرک تلخی بیار بنگ بسایند بار بکوبند و سه قطره در بینی چکانند قولنج خاصه بعید سعیط عطا اله
باب اردویه باد کوله سکم دارو ج بکیرند سنگ سفید و زیره سیاه دانه دار احمود
بکرده بریان جمله برابر مساوی بسایند قبل از طعام و بعد از آن بخورند باد کوله را نفع شود و از نوع استهال
مانده دارد دیگر نمک سنگ فلفل و مرج و سونه و زیره سیاه دارو غ بادام دارد و جمله را الهه عیالک سازی
بگیرند و انگبی دارو بکوبند و با سرکه بقدر طلی دراز با شهد دارو غ بادام دارد دیگر نمک سنگ از ترب سیاه
بایان نجوزد کوله اد و کنند طرق برآورون و استخراج نمک ترب و زیره سفید کفته شده دیگر نفع سکم و سخطی
هوا سبز رانفع دارد و زرانباد کهنه دی نرکچور کوبند بقدر نخود جهاسازند و بدارند و ابکوفته و بیخته بنک کفدست
و نفخ باب بخورند بالای دی دو حب اندکی بخورند بدان هر کاه کوبند و بالای دی
و حب اندکی بخورند و بعد سه چهار کهری دیگر خورند و بعض سان تفاصیله سه چهار کهری دو حب خورده باشد حیله
در بام رود سانزده حب تا بیست حب خورده و بعد از آن بر بستر بدارو سف کنند تلخ کلی ببعد

اردو بر بستر بهمان کرده ما تقدم دو کوفته و بیخته بدهند سهال باز دارد و در بعض سهال باز دارد
بام کوکنار بریان کرده ما تقدم دو کوفته و بیخته بدهند سهال باز دارد دیگ کندست بجوزد زهر کهنه دور شود دیگر
سهال متعرض و محل سپاهای خرما سوف بر نک بکنیم دام کوفته و بیخته حب سازند حرارک نکبت اسهال و بعض
نازه دیگر مرب سنتریل یکتوله بپوست کوله دو توله سوف بکتوله زنکی بر نک یکتوله اسفول بم توله سعری
سه توله بلیله زنکی را اورده روغن بریان کنند و سوای اسفول همه را بکوبند و جمله بهم آمیزند جرارک مفت شه
نا یکتوله بعضی اسفول را سبز بکوبند دیگر بیکان بدهند سنتریل مرو زیلی و کل سپاری رال خته آمیزه
سکری بر نک بکدام همه را جهار حصه کنند یکی از ان بزایدی سیل الدم ما بقی را بحب حال و در عرق
باکم و بیش بخورند دیگر اسهال سفرطه باز دارد و کرازه و کهندی ما تقدم کوفته و بیخته نک دام سکر
بهوا زنه سه یا شه با آب بخورند و ابکی بلا اسهال کنند بعوض قرقه کوبند سوا زنه چهار و نیم سانتیمتر
دکوفته و بیخته نک دام سکر بخ کنه در دو لیتر آب بریزند دو حصه کنند و بر صباح یکحصه با دو غ بخورند و اکر اسهال سفرطه بد
یک حصه دو قت بخورند تناول کنند دیگر انبون خالص و جوزه سادی السنا تند و برابر بوشه حب
نقیه دیگر بس حال یکی صبح و یکی شام بدهند اسهال سفرطه زحیر خونی و بلغمی رود بهند کند مجرب دیگر
تخم اسپه کنه با دیان سادی با شکر کنه تناول کنند نیم دام دیگر انار خام کوبر سیکی تر دکمیاب شد خام
خص تا بسند لسنا تند و دو قاش کنند و بگیرند جوز زرد و روغن ان جوز کاوا ک کنند و انبون خالص و لسان
دا کی انبا بندو بر سانند و ان جوز را در انار کرانه کرانه کنند از زرد و طرف کاوا ک کرده با شند بدارند
باز بر دو قاش نهاده بپوشند در پشته سرخ و انار کاه کوبند بگیرند نا از حد السود و اند رو غن بریان کنند جنانچه
بیخته شود دیس بکوبند دام بسانه با یک ساخته بردی امیزند و بگذارند از کما حب بندند و صباح یکی از ان
تناول کنند و بعد بیخس و اسهال خون و بعوض شود و این را حب الرمان کوبند انگ سنتریل کوفته

کوفته و سنجه بهم رام و دوجوات انسخته بدهند دیگر سوخته و سرلف ریگ مساوی نیم بریان ساز ند و سحق حال
بجوشند تاب بقی برود اما باید تیز ساخته و قندی زیاده بکنند و بعد از نان آرد و شکر
امیزند و بزن بکنوله بسنجوراند اسهال بقی را بحرست
بهلی سبز کرفتی بسول که مشهور است بکیرند حنا بخی تر زند و همراه نان با شکر بهاول کنند بحش و دهند بخورند و بر
بادیان از تحیل تر بیل ریگ بهمام نبات ده باشه کوفته بخته روز اول هفت ماشه دهند روز دوم
روز سیم کدام باب طلا نمایند دیگر بخم ریحان بکوبند و در عرق خلی بزنند و سه قطره روغن کنجد
دانش بهندنا ریحی مسل کنند فی الفور در آب انداخته بنوشند بحش و اسهال مغوط باز دارد و دیگر مسل کلان ریحل
بادیان غمه ریگ بریان و زهر همنان ریگ مساوی کوفته بخته بقدر حاجت بدهند اسهال و بحش باز دارد و دیگر
دکاه و رکه رسکم باشند و غلیل نامیده اگر جای بلیله کلان بلیله زنگی انکار ند بهتر عمل کند این بلیله را تیز و دهند
کرده بدهند یا بیدگ انداخت و سکر تیز و را نجاهم با بیدگ و بلیله زنگی بریان با شکر کوبیده بحش و دهند بحرست
دانش کودکان را بحرست کل داده لوده و نمان متوسل حسب الحد بجوشانیده مساوی کبر ند و با رجه بنه
دهم سبز ند ریگ باشه با کم و بحش بحسب باشند اسخته بخورانند و اکر نخواهند که جوش داده بدهند
دواجوکب باید کرد با ریگ بنا باید ساخت دیگر بهندی دانه تمک کوبند اسهال بخته و خام را باز دارد و دیگر
موتبه و نمان متوسل حسب سوتبه ریگ دو دام کبر ند جوکب نامیند بخ حصه سازند ریگ حصه اکر دزد
یا آب بکو ساشد حنی نم یا دبانه بهندی دران اوده بطور خه دیگر آب انداخته بدهند اسهال کاه جوشانیده
دهند بهین سان بخورند دوا نت بدهند اکر خلط اسهال حبس سوتوف دارند و در بواسیر خونی یکبار
بحیل بلیله زنگی انبر ند دیگر دو دی سبز ریگ بند و یک بیاله بنوشند اسهال باز ایستد و اکر اسهال خونی بود
متوسل بوجوش شیر اوی انبر ند دیگر که اسهال باز دارد و حابغل بحم انبه که متوسل ریگ

فصل چنا

مک است مضرت در بول است مصلح بخوشانند و سرد کند ادرار
طبع سرد و تر و غلیظ است نفع قولنج را مک است مضرت در بول ادرار
لیکتر و مصلح بخوشانند و سرد کند ادرار شور طبع گرم و تر است نفع طبع
دارد بلغم اورد و معده پاک کند و مضرت معده سک کند مصلح
مصلح برای آنی کردن مک است طبع گرم و خشک است نفع
براند و خون از شکم بیارد ادرار مضرت و خارش آرد مصلح طعامهای
شیر میخورند آب کوه طبع گرم خشک است نفع بواسیر و سنگ مثانه
است مضرت تاریکی چشم و درد سر آرد مصلح زرده تخم باریخ خورند آب
معدل تخم باریخ طبع معتدل است نفع سودا را مک است مضرت خون
تباه کند مصلح باکلاب و مصطکا مامیران آنکه منی را طبع سرد و خشک است
سک کرده و مثانه آرد مصلح طعامهای خرما شیر میخورند آب
طبع گرم و خشک است نفع شکم و سام بکشاید و مضرت بسیار کاهد و غون
تباه کند مصلح باکلاب و مصطکا مامیران کند طبع گرم و تقلیل است نفع
هیچ ندارد مضرت غون در عفونت کند مصلح باکلاب و مصطکا مامیران
است البتاوه طبع گرم است فایده ندارد مضرت سیر زیر برک کند
مصلح بخوشانند و سرد کند بابونه گرم و در انها کند طبع گرم و تر است نفع

پاره کند مضرت سرد آرد مصلح انبرین و مغ کند جو طبع سرد و تر است نفع آرد اش اخلاط
بارد آرد مضرت سرد و تنگ آرد مصلح مریان کند نیک بارند و رب طبع گرم و
خشک است نفع بول براند و گرم تنگ بکشاید و مغ کند مضرت سرد و مرد معده بماند مصلح
بشیر بارد و غ خورند نخود طبع گرم و تر است و لوبیا خشک است نفع قوت
اسپرز اقزاید مضرت درد شکم و مثانه آرد مصلح نخالس و بگیرند خورند برنج
طبع گرم و خشک است نفع قوت معده اقزاید معده را مک است مضرت قولنج
را زیان دارد مصلح مروغ شیر میخورند لوبیا طبع سرد و تر است نفع ادرار بول
خون فرهی آرد مضرت نور چشم را بد است مصلح مروغ شیرت خورند یا قلار
طبع سرد و تر است نفع سرد و تب گرم را مک است مضرت حواس را فیره
کند مصلح مک و سعتر خورند ماش طبع سرد و تر است نفع تب گرم را مک
است مضرت دندان را بد است مصلح مروغ بادام خورند عدس طبع معتدل است
نفع معده قوی کند و غون ساکن کند مضرت مالیخولیا و سودا آرد مصلح نار خلاع
خورند نانخواه طبع سرد و تر است نفع صفرا بشاند مضرت سرد و تر آرد یا
مصلح با شیر میخورند ماش چنار در بوشتها نوشند طبع معتدل است نفع
سرد و بوا آرد مضرت حبس کباب خورند قولنج آرد مصلح با نلوفر و غ خورند کو
کوشند طبع گرم تر است نفع از بهر علتی دور باشند مضرت گرم و تر است نفع
کوشند مصلح در روغ و سماق تر مدیوسیره طبع گرم و تر است نفع
از بهر علتی دور باشند مضرت غلظ و لزج تولد کند مصلح لبراب عناب و

بخته بی نفخ بود مصلح با فلفل و دارچینی خورند زهره گرم مرخ طبع لطیف
مقوی باه نافع نفخ خون صافی پیدا کند کلیه را نرم و البه مضرت ندارد مصلح با
نمک و فلفل و شکر خورند سفید گرم مرخ طبع سرد نرم است منفعت ندارد مضر
طبع سخت کند و بر کولد است مصلح با نمک و فلفل کوفته خورند بر مضرط طبع
و غلیظ است نفع گشنیز گیرد را نمک است مضرت باه قولنج آرد مصلح بزر
و نمک خورند باب بادها هم در سنبزیها گاهی طبع سرد قدری است نفع روشنی چشم
نمک بود و خون صاف کند مضرت قوت مردی ببرد مصلح با گرفس با تخم خرف
گاهی طبع بقولی سرد و خشک است و بقولی گرم و تر نفع حرارت را نمک
است مضرت سرفه را زیان دارد مصلح با سپندان بهم خورند گرفس گاهی طبع
گرمش طبع گرم خشک است نفع کرده گرم کند و درد پشت ببرد و مضرت ندارد مضر
ادرار مصلح گرم مزاج را بد است با گاهو و ورق مل بخورند سپندان طبع گرم و خشک
نافع بلغم ببرد و گرم سلکم بکند مضرت دهن معده آرد و مصلح با گاهو خورند
گشنیز طبع سرد و خشک است و اندکی تر است نفع معده قوی کند و قوت فطنت و
و بخار صفرا دور دفع کند مضرت تخم زیاد آلوده و مصلح به نمک و سرکه خورند
کند طبع گرم و تر است نفع مجامعت قوت باه و بلغم طاؤس و مضرت کبد
را بد است مصلح با نبات و برنج و نان خورند کلم طبع گرم و تر است
نفع بادشکند و بواسیر ببرد مضرت دردسر و حمیم آلو مصلح گرم مزاج
گبر را خورند ترب طبع گرم خشک است نفع معده را سکوبه لوبیا را بد مضرت
مولد ریاح لوبه و کمپوس غلیظ پیدا کند مصلح با سکنجبین و سرکه خورند کدو

طبع گرم و خشک است نفع معده را قوی کند و بواسیر دفع کند مضرت حرارت را نکبزد
مصلح کشنیز با باب زنار خورند ظرفجوش طبع میل بگرمی دارد نفع بوی دهان خوش کند مضرت
درد شکم آرد قولنج دیر هضم کند مصلح با لوبیا خورند انتفاع طبع گرم خشک است نفع بادها بشکند
و مقوی معده اشتها آرد و مضرت قوه باه کم کند مصلح برد و غوره خورند طبع گرم
و خشک است نفع طعام گوارد و بادها بشکند مضرت اعصاب بر دیر هضم کند مصلح با
غوره خورند را سپس طبع گرم و خشک است نفع بادشکند و طعام گوارد و مضرت نباشد
گرم است مصلح با سماق خورند کشنیز طبع گرم و تر است نفع قوت باه برد و اشتها آرد
مضرت سر و چشم را زیان دارد مصلح با لیمو که بخته خورند ملیار طبع گرم و خشک است نفع
قوت انگیزد باه را زیاده کند مضرت مزاج گرم را زیان است مصلح با ماست خورند
علامت طبع گرم و تر است نفع بادشکند و در دل سرد مضرت محرور را زیان آرد
مصلح با نمک بیخ خورند خرفه طبع گرم و خشک است نفع دل و معده و بند مضرت دماغ
را زیان دارد تلخ چشم کند مصلح با سرکه باید خورد ترهٔ خراسانی طبع گرم و خشک است
نفع و تنزل تیز کند مضرت چشم تاریک کند مصلح با زیره تازه خورند ترنج طبع
گرم و تر است نفع اعضا را طبع را نرم دارد مضرت بادها انگیزد و ثقیل بود مصلح با
گوشت فربه خورند شفتالو طبع سرد و تر است و کمتر معتدل نفع گرم را نمک است
و طبع را نرم دارد مضرت مزاج سرد را بد بود مصلح با فلفل و دارچینی خورند تلخه
الحمقا طبع سرد و تر است نفع عقده در دیگر اعضا نافع مضرت ندارد خوردن
تازه چشم را درد مصلح قند با نمک خورند نیست طبع گرم و خشک است نفع منضج اخلاط
سرد و دیر هضم را دیر هضم معده و شانه بد است مصلح با دارچینی خورند فلفل

طبع گرم و خشک است نفع او طوبه لنکند مضرت رئیس رودهٔ را دارد مصلح با مویز های
ترش مکوز زند زیره طبع گرم و خشک است نفع طبع نرم کند و بخار از نکبرد و مضرت گرم
مزاج را زیاد است مصلح به بخود آب خورده دارچینی طبع گرم و خشک است نفع معده
قوی کند و اشتها آورد مضرت سر درد است مصلح با مویز های ترش خورند
تولید طبع گرم و خشک است نفع معده را قوت دهد مضرت گرم مزاج را زیاد است مصلح
انزروت ها خورند کشنیز طبع گرم و بخار از نکبرد و بد بو است نفع بلغم ها دارد لعوق کند مضرت گرم
مزاج را زیاد است مصلح با شربت ها خورند ادویهٔ طبع گرم و خشک است نفع قوت معده
را اشتها آرد مضرت سودا و را زیاد است در درسر و خشم آرد مصلح سرد و تر بود
باد و تخم خورند کدو طبع سرد و تر است نفع معده گرم را مانک است مضرت باد از نکبرد
مصلح به بورا ها خورند کرفس طبع گرم و تر است نفع کند دندان و سر و دهن مضرت
قولنج آرد مصلح با فلفل و زنجبیل خورند کرک طبع گرم و خشک است نفع معده
سرد کند گرم سازد مضرت بسیار خوردن اشتها سرد مصلح با بیدمشک خورند
کرفس طبع گرم و خشک و مفرح معوی است نفع دل و دماغ و معده سرد را گرم کند مضرت
کلونجی خشک کند مصلح با کشمش خورند کرم ها را زیاد کند کرم ها را نابود
طبع گرم و تر است نفع رنگ رو را و رد حوص صافی کند مضرت باد از نکبرد مصلح با نانخواه
نرمش دلپذیر خورند کارفس طبع گرم و خشک است نفع سر و مزاج فربه سودا مضرت
درد سر و چشم و دهان را رد مصلح شکر و عناب خورند کاکنج طبع گرم و تر است
نفع دهان و لثه را مضرت باد در شکم افکند مصلح با نکها به خورند زرد آلو
طبع سرد و تر است نفع اشتها آرد مضرت معده سست کند مصلح

با مصطکی

با مصطکی دفع شود آلو سیاه طبع سرد و غلیظ است نفع کم مزاج را قوت دهد مضرت
نوشت را زیان دارد مصلح شربت ها خورند مشمش طبع سرد و تر است نفع طبع را نرم
دارد مضرت معده سست کند مصلح نکلبهاس خورند انار شیرین طبع سرد و خشک است نفع قوت
معده و هضم را قوت دهد مضرت قولنج را زیان دارد مصلح از ترش بر نیز کند انار شیرین طبع معتدل است نفع گرفته
نیک است و قوت بقت آورد مضرت باد از نکبرد و صفرا تولید کند مصلح انار ترش نمک خورند
انار ترش طبع سرد و خشک است نفع جگر گرم را سود دارد مضرت دندان و سر و سینه را زیان
مصلح حلوای عسل دفع کند سیب ترش طبع سرد و خشک است نفع معده ضعیف را
قوی کند مضرت قولنج را زیان دارد مصلح انار و عناب خورند طبع سرد و تر است نفع اسهال
صفرا کند مضرت بلغم را زیان دارد مصلح شکر و فانیذ خورند عریشاه طبع گرم و خشک است
نفع حرارت به نشاند مضرت بسیار خورند معده را زیان دارد مصلح گلاب دفع کند خرزهره
بنفشه طبع سرد و تر است نفع صفرا بنشاند و زهر کژدم را نیک است مضرت معاصل را زیان دارد
مصلح آنزروت کبد را دفع کند خربزه طبع گرم و تر است نفع معده را پاک کند و گرده
صفا دهد مضرت مثانه را زیان دارد مصلح به بورا و شکر خورند بادرنگ طبع گرم و تر است
نفع گرده و مثانه پاک مضرت دیر کوارش دیر خورش و قولنج آرد مصلح با بورا و شکر خورند
طبع گرم و تر است نفع برودت کند مضرت صفرا زیاد کند مصلح کهل از نکبین خورند
طبع گرم و تر است نفع برودت دفع کند مضرت صفرا زیاد کند مصلح با نان خورند
سپرغم دوسویا خشک طبع گرم و خشک است نفع درد سینه را
نیک است مضرت سبز و مزاج را بد است مصلح انار ترش دفع کند انجدان طبع
سرد و خشک است نفع گزیدهٔ حلی را نیک است مضرت معده را درد و خلش در حال افتد مصلح
بعسل با ام خورند سرو خشش طبع گرم و خشک است نفع معده و خلش مک است مضرت

مطبوع سعوط کفد مصلح بخرما تربت خورند نامارا طبع کرد خشک است نفع سنگ بنبلو
مضرت مزاج سرد رطب است مصلح بخرهای خوب خورند ادویان طبع گرم و خشک است نفع معده
قوی کند و دندان تیز کند مضرت تشنگی آرد مصلح بانارگرم و کشمش خورند مضرت طبع او گرم و مزاجش
نفع بلغم براند و خایه بر پاک کند مضرت در معده ثقیل رود مصلح نبات خورند قوی طبع گرم خشک است
نفع خوب باه افزاید مضرت معده را زیان دارد مصلح به نبات خورند نسرین طبع سرد و خشک است
نفع دیر منی آورد مضرت معده خشک دارد مصلح لفاح بند دشکر تر خورند نسرین طبع گرم و مزاجش
نفع خوب جگر و دماغ و معده مضرت معده را زیان دارد مصلح لفاح بشکر خورند بندق طبع گرم و
تر است نفع قوت دماغ و معده و جگر دفع کند مضرت معده گران رود مصلح لفاح بنبات خورند جانور
طبع گرم و تر است نفع باه بشکند و قوت دهد مضرت گرم مزاج را زیان است مصلح شکر خورند
الوچک طبع سرد و خشک است نفع صفرا بنشاند مضرت مزاج سرد را زیان است مصلح مصطگی
دفع او کند شاه بلوط طبع سرد و خشک است نفع قوت معده و مثانه دهد مضرت سپرز را
بند و مصلح بریان کاهه بشکر خورند معز بادام طبع گرم و تر است نفع مستی دیر آورد و مضرت جگر را
زیان مصلح بآب انار و خورند عناب طبع گرم و تر است نفع خون صاف کند مضرت معده
نفخ کند مصلح بگلاب و کشمش خورند بابونه طبع گرم و خشک است نفع تشنگی و
نفع تنش را نیکو کند و مثانه را پاک کند مضرت باد آرد مصلح بآب لیمو خورند
و پوست پاک کند سداب سفید طبع گرم و تر است نفع کرم و مثانه را پاک کند مضرت صفرا
آورد مصلح بامیوه ترش خورند بخشخاش طبع معتدل است نفع تنش و سپرز را پاک کند
مضرت بانگ آرد مصلح بسیار نماند خورند انار ترش طبع گرم و تر است نفع مزاج سودا را پاک کند مضرت صفرا
و دق آرد مصلح بامیوه ترش خورند نبات طبع معتدل و لطیف است نفع از بلغم سپرز و جگر

طبع مثل آنست دارد
مضرت ندارد مصلح کلاب با نبات خورند بیرجست طبع مثل آنست دارد
مضرت ندارد مصلح بسیار نباید خورد خند طبع معتدل
است نفع حکر و مثانه را پاک کند مضرت صفرا و تشنگی آرد مصلح با انار ترش کند
است نفع حکر و مثانه را پاک کند مضرت صفرا و تشنگی آرد مصلح با انار ترش کند
خورند مضرت صفرا و تشنگی آرد مصلح با انار ترش کند
طبع گرم و تر است نفع سپرز و تنش را پاک کند
مضرت صفرا آرد مصلح با شیرینی خورند طبع گرم و تر است نفع سپرز و تنش را پاک کند
مضرت صفرا آرد مصلح با شیرینی خورند طبع گرم و تر است نفع سپرز و تنش را پاک کند
مضرت معده را سست کند مصلح بسیار نباید خورد طبع گرم و غلیظ است نفع کرده قوت

بوید مادر طبع سرد و خشک نفع دل کرم را سود دارد و مضرت قوت شیب بیرون
مصلح نفع و میوزمیوید ضبل طبع سرد و خشک نفع دل را نیک بار درد کرم از روی بود
ببرد مضرت آن از زرآن دارد و مصلح بسیار نباید خورد کلاب طبع سرد خشک کرم بیرون
معتدل نفع قوت جگر کرم و هضم مضرت در اسهال لگارا بد مصلح بسرکه شیرین خورند
بید مشک طبع سرد و خشک است فواید بسیار دارد و نفع ضعف دل و خفقان را نیک مضرت
دماغ کرم را فساد زود مصلح بسیار نباید خورد و عرق کاسنی طبع سرد و خشک است نفع دل
و دماغ گرم را نیک است مضرت مرارا بد است مصلح آنرا بقند خورند عرق بسیار
طبع میل بگرمی دارد و نفع معده و دل را نیک است مضرت ندارد و مصلح کلاب و قند خورد
غالیه طبع معتدل است نفع قوت دل و هضم مضرت ندارد و مصلح آنرا مصلح کلاب
و نفقه میوید باب گرم و مرطوب است و کمتر ارش کوارش عود طبع گرم و خشک است
نفع معده را قوت دهد هر مضرت جگر گرم را زیان دارد و مصلح آنرا سیب حامض خورند سعلم
مربا طبع گرم و خشک است نفع معده را قوت دهد مضرت گرم مزاج را زیان دارد و مصلح
آنرا سیب حامض خورند عنبار بیدانه طبع گرم و خشک است نفع جگر و معده را قوت دهد
مضرت گرم مزاج را زیان دارد و مصلح آنرا سیب حامض خورند عنبار طبع گرم
نفع آنست بفرایند مضرت سینه و پهلو را زیان دارد و مصلح آنرا بلغمی خورند
بادام طبع گرم است نفع معده را درد آرام کند مضرت جگر گرم را زیان دارد و مصلح
بازاب حامض خورند بابونه سیوم در بوستیها عامه را درد دهد طبع آرام است
نفع قوت است اندام مضرت بجگر دارد و مصلح آنرا سیب حامض خورند بابونه
طبع گرم است نفع بوست اندام نرم کند و عرق آن مضرت گرم مزاج را فساد دهد

مصلح با بنه بهم با قند طبع سرد و خشک است نفع دل گرم را نیک است مضرت خلط گرم کند
مصلح با بریشم بهم با قند بادام طبع گرم

ل	لا اله	الا الله	محمد رسول الله
یا الله	یا رحمن	یا رحیم	یا کریم
یا منعم	یا مقیم	یا قدیم	یا لطیف
ی	یا قیوم	یا حنان	یا منان

This book belongs
Nasir Ali Bahraich
(Qabirmahri)

سید ناصر علی نقوی

Syed Nasir Ali Naqvi

سید ناصر علی نقوی

foliated 11/10/90
JM

UCLA

END OF REEL

PLEASE REWIND

UCLA Reprographic Service